

HET EERSTE BOEK VAN MOZES

GENAAMD

GENESIS.

1

De Schepping:

- 1 In den beginne schiep God den hemel en de aarde.
- 2 De aarde nu was woest en ledig,
en duisternis was op den afgrond;
en de Geest Gods zweefde op de wateren.
- 3 En God zeide:
"Daar zij licht,"
en daar werd licht.
- 4 En God zag het licht,
dat het goed was;
en God maakte scheiding tusschen het licht
en tusschen de duisternis;
- 5 en God noemde het licht dag,
en de duisternis noemde Hij nacht.
- Toen was het avond geweest
en het was morgen geweest,
de eerste dag.
- 6 En God zeide:
"Daar zij een uitspansel in het midden der wateren,
en dat make scheiding tusschen wateren en wateren."
- 7 En God maakte het uitspansel,
en maakte scheiding tusschen de wateren,
die onder het uitspansel zijn
en tusschen de wateren,
die boven het uitspansel zijn:
en het was alzoo.
- 8 En God noemde het uitspansel hemel.
Toen was het avond geweest
en het was morgen geweest,
de tweede dag.
- 9 En God zeide:
"Dat de wateren van onder den hemel
in ééne plaats vergaderd worden,
en dat het drooge gezien worde":
en het was alzoo.
- 10 En God noemde het droge aarde,
en de vergadering der wateren noemde Hij zeeën:
en God zag, dat het goed was.
- 11 En God zeide:
"Dat de aarde uitschiete grasscheutjes,
kruid zaadzaaiende,
vruchtbaar geboomte,
dragende vrucht naar zijnen aard,
welks zaad daarin zij op de aarde";
en het was alzoo.

- 12 En de aarde bracht voort grasscheutjes,
kruid zaadzaaiende naar zijnen aard,
en vruchtdragend geboomte,
welks zaad daarin was,
naar zijnen aard:
en God zag, dat het goed was.
- 13 Toen was het avond geweest
en het was morgen geweest,
de derde dag.
- 14 En God zeide:
"Dat er lichten zijn in het uitspansel des hemels,
om scheiding te maken tusschen den dag
en tusschen den nacht;
en dat zij zijn
tot teekenen
en tot gezette tijden,
en tot dagen en jaren;
- 15 en dat zij zijn tot lichten in het uitspansel des hemels
om licht te geven op de aarde":
en het was alzoo.
- 16 God dan maakte de twee groote lichten,
het groote licht tot heerschappij des daags,
en het kleine licht tot heerschappij des nachts,
ook de sterren;
- 17 en God stelde ze in het uitspansel des hemels,
om licht te geven op de aarde,
- 18 en om te heerschen op den dag
en in den nacht
en om scheiding te maken tusschen het licht
en tusschen de duisternis:
en God zag, dat het goed was.
- 19 Toen was het avond geweest
en het was morgen geweest:
de vierde dag.
- 20 En God zeide:
"Dat de wateren overvloediglijk voortbrengen
een gewemel van levende zielen;
en het gevogelte vliege boven de aarde
in het uitspansel des hemels."
- 21 En God schiep de groote walvisschen
en alle levende wemelende ziel,
welke de wateren overvloediglijk voortbrachten,
naar haren aard;
en alle gevleugeld gevogelte
naar zijnen aard:
En God zag, dat het goed was.
- 22 En God zegende ze, zeggende:
"Zijt vruchtbaar
en vermenigvuldigt,
en vervult de wateren in de zeeën,
en het gevogelte vermenigvuldige op de aarde."
- 23 Toen was het avond geweest
en het was morgen geweest,
de vijfde dag.

- 24 En God zeide:
"De aarde brenge levende zielen voort
naar haren aard,
vee,
en kruipend
en wild gedierte der aarde
naar zijnen aard":
en het was alzoo.
- 25 En God maakte het wild gedierte der aarde
naar zijnen aard,
en het vee
naar zijnen aard,
en al het kruipend gedierte des aardbodems
naar zijnen aard:
en God zag, dat het goed was.
- 26 En God zeide:
"Laat Ons menschen maken,
naar Ons beeld,
naar Onze gelijkenis;
en dat zij heerschappij hebben
over de visschen der zee,
en over het gevogelte des hemels,
en over het vee
en over de geheele aarde,
en over al het kruipend gedierte,
dat op de aarde kruipt."
- 27 En God schiep den mensch naar Zijn beeld,
naar het beeld Gods schiep Hij hem;
man en vrouw schiep Hij ze.
- 28 En God zegende ze,
en God zeide tot hen:
"Weest vruchtbaar
en vermenigvuldigt,
en vervult de aarde
en onderwerpt haar,
en hebt heerschappij over de visschen der zee,
en over het gevogelte des hemels,
en over al het gedierte,
dat op de aarde kruipt."
- 29 En God zeide:
"Zie,
Ik heb ulieden al het zaadzaaiende kruid gegeven,
dat op de gansche aarde is,
en alle geboomte
in hetwelk zaadzaaiende boomvrucht is:
het zij u tot spijze.
- 30 Maar aan alle gedierte er aarde
en alle gevogelte des hemels
en alle kruipend gedierte op de aarde,
waarin eene levende ziel is,
heb Ik al het groene kruid tot spijze gegeven."
En het was alzoo.
- 31 En God zag al wat Hij gemaakt had,
en zie, het was zeer goed.

Toen was het avond geweest
en het was morgen geweest,
de zesde dag.

2

[De sabbatsrust:]

- 1 Alzoo zijn volbracht de hemel en de aarde
en al hun heir.
- 2 Als nu God op den zevenden dag volbracht had
Zijn werk,
dat Hij gemaakt had,
heeft Hij gerust op den zevenden dag
van al Zijn werk,
dat Hij gemaakt had;
- 3 en God heeft den zevenden dag gezegend
en dien geheiligd,
omdat Hij op denzelven gerust heeft
van al Zijn werk,
hetwelk God geschapen had
om te volmaken.

De mensch in het paradijs:

- 4 Dit zijn de geboorten des hemels
en der aarde,
als zij geschapen werden:
ten dage als de HEERE God de aarde
en den hemel maakte,
- 5 en allen struik des velds,
eer hij in de aarde was,
en al het kruid des velds,
eer het uitsproot;
want de HEERE God had niet doen regenen op de aarde,
en er was geen mensch geweest om den aardbodem te bouwen,
- 6 maar een damp was opgegaan uit de aarde
en bevochtigde den ganschen aardbodem.
- 7 En de HEERE God had den mensch geformeerd
uit het stof der aarde
en in zijne neusgaten geblazen
den adem des levens:
alzoo werd de mensch tot eene levende ziel.
- 8 Ook had de HEERE God eenen hof geplant in Eden,
tegen het Oosten,
en Hij stelde aldaar den mensch,
dien Hij geformeerd had.
- 9 En de HEERE God had alle geboomte uit het aardrijk doen spruiten,
begeerlijk voor het gezicht
en goed tot spijsze,
den boom des levens in het midden van den hof,
en den boom der kennis des goeds en des kwaads.
- 10 En eene rivier was voortgaande uit Eden
om dezen hof te bewateren,
en werd van daar verdeeld
en werd tot vier hoofden.
- 11 De naam der eerste rivier is Pison;

- deze is het,
die het gansche land van Havila omloopt,
waar het goud is;
- 12 en het goud van dit land is goed;
dáár is *ook* bedólah,
en de steen sardonyx.
- 13 En de naam der tweede rivier is Gihon:
deze is het,
die het gansche land Kusch omloopt.
- 14 En de naam der derde rivier is Hiddékel:
deze is gaande naar het oosten van Assur.
En de vierde rivier is Frath.
- 15 Zoo nam de HEERE God den mensch
en zette hem in den hof Eden
om dien te bouwen
en dien te bewaren.
- 16 En de HEERE God gebod den mensch,
zeggende:
"Van allen boom dezes hofs zult gij vrijelijk eten:
- 17 maar van den boom der kennis des goeds
en des kwaads,
daarvan zult gij niet eten;
want ten dage als gij daarvan eet,
zult gij den dood sterven."
- 18 Ook had de HEERE God gesproken:
"Het is niet goed dat de mensch alléén zij:
Ik zal hem eene hulpe maken,
die als tegen hem over zij."
- 19 Want als de HEERE God uit de aarde
al het gedierte des velds
en al het gevogelte des hemels gemaakt had,
zoo bracht Hij ze tot Adam
om te zien hoe Hij ze noemen zoude,
en zoo als Adam alle levende ziele noemen zoude,
dat zoude haar naam zijn.
- 20 Zoo had Adam genoemd de namen
van al het vee
en van het gevogelte des hemels
en van al het gedierte des velds;
maar voor den mensch vond hij geene hulpe,
die tegen hem over ware.
- 21 Toen deed de HEERE God eenen diepen slaap op Adam vallen,
en hij sliep;
en Hij nam ééne van zijne ribben
en sloot derzelver plaats toe *met* vleesch.
- 22 En de HEERE God bouwde de ribbe,
die Hij van Adam genomen had,
tot eene vrouw
en Hij bracht ze tot Adam.
- 23 Toen zeide Adam:
"Deze is ditmaal been van mijn gebeente
en vleesch van mijn vleesch:
men zal ze Manninne heeten,
omdat zij uit den man genomen is."

- 24 Daaronder zal de man zijnen vader en zijne moeder verlaten
en zijne vrouw aankleven;
en zij zullen tot één vleesch zijn.
- 25 En zij waren beiden naakt,
Adam en zijne vrouw,
en zij schaamden zich niet.

3

De zondeval:

- 1 De slang nu was listiger
dan al het gedierte des velds,
hetwelk de HEERE God gemaakt had;
en zij zeide tot de vrouw:
"Is het ook dat God gezegd heeft:
'Gijlieden zult niet eten
van allen boom dezès hofs?'"
- 2 En de vrouw zeide tot de slang:
"Van de vrucht der boomen dezès hofs
zullen wij eten;
3 maar van de vrucht des booms,
die in het midden des hofs is,
heeft God gezegd:
'Gij zult daarvan niet eten,
noch die aanroeren,
opdat gij niet sterft.'"
- 4 Toen zeide de slang tot de vrouw:
"Gijlieden zult den dood niet sterven;
5 maar God weet,
dat ten dage als gij daarvan eet,
zoo zullen uwe oogen geopend worden,
en gij zult als God wezen,
kennende het goed en het kwaad."
- 6 En de vrouw zag,
dat die boom goed was tot spijsze
en dat hij een lust was voor de oogen,
ja, een boom,
die begeerlijk was om verstandig te maken;
en zij nam van zijne vrucht
en at;
en zij gaf ook haren man met haar,
en hij at.
- 7 Toen werden hun beider oogen geopend,
en zij werden gewaar,
dat zij naakt waren;
en zij hechtten vijgeboom-bladeren te zamen
en maakten zich schorten.

Schuldbesef, straf en belofte:

- 8 En zij hoorden de stem van den HEERE God,
wandelende in den hof,
aan den wind des daags.
Toen verborg zich Adam
en zijne vrouw

- voor het aangezicht van den HEERE God
in het midden van het geboomte des hofs.
- 9 En de HEERE God riep Adam,
en Hij zeide tot hem:
"Waar zijt gij?"
- 10 En hij zeide:
"Ik hoorde Uwe stem in den hof,
en ik vreesde;
want ik ben naakt;
daarom verborg ik mij."
- 11 En Hij zeide:
"Wie heeft u te kennen gegeven,
dat gij naakt zijt?
Hebt gij van dien boom gegeten,
van welken Ik u gebod,
dat gij daarvan niet eten zoudt?"
- 12 Toen zeide Adam:
"De vrouw, die Gij mij gegeven hebt,
die heeft mij van dien boom gegeven,
en ik heb gegeten."
- 13 En de HEERE God zeide tot de vrouw:
"Wat is dit,
dat gij dit gedaan hebt?"
En de vrouw zeide:
"De slang heeft mij bedrogen,
en ik heb gegeten."
- 14 Toen zeide de HEERE God tot de slang:
"Dewijl gij dit gedaan hebt,
zoo zijt gij vervloekt boven al het vee
en boven al het gedierte des velds;
op uwen buik zult gij gaan
en stof zult gij eten,
alle de dagen uws levens,
en Ik zal vijandschap zetten
tusschen u
en tusschen deze vrouw,
en tusschen uw zaad
en tusschen haar zaad:
dat zal u den kop vermorzelen,
en gij zult het de verzenen vermorzelen."
- 16 Tot de vrouw zeide Hij:
"Ik zal zeer vermenigvuldigen uwe smart,
namelijk uwer dracht;
met smarte zult gij kinderen baren;
en tot uwen man zal uwe begeerte zijn,
en hij zal over u heerschappij hebben."
- 17 En tot Adam zeide hij:
"Dewijl gij geluisterd hebt
naar de stem uwer vrouw
en van dien boom gegeten,
daar Ik u van gebod,
zeggende:
'Gij zult daarvan niet eten',
zoo zij het aardrijk om uwentwil vervloekt,

en met smart zult gij daarvan eten
alle de dagen uws levens;
18 ook zal het u doornen en distelen voortbrengen,
en gij zult het kruid des velds eten;
19 in het zweet uws aanschijns zult gij brood eten,
totdat gij tot de aarde wederkeert,
dewijl gij daaruit genomen zijt;
want gij zijt stof
en gij zult tot stof wederkeeren."
20 Voorts noemde Adam den naam zijner vrouw Eva,
omdat zij eene moeder aller levenden is.
21 En de HEERE God maakte voor Adam
en zijne vrouw
rokken van vellen,
en toog ze hun aan.
22 Toen zeide de HEERE God:
"Zie, de mensch is geworden als Qnzer één,
kennende het goed en het kwaad:
nu dan, dat hij zijne hand niet uitsteke
en neme ook van den boom des levens,
en ete,
en leve in eeuwigheid."
23 Zoo zond de HEERE God hem weg uit den hof van Eden,
om den aardbodem te bouwen,
daar hij uit genomen was;
24 en Hij dreef den mensch uit,
en stelde Cherubs
tegen het oosten des hofs van Eden,
en een vlamig lemmer eens zwaards,
dat zich omkeerde,
om te bewaren den weg van den boom des levens.

4

Kaïn en Abel:

1 En Adam bekende Eva zijne huisvrouw,
en zij werd zwanger,
en baarde Kaïn,
en zeide:
"Ik heb eenen man van den HEERE verkregen."
2 En zij voer voort te baren zijnen broeder Habel;
en Habel werd een schaapherder,
en Kaïn werd een landbouwer.
3 En het geschiedde ten einde van *eenige* dagen,
dat Kaïn van de vrucht des lands
den HEERE offer bracht,
4 en Habel,
die bracht óók van de eerstgeborenen zijner schapen,
en van hun vet;
en de HEERE zag Habel en zijn offer aan;
5 maar Kaïn en zijn offer zag Hij niet aan;
toen ontstak Kaïn zeer
en zijn aangezicht verviel.
6 En de HEERE zeide tot Kaïn:

- "Waarom zijt gij ontstoken
en waarom is uw aangezicht vervallen?
7 Is er niet, indien gij wèl doet, verhooging?
en zoo gij niet wèl doet,
de zonde ligt aan de deur;
zijne begeerte is toch tot u,
en gij zult over hem heerschen."
8 En Kaïn sprak met zijnen broeder Habel;
en het geschiedde als zij in het veld waren,
dat Kaïn tegen zijnen broeder Habel opstond
en hem dood sloeg.
9 En de HEERE zeide tot Kaïn:
"Waar is Habel uw broeder?"
En hij zeide:
"Ik weet *het* niet;
ben ik mijns broeders hoeder?"
10 En Hij zeide:
"Wat hebt gij gedaan?
Er is eene stem van het bloed uws broeders,
dat tot Mij roept van den aardbodem.
11 En nu zijt gij vervloekt,
van den aardbodem,
die zijnen mond heeft opengedaan
om uws broeders bloed van uwe hand te ontvangen:
12 als gij den aardbodem bouwen zult,
hij zal u zijn vermogen niet meer geven;
gij zult zwervende
en dolende zijn op de aarde."
13 En Kaïn zeide tot den HEERE:
"Mijne misdaad is grooter dan dat zij vergeven worde.
14 Zie,
Gij hebt mij heden verdreven van den aardbodem,
en ik zal voor Uw aangezicht verborgen zijn;
en ik zal zwervende
en dolende zijn op de aarde,
en het zal geschieden,
dat al wie mij vindt
mij zal dood slaan."
15 Doch de HEERE zeide tot hem:
"Daarom al wie Kaïn dood slaat,
zal zevenvoudig gewroken worden."
En de HEERE stelde een teeken aan Kaïn,
op dat hem niet versloeg al wie hem vond.
16 En Kaïn ging uit van het aangezicht des HEEREN,
en hij woonde in het land Nod,
ten oosten van Eden.

Kaïns geslacht:

- 17 En Kaïn bekende zijne huisvrouw,
en zij werd bevrucht,
en baarde Henoeh;
en hij bouwde eene stad,
en noemde den naam dier stad,
naar den naam zijns zoons,

Henoch.
18 En aan Henoch werd Irad geboren,
en Irad gewon Mehujaël,
en Mehujaël gewon Methusaël,
en Methusaël gewon Lamech.
19 En Lamech nam zich twee vrouwen:
de naam van de eerste was Ada,
en de naam van de andere Zilla.
20 En Ada baarde Jabal;
deze is geweest een vader dergenen,
die tenten bewoonden
en vee *hadden*.
21 En de naam zijns broeders was Jubal:
deze was de vader van allen,
die harpen en orgelen hanteeren.
22 En Zilla, die baarde ook,
Tubal-Kaïn,
eenen leermeester van allen werker
in koper en ijzer;
en de zuster van Tubal-Kaïn was Naëma.
23 En Lamech zeide tot zijne vrouwen Ada en Zilla:
"Hoor mijn stem, gij vrouwen Lamechs,
neemt ter oore mijn rede:
voorwaar, ik sloeg wel eenen man dood om mijnen wonde,
en eenen jongeling om mijne buile;
24 want Kaïn zal zeventvoudig gewroken worden,
maar Lamech zeventig maal zevenmaal."

Seth:

25 En Adam bekende wederom zijne huisvrouw,
en zij baarde eenen zoon,
en zij noemde zijnen naam Seth;
"want God heeft mij," *sprak zij*,
"een ander zaad gezet voor Habel,
want Kaïn heeft hem doodgeslagen."
26 En aan Seth zelven werd óók een zoon geboren,
en hij noemde zijnen naam Enos.
Toen begon men den Naam des HEEREN aan te roepen.

5

Van Adam tot Noach:

1 Dit is het boek van Adams geslacht.
Ten dage als God den mensch schiep,
maakte Hij hem naar de gelijkenis Gods;
2 man en vrouw schiep Hij ze,
en zegende ze,
en noemde hunnen naam Mensch,
ten dage als zij geschapen werden.
3 En Adam leefde honderd en dertig jaren,
en gewon *eenen zoon* naar zijne gelijkenis,
naar zijn evenbeeld,
en noemde zijnen naam Seth.
4 En Adams dagen,

- nadat hij Seth gewonnen had,
zijn geweest achthonderd jaar
en hij gewon zonen en dochteren.
- 5 Zoo waren alle de dagen van Adam,
die hij leefde,
negenhonderd jaar en dertig jaar;
en hij stierf.
- 6 En Seth leefde honderd en vijf jaren,
en hij gewon Enos.
- 7 En Seth leefde,
nadat hij Enos gewonnen had,
achthonderd en zeven jaren;
en hij gewon zonen en dochteren.
- 8 Zoo waren alle de dagen van Seth
negenhonderd en twaalf jaar;
en hij stierf.
- 9 En Enos leefde negentig jaar:
En hij gewon Kenan.
- 10 En Enos leefde,
nadat hij Kenan gewonnen had,
achthonderd en vijftien jaar;
en hij gewon zonen en dochteren.
- 11 Zoo waren alle de dagen van Enos
negenhonderd en vijf jaren;
en hij stierf.
- 12 En Kenan leefde zeventig jaar:
en hij gewon Mahalaleël.
- 13 En Kenan leefde,
nadat hij Mahalaleël gewonnen had,
achthonderd en veertig jaar:
en hij gewon zonen en dochteren.
- 14 Zoo waren alle de dagen van Kenan
negenhonderd en tien jaren;
en hij stierf.
- 15 En Mahalaleël leefde vijfenzestig jaren:
en hij gewon Jered.
- 16 En Mahalaleël leefde,
nadat hij Jered gewonnen had,
achthonderd en dertig jaar;
en hij gewon zonen en dochteren.
- 17 Zoo waren alle de dagen van Mahalaleël
achthonderd vijfennegentig jaar;
en hij stierf.
- 18 En Jered leefde honderd tweeënzig jaar;
en hij gewon Henoch.
- 19 En Jered leefde, nadat hij Henoch gewonnen had,
achthonderd jaar:
en hij gewon zonen en dochteren.
- 20 Zoo waren alle de dagen van Jered
negenhonderd tweeënzig jaar;
en hij stierf.
- 21 En Henoch leefde vijfenzestig jaar:
en hij gewon Methusálah.
- 22 En Henoch wandelde met God,

nadat hij Methusálah gewonnen had,
 driehonderd jaar:
 en hij gewon zonen en dochteren.
 23 Zoo waren alle de dagen van Henoeh
 driehonderd en vijfenzestig jaar.
 24 Henoeh dan wandelde met God:
 en hij was niet *meer*,
 want God nam hem weg.
 25 En Methusálah leefde honderdzevenentachtig jaar:
 en hij gewon Lamech.
 26 En Methusálah leefde,
 nadat hij Lamech gewonnen had,
 zevenhonderd en tweeëntachtig jaar:
 en hij gewon zonen en dochteren.
 27 Zoo waren alle de dagen van Methusálah
 negenhonderd en negenezestig jaar;
 en hij stierf.
 28 En Lamech leefde honderd en tweeëntachtig jaar;
 en hij gewon eenen zoon;
 29 en hij noemde zijnen naam Noach,
 zeggende:
 "Deze zal ons troosten over ons werk
 en over de smart onzer handen,
 vanwege het aardrijk,
 dat de HEERE vervloekt heeft."
 30 En Lamech leefde,
 nadat hij Noach gewonnen had,
 vijfhonderd en vijfennegentig jaar;
 en hij gewon zonen en dochteren.
 31 Zoo waren alle de dagen van Lamech
 zevenhonderd en zevenenzeventig jaar;
 en hij stierf.
 32 En Noach was vijfhonderd jaar oud;
 en Noach gewon Sem, Cham en Jafeth.

6

De aankondiging van den zondvloed:

1 En het geschiedde
 als de menschen op den aardbodem begonnen te vermenigvuldigen,
 en hun dochters geboren werden,
 2 dat Gods zonen de dochteren der menschen aanzagen,
 dat zij schoon waren,
 en zij namen zich vrouwen uit allen
 die zij verkoren hadden.
 3 Toen zeide de HEERE:
 "Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten met den mensch,
 dewijl hij ook vleesch is;
 doch zijne dagen zullen zijn honderd en twintig jaar."
 4 In die dagen waren er reuzen op de aarde,
 en ook daarna,
 als Gods zonen tot de dochteren der menschen ingegaan waren
 en zich *kinderen* gewonnen hadden:
 deze zijn de geweldigen,

die van ouds geweest zijn mannen van naam.
5 En de HEERE zag,
dat de boosheid des menschen menigvuldig was op de aarde,
en al het gedichtsel der gedachten zijns harten
te allen dage alleenlijk boos was.
6 Toen berouwde het den HEERE,
dat Hij den mensch op aarde gemaakt had,
en het smartte Hem aan Zijn hart;
7 en de HEERE zeide:
"Ik zal den mensch, dien Ik geschapen heb,
verdelgen van den aardbodem,
van den mensch tot het vee,
tot het kruipend gedierte,
en tot het gevogelte des hemels toe;
want het berouwt Mij,
dat Ik ze gemaakt heb."
8 Maar Noach vond genade in de oogen des HEEREN.

De bouw van de ark:

9 Dit zijn de geboorten van Noach.
Noach was een rechtvaardig, oprecht man in zijn geslachten:
Noach wandelde met God.
10 En Noach gewon drie zonen,
Sem, Cham en Jafeth.
11 Maar de aarde was verdorven voor Gods aangezicht,
en de aarde was vervuld met wrevel.
12 Toen zag God de aarde,
en zie,
zij was verdorven;
want al het vleesch had zijnen weg verdorven op de aarde.
13 Daarom zeide God tot Noach:
"Het einde van alle vleesch is voor Mijn aangezicht gekomen,
want de aarde is door hen vervuld met wrevel;
en zie,
Ik zal ze met de aarde verderven.
14 Maak u eene ark van goferhout;
met kameren zult gij deze ark maken;
en gij zult ze bepekken
van binnen
en van buiten
met pek.
15 En aldus is het,
dat gij ze maken zult:
driehonderd ellen zij de lengte der ark,
vijftig ellen hare breedte,
en dertig ellen hare hoogte.
16 Gij zult een venster aan de ark maken,
en zult ze volmaken tot eene el van boven;
en de deur der ark zult gij in hare zijde zetten:
gij zult ze met onderste, tweede en derde *verdiepingen* maken.
17 Want Ik,
zie,
Ik breng eenen watervloed over de aarde,
om alle vleesch, waarin een geest des levens is,

- van onder den hemel te verderven:
al wat op de aarde is zal den geest geven.
- 18 Maar met u zal Ik Mijn verbond oprichten;
en gij zult in de ark gaan,
gij,
en uwe zonen,
en uwe huisvrouw,
en de vrouwen uwer zonen met u.
- 19 En gij zult van al wat leeft,
van alle vleesch,
twee van elk doen in de ark komen,
om met u in het leven te behouden:
mannetje en wijfje zullen zij zijn.
- 20 Van het gevogelte naar zijnen aard,
en van het vee naar zijnen aard,
van al het kruipend gedierte des aardbodems naar zijnen aard,
twee van elk zullen tot u komen om *die* in het leven te behouden.
- 21 En gij, neem voor u van alle spijsze,
die gegeten wordt,
en verzamel ze tot u,
opdat zij u en hun tot spijsze zij."
- 22 En Noach deed het;
naar al dat God hem geboden had,
zóó deed hij.

7

De zondvloed:

- 1 Daarna zeide de HEERE tot Noach:
"Ga gij en uw gansche huis in de ark;
want u heb Ik gezien rechtvaardig voor Mijn aangezicht in dit geslacht.
- 2 Van alle rein vee zult gij tot u nemen *zeven en zeven*,
het mannetje en zijn wijfje;
maar van het vee, dat niet rein is, twee,
het mannetje en zijn wijfje;
- 3 ook van het gevogelte des hemels *zeven en zeven*,
het mannetje en het wijfje,
om zaad levend te houden op de gansche aarde.
- 4 Want over nog *zeven* dagen zal Ik doen regenen op de aarde
veertig dagen en veertig nachten,
en Ik zal van den aardbodem verdelgen al wat bestaat,
dat Ik gemaakt heb."
- 5 En Noach deed naar al dat de HEERE hem geboden had.
- 6 Noach nu was zes honderd jaar oud,
als de vloed der wateren op de aarde was.
- 7 Zoo ging Noach,
en zijne zonen,
en zijne huisvrouw,
en de vrouwen zijner zonen met hem
in de ark,
vanwege de wateren des vloods.
- 8 Van het reine vee
en van het vee, dat niet rein was,
en van het gevogelte

9 en al wat op den aardbodem kruipt,
kwamen er twee *en* twee tot Noach in de ark,
het mannetje en het wijfje,
gelijk als God Noach geboden had.

10 En het geschiedde na die zeven dagen,
dat de wateren des vloed op de aarde waren.

11 In het zeshonderdste jaar des levens van Noach,
in de tweede maand,
op den zeventienden dag der maand,
op dezen dag zijn alle fonteynen des grooten afgronds opengebroken
en de sluizen des hemels geopend;

12 en een plasregen was op de aarde
veertig dagen en veertig nachten.

13 Even op dienzelfden dag ging Noach,
en Sem, Cham en Jafeth, Noachs zonen,
desgelijks Noachs huisvrouw,
en de drie vrouwen zijner zonen met hen in de ark:

14 zij, en al het gedierte naar zijnen aard,
en al het vee naar zijnen aard,
en al het kruipend gedierte,
dat op de aarde kruipt, naar zijnen aard,
en al het gevogelte naar zijnen aard,
alle vogelken van allerlei vleugel.

15 En val alle vleesch, waarin een geest des levens was,
kwamen er twee *en* twee tot Noach in de ark.

16 En die er kwamen,
die kwamen mannetje en wijfje,
van alle vleesch,
gelijk als hem God bevolen had.
En de HEERE sloot achter hem toe.

17 En de vloed was veertig dagen op de aarde,
en de wateren vermeerderden,
en hieven de ark op,
zoodat zij oprees boven de aarde.

18 En de wateren namen de overhand
en vermeerderden zeer op de aarde;
en de ark ging op de wateren.

19 En de wateren namen gansch zeer de overhand op de aarde,
zoodat alle hooge bergen, die onder den ganschen hemel zijn,
bedekt werden;

20 vijftien ellen omhoog namen de wateren de overhand,
en de bergen werden bedekt.

21 En alle vleesch, dat zich op de aarde roerde,
gaf den geest,
van het gevogelte,
en van het vee,
en van het wild gedierte,
en van al het kruipend gedierte,
dat op de aarde kroop,
en alle menschen;

22 al wat eenen adem des geestes des levens in zijne neusgaten had,
van alles wat op het droge was,
is gestorven.

23 Alzoo werd verdelgd al wat bestond,

dat op den aardbodem was,
van den mensch af tot het vee,
tot het kruipend gedierte,
en tot het gevogelte des hemels,
en zij werden verdelgd van de aarde;
doch Noach alleen bleef over,
en wat met hem in de ark was.
24 En de wateren hadden de overhand boven de aarde,
honderd en vijftig dagen.

8

Einde van den vloed:

1 En God gedacht Noach,
en aan al het gedierte
en aan al het vee,
dat met hem in de ark was;
en God deed eenen wind over de aarde doorgaan,
en de wateren werden stil.
2 Ook werden de fonteinen des afgronds
en de sluizen des hemels gesloten,
en de plasregen van den hemel werd opgehouden.
3 Daartoe keerden de wateren weder van boven de aarde,
heen en weder vloeiende:
en de wateren namen af ten einde van honderd en vijftig dagen.
4 En de ark rustte in de zevende maand,
op den zeventienden dag der maand,
op de bergen van Ararat.
5 En de wateren waren gaande
en afnemende tot de tiende maand:
in de tiende *maand*
op den eerste der maand
werden de toppen der bergen gezien.
6 En het geschiedde ten einde van veertig dagen,
dat Noach het venster der ark,
die hij gemaakt had, opendeed,
7 en hij liet eene raaf uit,
die dikwijls heen en weder ging,
totdat de wateren van boven de aarde verdroogd waren.
8 Daarna liet hij eene duif van zich uit,
om te zien of de wateren gelicht waren van boven den aardbodem;
9 maar de duif vond geene rust voor de holte haars voets:
zoo keerde zij weder tot hem in de ark,
want de wateren waren op de gansche aarde;
en hij stak zijne hand uit en nam ze,
en bracht ze tot zich in de ark.
10 En hij verbeidde nog zeven andere dagen,
toen liet hij de duif wederom uit de ark;
11 en de duif kwam tot hem tegen den avondtijd,
en zie, een afgebroken olijfblad was in haren bek;
zoo merkte Noach, dat de wateren van boven de aarde gelicht waren.
12 Toen vertoefde hij nog zeven andere dagen,
en hij liet de duif uit,
maar zij keerde niet meer tot hem weder.

- 13 En het geschiedde in het zeshonderd en eerste jaar,
in de eerste *maand* op den eerste dier maand,
dat de wateren droogden van boven de aarde:
toen deed Noach het deksel der ark af en zag toe,
en zie, de aardbodem was gedroogd.
- 14 En in de tweede maand op den zevenentwintigsten dag der maand
was de aarde opgedroogd.
- 15 Toen sprak God tot Noach, zeggende:
16 "Ga uit de ark,
gij,
en uwe huisvrouw,
en uwe zonen,
en de vrouwen uwer zonen met u.
- 17 Doe al het gedierte, dat met u is,
van alle vleesch,
aan gevogelte,
en aan vee,
en aan al het kruipend gedierte,
dat op de aarde kruipt,
met u uitgaan;
en dat zij overvloediglijk voorttelen op de aarde,
en vruchtbaar zijn
en vermenigvuldigen op de aarde."
- 18 Toen ging Noach uit,
en zijne zonen,
en zijne huisvrouw,
en de vrouwen zijner zonen met hem.
- 19 Al het gedierte,
al het kruipende
en al het gevogelte,
al wat zich op de aarde roert,
naar hunne geslachten,
gingen uit de ark.
- Noachs offer:*
- 20 En Noach bouwde den HEERE een altaar;
en hij nam van al het reine vee
en van al het rein gevogelte,
en offerde brandofferen op dat altaar.
- 21 En de HEERE rook dien liefelijken reuk,
en de HEERE zeide in Zijn hart:
"Ik zal voortaan den aardbodem niet meer vervloeken om des menschen wil,
want het gedichtsel van 's menschen hart is boos van zijne jeugd aan;
en Ik zal voortaan niet meer al het levende slaan
gelijk als Ik gedaan heb.
- 22 Voortaan alle de dagen der aarde zullen zaaiing en oogst,
en koude en hitte,
en zomer en winter,
en dag en nacht niet ophouden."

9

Verbond met Noach:

- 1 En God zegende Noach en zijne zonen,

en Hij zeide tot hen:
 "Zijt vruchtbaar en vermenigvuldigt,
 en vervult de aarde;
 2 en ulieder vreeze en ulieder verschrikking
 zij over al het gedierte der aarde
 en over al het gevogelte des hemels,
 in al wat zich op den aardbodem roert
 en in alle visschen der zee:
 zij zijn in uwe hand overgegeven.
 3 Al wat zich roert,
 dat levend is,
 zij u tot spijsze:
 Ik heb het u alles gegeven,
 gelijk het groene kruid.
 4 Doch het vlees met zijne ziel,
dat is zijn bloed,
 zult gij niet eten.
 5 En voorwaar, Ik zal uw bloed,
het bloed uwer zielen eischen,
 van de hand van alle gedierte zal Ik het eischen,
 ook van de hand des menschen,
 van de hand van eens iegelijks broeder
 zal Ik de ziel des menschen eischen.
 6 Wie des menschen bloed vergiet,
 zijn bloed zal door den mensch vergoten worden:
 want God heeft den mensch naar *zijn* beeld gemaakt.
 7 Maar gijlieden,
 weest vruchtbaar
 en vermenigvuldigt;
 teelt overvloediglijk voort op de aarde,
 en vermenigvuldigt op dezelve."
 8 Voorts zeide God tot Noach,
 en tot zijne zonen met hem,
 zeggende:
 9 "Maar Ik,
 zie,
 Ik richt Mijn verbond op met u,
 en met uwen zaden na u,
 10 en met alle levende ziel, die met u is,
 van het gevogelte,
 van het vee,
 en van alle gedierte der aarde met u,
 van allen, die uit de ark gegaan zijn,
 tot al het gedierte der aarde toe.
 11 En Ik richt Mijn verbond op met u,
 dat niet meer alle vleesch door de wateren des vloods zal worden uitgerooid,
 en dat er geen vloed meer zijn zal om de aarde te verderven."
 12 En God zeide:
 "Dit is het teeken des verbonds,
 dat Ik geef tusschen Mij
 en tusschen ulieden
 en tusschen alle levende ziel, die met u is,
 tot eeuwige geslachten:
 13 Mijnen boog heb Ik gegeven in de wolken;

- die zal zijn tot een teeken des verbonds
tusschen Mij en tusschen de aarde.
- 14 En het zal geschieden
als Ik wolken over de aarde breng,
dat deze boog zal gezien worden in de wolken.
- 15 Dan zal Ik gedenken aan Mijn verbond,
hetwelk is tusschen Mij
en tusschen u
en tusschen alle levende ziel van alle vleesch:
en de wateren zullen niet meer wezen tot eenen vloed
om alle vleesch te verdueren.
- 16 Als deze boog in de wolken zal zijn,
zoo zal Ik Hem aanzien,
om te gedenken aan het eeuwig verbond tusschen God
en tusschen alle levende ziel,
van alle vleesch, dat op de aarde is."
- 17 Zoo zeide dan God tot Noach:
"Dit is het teeken des verbonds,
dat Ik opgericht heb tusschen Mij
en tusschen alle vleesch,
dat op de aarde is."

Noachs zonen:

- 18 En de zonen Noachs,
die uit de ark gingen,
waren Sem, en Cham, en Jafeth;
en Cham is de vader van Kanaän.
- 19 Deze drie waren de zonen van Noach:
en van deze is de gansche aarde overspreid.
- 20 En Noach begon een akkerman te zijn,
en hij plantte eenen wijngaard;
- 21 en hij dronk van dien wijn,
en werd dronken;
en hij ontblootte zich in het midden zijner tent.
- 22 En Cham, Kanaäns vaders,
zag zijns vaders naaktheid,
en hij gaf het zijnen beiden broederen daar buiten te kennen.
- 23 Toen namen Sem en Jafeth een kleed
en leiden het op hun beider schouders,
en gingen achterwaarts
en bedekten de naaktheid huns vaders:
en hunne aangezichten waren achterwaarts *gekeerd*,
zoodat zij de naaktheid huns vaders niet zagen.
- 24 En Noach ontwaakte van zijnen wijn,
en hij merkte wat zijn kleinste zoon hem gedaan had;
- 25 en hij zeide:
"Vervloekt zij Kanaän;
een knecht der knechten zij hij zijnen broederen."
- 26 Voorts zeide hij:
"Gezegend zij de HEERE, de God van Sem;
en Kanaän zij hem een knecht:
- 27 God breide Jafeth uit, en hij wone in Sems tenten;
en Kanaän zij hem een knecht."
- 28 En Noach leefde na den vloed drie honderd en vijftig jaar.

Zoo waren alle de dagen van Noach negenhonderd en vijftig jaar;
en hij stierf.

10

De volkerentafel:

- 1 Dit nu zijn de geboorten van Noachs zonen,
Sem, Cham en Jafeth;
en hun werden zonen geboren na den vloed.
- 2 De zonen Jafeths zijn Gomer,
en Magog,
en Madai,
en Javan,
en Tubal,
en Mesech,
en Tiras.
- 3 En de zonen Gomers zijn Askenaz,
en Rifath,
en Togarma.
- 4 En de zonen Javans zijn Elisa,
en Tarsis,
de Kittieten
en Dodanieten.
- 5 Van deze zijn verdeeld de eilanden der volkeren in hunne landschappen,
elk naar zijne spraak,
naar hunne huisgezinnen,
onder hunne volkeren.
- 6 En Chams zonen zijn Kusch,
en Mizraïm,
en Pût,
en Kanaän.
- 7 En de zonen van Kusch zijn Seba,
en Havila,
en Sabta,
en Raëma,
en Sabtecha.
En de zonen van Raëma zijn Scheba
en Dedan.
- 8 En Kusch gewon Nimrod:
deze begon geweldig te zijn op de aarde.
- 9 Hij was een geweldig jager voor het aangezicht des HEEREN;
daarom wordt gezegd:
"Gelijk Nimrod, een geweldig jager voor het aangezicht des HEEREN."
- 10 En het begin des rijks was Babel,
en Erech,
en Akkad,
en Kalné in het land Sinear.
- 11 Uit dit land is Assur uitgegaan,
en heeft gebouwd Ninevé,
en Rehoboth,
- 12 Ir,
en Kalah,
en Resen,
tusschen Ninevé

- en tusschen Kalah:
dat is die groote stad.
- 13 En Mizraïm gewon de Ludieten,
en de Anamieten,
en de Lehabieten
- 14 en de Naftuhieten,
en de Pathrusieten,
en de Kasluhieten,
waaruit de Filistijnen voortgekomen zijn,
en de Kaftorieten.
- 15 En Kanaän gewon Sidon,
zijn eerstgeborene,
en Heth,
en den Jebusiet,
- 16 en den Amoriet,
en den Girgasiet,
- 17 en den Heviet,
en den Arkiet,
- 18 en den Siniët,
en den Arvadiët,
en den Zemariët,
en den Hamathiet;
en daarna zijn de huisgezinnen der Kanaänieten verspreid.
- 19 En de landpale der Kanaänieten was van Sidon,
waar gij gaat naar Gerar tot Gaza toe;
waar gij gaat naar Sodom en Gomorra,
en Adama,
en Zeboïm tot Lasa toe.
- 20 Dit zijn Chams zonen,
naar hunne huisgezinnen,
naar hunne spraken,
in hunne landschappen,
in hunne volkeren.
- 21 Voorts zijn Sem *zonen* geboren;
dezelve is ook de vader aller zonen van Heber,
broeder van Jafeth, de grootste.
- 22 Sems zonen waren Elam,
en Assur,
en Arpachsad,
en Lud,
en Aram.
- 23 En Arams zonen waren Uz,
en Hul,
en Gether,
en Mas.
- 24 En Arpachsad gewon Selah,
en Selah gewon Heber.
- 25 En Heber werden twee zonen geboren:
des ééner naam was Peleg,
want in zijne dagen is de aarde verdeeld;
en zijns broeders naam was Joktan.
- 26 En Joktan gewon Almodad,
en Selef,
en Hazarmáveth,

- 27 en Jerah,
en Hadoram,
28 en Uzal,
en Dikla,
en Obal,
en Abimaël,
29 en Scheba,
en Ofir,
en Havila
en Jobab:
deze allen waren Joktans zonen.
30 En hunne woning was van Mesa af,
waar gij gaat naar Sefar,
het gebergte van het Oosten.
31 Dit zijn Sems zonen,
naar hunne huisgezinnen,
naar hunne spraken,
in hunne landschappen,
naar hunne volkeren.
32 Dit zijn de huisgezinnen der zonen van Noach,
naar hunne geboorten,
in hunne volkeren;
en van deze zijn de volkeren op de aarde verdeeld na den vloed.

11

De toren van Babel:

- 1 En de gansche aarde was van éénerlei spraak
en éénerlei woorden.
2 Maar het geschiedde als zij tegen het Oosten togen,
dat zij eene laagte vonden in het land Sinear,
en zij woonden aldaar.
3 En zij zeiden een ieder tot zijnen naaste:
"Kom aan,
laat ons tichelen strijken
en wèl doorbranden."
En de tichel was hun voor steen,
en het lijm was hun voor leem.
4 En zij zeiden:
"Kom aan,
laat ons voor ons eene stad bouwen
en eenen toren,
welks opperste in den hemel zij;
en laat ons eenen naam voor ons maken,
opdat wij niet misschien over de gansche aarde verstrooid worden."
5 Toen kwam de HEERE neder om te bezien de stad
en den toren,
die de kinderen der menschen bouwden;
6 en de HEERE zeide:
"Zie, zij zijn éénerlei volk
en hebben allen éénerlei spraak,
en dit is het wat zij beginnen te maken;
maar nu, zoude hun niet afgesneden worden
al wat zij bedacht hebben te maken?"

7 Kom aan,
laat Ons nedervaren
en laat Ons hunne spraak aldaar verwarren,
opdat een iegelijk de spraak zijns naasten niet hoore."
8 Alzoo verstrooide de HEERE hen van daar over de gansche aarde;
en zij hielden op de stad te bouwen.
9 Daarom noemde men haren naam Babel;
want aldaar verwarde de HEERE de spraak der gansche aarde,
en van daar verstrooide hen de HEERE
over de gansche aarde.

Het geslacht van Sem:

10 Dit zijn de geboorten van Sem.
Sem was honderd jaar oud
en gewon Arpachsad,
twee jaren na den vloed.
11 En Sem leefde,
nadat hij Arpachsad gewonnen had,
vijfhonderd jaar:
en hij gewon zonen en dochteren.
12 En Arpachsad leefde vijfendertig jaar:
en hij gewon Selah.
13 En Arpachsad leefde,
nadat hij Selah gewonnen had,
vierhonderd en drie jaren:
en hij gewon zonen en dochteren.
14 En Selah leefde dertig jaar:
en hij gewon Heber.
15 En Selah leefde,
nadat hij Heber gewonnen had,
vierhonderd en drie jaren:
en hij gewon zonen en dochteren.
16 En Heber leefde vierendertig jaar:
en gewon Peleg.
17 En Heber leefde,
nadat hij Peleg gewonnen had,
vierhonderd en dertig jaar;
en hij gewon zonen en dochteren.
18 En Peleg leefde dertig jaar:
en hij gewon Rehu.
19 En Peleg leefde,
nadat hij Rehu gewonnen had,
tweehonderd en negen jaren:
en hij gewon zonen en dochteren.
20 En Rehu leefde tweeëndertig jaar:
en hij gewon Serug.
21 En Rehu leefde,
nadat hij Serug gewonnen had,
tweehonderd en zeven jaren:
en hij gewon zonen en dochteren.
22 En Serug leefde dertig jaar:
en gewon Nahor.
23 En Serug leefde,
nadat hij Nahor gewonnen had,

- tweehonderd jaar:
en hij gewon zonen en dochteren.
- 24 En Nahor leefde negenentwintig jaar
en gewon Terach.
- 25 En Nahor leefde,
nadat hij Terach gewonnen had,
honderd en negentien jaar:
en hij gewon zonen en dochteren.

Het geslacht van Terach:

- 26 En Terach leefde zeventig jaar:
en gewon Abram,
Nahor
en Haran.
- 27 En dit zijn de geboorten van Terach:
Terach gewon Abram,
Nahor
en Haran:
En Haran gewon Lot.
- 28 En Haran stierf voor het aangezicht zijns vaders Terach,
in het land zijner geboorte,
in Ur der Chaldeën.
- 29 En Abram en Nahor namen zich vrouwen:
de naam van Abrams huisvrouw was Saraï,
en de naam van Nahors huisvrouw was Milka,
eene dochter van Haran,
vader van Milka
en vader van Jiska.
- 30 En Saraï was onvruchtbaar,
zij had geen kind.
- 31 En Terach nam Abram zijnen zoon,
en Lot Harans zoon,
zijns zoons zoon,
en Saraï zijne schoondochter,
de huisvrouw van zijnen zoon Abram,
en zij togen met hen uit Ur der Chaldeën
om te gaan naar het land Kanaän;
en zij kwamen tot Haran
en woonden aldaar.
- 32 En de dagen van Terach waren tweehonderd en vijf jaren;
en Terach stierf te Haran.

12

De roeping van Abram. Tocht naar Kanaän:

- 1 De HEERE nu had tot Abram gezegd:
"Ga uit uw land
en uit uwe maagschap
en uit uws vaders huis
naar het land,
dat Ik u wijzen zal;
- 2 en Ik zal u tot een groot volk maken,
en u zegenen
en uw naam groot maken,

3 en wees een zegen;
en Ik zal zegenen die u zegenen,
en vervloeken die u vloekt;
en in u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden."

4 En Abram toog henen,
gelijk de HEERE tot hem gesproken had,
en Lot toog met hem;
en Abram was vijfenzeventig jaren oud,
toen hij uit Haran ging.

5 En Abram nam Saraï zijne huisvrouw,
en Lot zijns broeders zoon,
en al hunne have,
die zij verworven hadden,
en de zielen,
die zij verkregen hadden in Haran;
en zij togen uit om te gaan naar het land Kanaän,
en zij kwamen in het land Kanaän.

In Kanaän en Egypte:

6 En Abram is doorgetogen in dat land,
tot aan de plaats Sichem,
tot aan het eikenbosch Moré:
en de Kanaänieten waren toen ter tijd in dat land.

7 Zoo verscheen de HEERE aan Abram,
en zeide:

"Uwen zade zal Ik dit land geven."

Toen bouwde hij aldaar een altaar den HEERE,
die hem verschenen was.

8 En hij brak op van daar naar het gebergte
tegen het Oosten van Beht-El,
en hij sloeg zijne tent op,
zijnde Beth-El tegen het Westen en Ai tegen het Oosten;
en hij bouwde daar den HEERE een altaar,
en riep den Naam des HEEREN aan.

9 Daarna vertrok Abram,
gaande en trekkende naar het Zuiden.

10 En daar was honger in dat land;
zoo toog Abram af naar Egypte om daar als vreemdeling te verkeerem,
dewijl de honger zwaar was in dat land.

11 En het geschiedde als hij naderde om in Egypte te komen,
dat hij zeide tot Saraï, zijne huisvrouw:

"Zie toch,

ik weet dat gij eene vrouw zijt, schoon van aangezicht;

12 en het zal geschieden als de Egyptenaars u zullen zien,
zoo zullen zij zeggen:

'Dat is zijne huisvrouw';

en zij zullen mij dooden,

en u in het leven behouden.

13 Zeg toch: Gij zijt mijne zuster,
opdat het mij wèl ga om u,
en mijne ziel om uwentwil leve."

14 En het geschiedde als Abram in Egypte kwam,
dat de Egyptenaars deze vrouw zagen,
dat zij zeer schoon was.

- 15 Ook zagen haar Farao's vorsten,
en prezen haar bij Farao;
en die vrouw werd weggenomen naar Farao's huis.
- 16 En hij deed Abram goed om harentwil,
zoodat hij had schapen,
en runderen,
en ezels,
en knechten,
en maagden,
en ezelinnen,
en kemelen.
- 17 Maar de HEERE plaagde Farao met groote plagen,
ook zijn huis,
ter oorzake van Sarai,
Abrams huisvrouw.
- 18 Toen riep Farao Abram,
en zeide:
"Wat is dit, *dat* gij mij gedaan hebt?
Waarom hebt gij mij niet te kennen gegeven,
dat zij uwe huisvrouw is?"
- 19 Waarom hebt gij gezegd:
'Zij is mijne zuster,'
zoodat ik ze mij tot eene vrouw zoude genomen hebben?
En nu, zie daar is uwe huisvrouw,
neem *ze* en ga henen."
- 20 En Farao gebood *zijn* mannen vanwege hem,
en zij geleidden hem
en zijne huisvrouw
en alles wat hij had.

13

Abram en Lot:

- 1 Alzoo toog Abram op uit Egypte naar het Zuiden,
hij
en zijne huisvrouw
en al wat hij had,
en Lot met hem.
- 2 En Abram was zeer rijk,
in vee,
in zilver
en in goud.
- 3 En hij ging, volgens zijne reizen,
van het Zuiden tot Beth-el toe,
tot aan de plaats,
waar zijne tent in den beginne geweest was,
tusschen Beht-El en tusschen Ai;
- 4 tot de plaats des altaars,
dat hij in het eerst daar gemaakt had;
en Abram heeft aldaar den Naam des HEEREN aangeroepen.
- 5 En Lot, die met Abram toog,
had óók schapen
en runderen
en tenten.

6 En dat land droeg ze niet om samen te wonen;
want hunne have was veel,
zoodat zij samen niet konden wonen;

7 en daar was twist tusschen de herders van Abrams vee
en tusschen de herders van Lots vee.
Ook woonden toen de Kanaänieten en Ferezieten in dat land.

8 En Abram zeide tot Lot:
"Laat toch geene twisting zijn
tusschen mij en tusschen u,
en tusschen mijne herders en tusschen uwe herders;
want wij zijn mannen broeders.

9 Is niet het gansche land voor uw aangezicht?
Scheidt u toch van mij:
zoo *gij* de linkerhand *kiest*,
zoo zal ik ter rechterhand gaan;
en *kiest gij* de rechterhand,
zoo zal ik ter linkerhand gaan."

10 En Lot hief zijne oogen op
en hij zag de gansche vlakte van den Jordaän,
dat hij die geheel bevochtigde:
eer de HEERE Sodom en Gomorra verdorven had,
was zij als de hof des HEEREN,
als Egypteland,
als gij komt te Zoar.

11 Zoo koos Lot voor zich
de gansche vlakte van den Jordaän,
en Lot trok tegen het Oosten;
en zij werden gescheiden,
de één van den ander.

12 Abram *dan* woonde in het land Kanaän;
en Lot woonde in de steden der vlakte,
en sloeg tenten tot aan Sodom toe.

13 En de mannen van Sodom waren boos
en groote zondaars tegen den HEERE.

14 En de HEERE zeide tot Abram,
nadat Lot van hem gescheiden was:
"Hef nu uwe oogen op
en zie van de plaats, waar gij zijt,
noordwaarts en zuidwaarts,
en oostwaarts en westwaarts;

15 want al dit land, dat gij ziet,
zal Ik u geven
en uwen zade tot in eeuwigheid.

16 En Ik zal uw zaad stellen als het stof der aarde,
zoodat, indien iemand het stof der aarde zal kunnen tellen,
ook uw zaad zal geteld worden.

17 Maak u op,
wandel door dit land
in zijne lengte
en in zijne breedte;
want Ik zal het u geven."

18 En Abram sloeg tenten op,
en kwam
en woonde aan de eikenbosschen van Mamré,

die bij Hebron zijn;
en hij bouwde aldaar den HEERE een altaar.

14

Abrams krijgstoct:

- 1 En het geschiedde in de dagen van Amrafel,
den koning van Sinear,
van Arjoch,
den koning van Ellasar,
van Kedorlaomer,
den koning van Elam,
en van Tideal,
den koning der volkeren,
2 dat zij krijg voerden met Bera,
den koning van Sodom,
en met Birsa,
den koning van Gomorra,
Sinab,
den koning van Adama,
en Seméber,
den koning van Zeboïm,
en den koning van Bela,
dat is Zoar.
3 Deze allen voegden zich te zamen in het dal Siddim,
dat is de Zoutzee.
4 Twaalf jaar hadden zij Kedorlaomer gediend,
maar in het dertiende jaar vielen zij af.
5 Zoo kwam Kedorlaomer in het veertiende jaar,
en de koningen, die met hem waren,
en sloegen de Refaieten in Asteroth-Karnaïm,
en de Zuzieten in Ham
en de Emieten in Schavé-Kirjathaïm,
6 en de Horieten op hun gebergte Seïr,
tot aan het effen veld van Paran,
hetwelk aan de woestijn is.
7 Daarna keerden zij òm
en kwamen tot En-Mispat,
dat is Kades,
en sloegen al het land der Amelekieten,
en ook den Amoriet,
die te Hazeron-Tamar woonde.
8 Toen toog de koning van Sodom uit,
en de koning van Gomorra,
en de koning van Adema,
en de koning van Zeboïm,
en de koning van Bela,
dat is Zoar;
en zij stelden tegen hen slagorde in het dal Siddim:
9 tegen Kedorlaomer,
den koning van Elam,
en Tideal,
den koning der volkeren,
en Amrafel,

- den koning van Sinear,
en Arjoch,
den koning van Ellasar;
vier koningen tegen vijf.
- 10 Het dal nu van Siddim was vol lijmpuiten;
en de koning van Sodom en Gomorra vluchtten,
en vielen aldaar;
en de overgeblevenen vluchtten naar het gebergte.
- 11 En zij namen al de have van Sodom en Gomorra,
en al hunne spijze,
en trokken weg.
- 12 Ook namen zij Lot,
den zoon van Abrahams broeder,
en zijne have
en trokken weg;
want hij woonde in Sodom.
- 13 Toen kwam er één,
die ontkomen was
en boodschapte het aan Abram den Hebreër,
die woonachtig was aan de eikenbosschen van Mamré,
den Amoriet,
broeder van Eskol
en broeder van Aner,
welke Abrams bondgenooten waren.
- 14 Als Abram hoorde,
dat zijn broeder gevangen was,
zoo wapende hij zijne onderwezenen,
de ingeborenen van zijn huis driehonderd en achttien,
en hij joeg ze na tot Dan toe.
- 15 En hij verdeelde zich tegen hen des nachts,
hij en zijne knechten,
en sloeg ze,
en hij jaagde ze na tot Hoba toe,
hetwelk is ter linkerhand van Damascus.
- 16 En hij bracht alle have weder,
en ook Lot zijnen broeder
en zijne have bracht hij weder,
alsook de vrouwen en het volk.
- 17 En de koning van Sodom toog uit hem tegemoet
(nadat hij wedergekeerd was van het verslaan van Kedorlaomer
en de koningen, die met hem waren),
tot het dal Schavé,
dat is het dal des konings.

Abram en Melchizédek:

- 18 En Melchizédek,
de koning van Salem,
bracht voort brood en wijn;
en hij was Priester des Allerhoogsten Gods.
- 19 En hij zegende hem
en zeide:
"Gezegend zij Abram Gode den Allerhoogste,
Die de hemel en aarde bezit;
- 20 en gezegend zij de Allerhoogste God,

Die uwe vijanden in uwe handen geleverd heeft."
En hij gaf hem de tiende van alles.

Abram en de koning van Sodom:

- 21 En de koning van Sodom zeide tot Abram:
"Geef mij de zielen,
maar neem de have voor u."
- 22 Doch Abram zeide tot den koning van Sodom:
"Ik heb mijne hand opgeheven tot den HEERE,
den Allerhoogsten God,
Die hemel en aarde bezit:
23 zoo ik van een draad af tot een schoenriem toe,
ja, zo ik van alles, dat uwe is,
iets neme!
opdat gij niet zegt:
'Ik heb Abram rijk gemaakt.'
- 24 *Het zij* buiten mij;
alleen wat de jongelingen verteerd hebben,
en het deel dezer mannen,
die met mij getogen zijn,
Aner,
Eskol
en Mamré,
laat die hun deel nemen."

15

De belofte aan Abram:

- 1 Na deze dingen geschiedde het Woord des HEEREN tot Abram
in een nachtgezicht,
zeggende:
"Vrees niet Abram:
Ik ben u een Schild,
uw Loon zeer groot."
- 2 Toen zeide Abram:
"Heere HEERE, wat zult Gij mij geven,
daar ik zonder kinderen henenga,
en de bezorger van mijn huis is deze Damascener Eliëzer."
- 3 Voorts zeide Abram:
"Zie, mij hebt gij geen zaad gegeven,
en zie,
de zoon van mijn huis zal mijn erfgenaam zijn."
- 4 En zie,
het Woord des HEEREN was tot hem,
zeggende:
"Deze zal uw erfgenaam niet zijn;
maar die uit uwen lijve voortkomen zal,
die zal uw erfgenaam zijn."
- 5 Toen leidde Hij hem uit naar buiten
en zeide:
"Zie nu op naar den hemel
en tel de sterren,
indien gij ze tellen kunt;"
en Hij zeide tot hem:

"Zóó zal uw zaad zijn."
6 En hij geloofde in den HEERE
en Hij rekende het hem *tot* gerechtigheid.

Het verbondsoffer:

7 Voorts zeide Hij tot hem:
"Ik ben de HEERE,
Die u uitgeleid heb uit Ur der Chaldeën,
om u dit land te geven
om dat erfelijk te bezitten."
8 En hij zeide:
"Heere HEERE, waarbij zal ik weten,
dat ik het erfelijk bezitten zal?"
9 En Hij zeide tot hem:
"Neem Mij eene driejarige vaars,
en eene driejarige geit,
en eenen driejarigen ram,
en eene tortelduif,
en eene jonge duif."
10 En hij bracht Hem alle deze,
en hij deelde ze midden door,
en hij leide elks deel tegen het andere over;
maar het gevogelte deelde hij niet.
11 En het wild gevogelte kwam neder op het aas,
maar Abram joeg het weg.
12 En het geschiedde als de zon was aan het ondergaan,
zoo viel een diepe slaap op Abram;
en zie,
een schrik
en groote duisternis viel op hem.
13 Toen zeide Hij tot Abram:
"Weet voorzeker,
dat uw zaad vreemd zal zijn in een land,
dat van hen niet is,
en zij zullen hen dienen,
en zij zullen hen verdrukken vierhonderd jaar.
14 Doch Ik zal het volk ook richten,
hetwelk zij zullen dienen,
en daarna zullen zij uittrekken met groote have.
15 En gij zult tot uwe vaders gaan met vrede;
gij zult in goeden ouderdom begraven worden.
16 En het vierde geslacht zal herwaarts wederkeeren;
want de ongerechtigheid der Amorieten is tot nog toe niet volkomen."
17 En het geschiedde,
dat de zon onderging en het duister werd,
en zie,
daar was een rookende oven
en vurige fakkels,
die tusschen die stukken doorging.
18 Te dienzelfden dage maakte de HEERE een verbond met Abram,
zeggende:
"Uwen zaden heb Ik dit land gegeven,
van de rivier van Egypte af
tot aan de groote rivier,

de rivier Frath:

- 19 den Keniet,
en den Keniziet,
en den Kadmoniet,
20 en den Hethiet,
en den Feriziet,
en de Refaïeten,
21 en den Amoriet,
en den Kanaäniet,
en den Girgasiet,
en den Jebusiet."

16

Saraï en Hagar. Ismaël:

- 1 Doch Saraï,
Abrams huisvrouw,
baarde hem niet;
en zij had eene Egyptische dienstmaagd,
welker naam was Hagar.
2 Zoo zeide Saraï tot Abram:
"Zie toch,
de HEERE heeft mij toegesloten,
dat ik niet bare,
ga toch in tot mijne dienstmaagd,
misschien zal ik uit haar gebouwd worden."
En Abram hoorde naar de stem van Saraï.
3 Zoo nam Saraï,
Abrams huisvrouw,
de Egyptische Hagar,
hare dienstmaagd,
ten einde van tien jaren,
dat Abram in het land Kanaän gewoond had,
en zij gaf haar aan Abram
haren man,
hem tot eene vrouw.
4 En hij ging in tot Hagar,
en zij ontving.
Als zij nu zag,
dat zij ontvangen had,
zoo werd hare vrouw veracht in haar oogen.
5 Toen zeide Saraï tot Abram:
"Mijn ongelijk is op u;
ik heb mijne dienstmaagd in uwen schoot gegeven;
nu zij ziet,
dat zij ontvangen heeft,
zoo ben ik veracht in hare oogen:
de HEERE richte tusschen mij en tusschen u."
6 En Abram zeide tot Saraï:
"Zie, uwe dienstmaagd is in uwe hand,
doe haar wat goed is in uwe oogen."
En Saraï vernederde haar,
en zij vluchtte van haar aangezicht.
7 En de Engel des HEEREN vond haar aan eene waterfontein in de woestijn,

- aan de fontein op den weg van Sur;
8 en hij zeide:
"Hagar,
gij dienstmaagd van Saraï,
van waar komt gij
en waar zult gij henengaan?"
En zij zeide:
"Ik ben vluchtende van het aangezicht mijner vrouwe Saraï."
9 Toen zeide de Engel des HEEREN tot haar:
"Keer weder tot uwe vrouwe,
en verneder u onder hare handen."
10 Voorts zeide de Engel des HEEREN tot haar:
"Ik zal uw zaad grootelijks vermenigvuldigen,
zoodat het vanwege de menigte niet zal geteld worden."
11 Ook zeide des HEEREN Engel tot haar:
"Zie, gij zijt zwanger
en zult eenen zoon baren,
en gij zult zijnen naam Ismaël noemen,
omdat de HEERE uw verdrukking aangehoord heeft.
12 En hij zal een woudezel *van* een mensch zijn;
zijne hand zal tegen allen zijn,
en de hand van allen tegen hem;
en hij zal wonen voor het aangezicht aller zijner broederen."
13 En zij noemde den Naam des HEEREN,
Die tot haar sprak:
"Gij God des aanziens";
want zij zeide:
"Heb ik ook hier gezien naar Dien,
Die mij aanziet?"
14 Daarom noemde men die put
den put lachai-Roï;
zie,
hij is tusschen Kades en tusschen Bered.
15 En Hagar baarde Abram eenen zoon;
en Abraham noemde den naam zijns zoons,
dien Hagar gebaard had,
Ismaël.
16 En Abram was zesentachtig jaren oud,
toen Hagar Ismaël aan Abram baarde.

17

Naamsverandering: Abram-Abraham.

- 1 Als nu Abram negenennegentig jaren oud was,
zoo verscheen de HEERE aan Abram,
en zeide tot hem:
"Ik ben God de Almachtige:
wandel voor Mijn aangezicht
en wees oprecht;
2 en Ik zal Mijn Verbond stellen
tusschen Mij
en tusschen u,
en Ik zal u gansch zeer vermenigvuldigen."
3 Toen viel Abram op zijn aangezicht;

en God sprak tot hem,
zeggende:
4 "Mij aangaande,
zie,
Mijn verbond is met u;
en gij zult tot een vader van menigte der volkeren worden;
5 en uw naam zal niet meer genoemd worden Abram,
maar uw naam zal wezen Abraham,
want Ik heb u gesteld tot een vader van menigte der volkeren.
6 En Ik zal u gansch zeer vruchtbaar maken,
en Ik zal u tot volken stellen,
en koningen zullen uit u voortkomen.
7 En Ik zal Mijn verbond oprichten
tusschen Mij
en tusschen u
en tusschen uwen zade na u in hunne geslachten,
tot een eeuwig verbond,
om u te zijn tot eenen God,
en uwen zade na u.
8 En Ik zal u
en uwen zade na u
het land uwer vreemdelingschappen geven,
het geheele land Kanaän,
tot eeuwige bezitting;
en Ik zal hun tot eenen God zijn."

Instelling der besnijdenis:

9 Voorts zeide God tot Abram:
"Gij nu zult Mijn verbond houden,
gij,
en uw zaad na u, in hunne geslachten.
10 Dit is Mijn verbond,
dat gijlieden houden zult,
tusschen Mij
en tusschen u
en tusschen uwen zade na u:
dat al wat mannelijk is u besneden worde.
11 En gij zult het vleesch uwer voorhuid besnijden;
en *dat* zal tot een teeken zijn van het verbond
tusschen Mij
en tusschen u.
12 Een zoontje dan van acht dagen zal u besneden worden,
al wat mannelijk is in uwe geslachten:
de ingeborene des huizes,
en de gekochte met geld van allen vreemde,
welke niet is van uwen zade;
13 de ingeborene uws huizes
en de gekochte met geld
zal zekerlijk besneden worden;
en Mijn verbond zal zijn in ulieder vleesch,
tot een eeuwig verbond.
14 En wat mannelijk is,
de voorhuid hebbende,
wiens voorhuidsvleesch niet zal besneden worden,

die ziel zal uit hare volken uitgeroeid worden:
hij heeft Mijn verbond verbroken."

Naamsverandering: Sarai-Sara; Isaäk en Ismaël:

- 15 Nog zeide God tot Abraham:
"Gij zult den naam uwer huisvrouw Sarai niet Sarai noemen,
maar haar naam zal zijn Sara;
- 16 want Ik zal haar zegenen,
en u ook uit haar eenen zoon geven,
ja, Ik zal haar zegenen,
zodat zij tot volken worden zal;
koningen der volken zullen uit haar worden."
- 17 Toen viel Abraham op zijn aangezicht
en hij lachte;
en hij zeide in zijn hart:
"Zal eenen, die honderd jaar oud is,
een kind geboren worden,
en zal Sara, die negentig jaar oud is,
baren?"
- 18 En Abraham zeide tot God:
"Och, dat Ismaël mocht leven voor Uw aangezicht!"
- 19 En God zeide:
"Voorwaar,
Sara uwe huisvrouw zal u eenen zoon baren,
en gij zult zijnen naam noemen Isaäk;
en Ik zal Mijn verbond met hem oprichten,
tot een eeuwig verbond zijnen zede na hem.
- 20 En aangaande Ismaël heb Ik u verhoord;
zie, Ik heb hem gezegend
en zal hem vruchtbaar maken
en hem gansch zeer vermenigvuldigen;
twaalf vorsten zal hij gewinnen,
en Ik zal hem tot een groot volk stellen.
- 21 Maar Mijn verbond zal Ik met Isaäk oprichten,
dien u Sara op dezen gezetten tijd
in het andere jaar baren zal."
- 22 En Hij eindigde met hem te spreken,
en God voer op van Abraham.

De besnijdenis

- 23 Toen nam Abraham zijnen zoon Ismaël,
en alle de ingeborenen zijns huizes,
en alle gekochten met zijn geld,
al wat mannelijk was onder de lieden des huizes Abrahams,
en hij besneed het vleesch hunner voorhuid
even tenzelfden dage,
gelijk als God met hem gesproken had.
- 24 En Abraham was oud negenennegentig jaar,
als hem het vleesch zijner voorhuid besneden werd;
- 25 en Ismaël zijn zoon was dertien jaar oud,
als hem het vleesch zijner voorhuid besneden werd.
- 26 Even op dezen zelfden dag werd Abraham besneden,
en Ismaël zijn zoon.
- 27 En alle mannen zijns huizes,

de ingeborene des huizes,
en de gekochte met geld,
van den vreemde af,
werden met hem besneden.

18

De verschijning bij Mamré:

- 1 Daarna verscheen hem de HEERE aan de eikenbosschen van Mamré,
als hij in de deur der tent zat,
toen de dag heet werd.
- 2 En hij hief zijne oogen op en zag,
en zie,
daar stonden drie mannen tegenover hem;
als hij ze zag,
zoo liep hij hun tegemoet van de deur der tent,
en boog zich ter aarde;
- 3 en hij zeide:
"Heere, heb ik nu genade gevonden in Uwe oogen,
zoo ga toch niet van Uwen knecht voorbij:
- 4 dat toch een weinig water gebracht worde,
en wascht Uwe voeten
en leunt onder dezen boom;
- 5 en ik zal eene bete broods langden,
dat Gij Uw hart sterkt;
daarna zult Gij voortgaan,
daarom dat Gij tot Uwen knecht overgekomen zijt."
En zij zeiden:
"Doe zooals gij gesproken hebt."
- 6 En Abraham haastte zich naar de tent tot Sara,
en hij zeide:
"Haast u,
kneed drie maten meelbloem,
en maak koeken."
- 7 En Abraham liep tot de runderen,
en hij nam een kalf,
teeder en goed,
en hij gaf het aan den knecht,
die haaste om dat toe te maken.
- 8 En hij nam boter en melk,
en het kalf,
dat hij toegemaakt had,
en hij zette het hun voor,
en stond bij hen onder dien boom,
en zij aten.
- 9 Toen zeiden zij tot hem:
"Waar is Sara uwe huisvrouw?"
En Hij zeide:
"Zie, in de tent."
- 10 En Hij zeide:
"Ik zal voorzeker weder tot u komen omtrent dezen tijd des levens,
en zie,
Sara uwe huisvrouw zal eenen zoon hebben."
En Sara hoorde het aan de deur der tent,

- welke achter hem was.
- 11 Abraham nu en Sara waren oud
en welbedaad:
het had Sara opgehouden te gaan naar de wijze der vrouwen.
- 12 Zoo lachte Sara bij zichzelf,
zeggende:
"Zal ik wellust hebben,
nadat ik oud geworden ben
en mijn heer oud is?"
- 13 En de HEERE zeide tot Abraham:
"Waarom heeft Sara gelachen,
zeggende:
'Zoude ik ook waarlijk baren,
nu ik oud geworden ben?'
- 14 Zoude iets voor den HEERE te wonderlijk zijn?
Ter gezetter tijd zal Ik tot u wederkomen,
omtrent dezen tijd des levens,
En Sara zal eenen zoon hebben."
- 15 En Sara loochende het,
zeggende:
"Ik heb niet gelachen;"
want zij vreesde.
En Hij zeide:
"Neen, maar gij hebt gelachen."

Aankondiging der verwoesting van Sodom en Gomorra:

- 16 Toen stonden de mannen op van daar,
en zagen naar Sodom toe;
en Abraham ging met hen
om hen te geleiden.
- 17 En de HEERE zeide:
"Zal Ik voor Abraham verbergen wat Ik doe,
18 dewijl Abraham gewis tot een groot en machtig volk worden zal,
en alle volkeren der aarde in hem gezegend zullen worden?"
- 19 Want Ik heb hem gekend,
opdat hij zijnen kinderen
en zijnen huize na hem zoude bevelen,
en zij den weg des HEEREN houden
om te doen gerechtigheid
en gericht;
opdat de HEERE over Abraham brenge
hetgeen Hij over hem gesproken heeft."
- 20 Voorts zeide de HEERE:
"Dewijl het geroep van Sodom en Gomorra groot is,
en dewijl hunne zonde zeer zwaar is,
21 zal Ik nu afgaan en bezien,
of zij naar het geroep,
dat tot Mij gekomen is,
het uiterste gedaan hebben;
en zoo niet,
Ik zal 't weten."
- 22 Toen keerden die mannen het aangezicht van daar
en gingen naar Sodom;
maar Abraham bleef nog staande

voor het aangezicht des HEEREN.

Abrahams pleidooi

- 23 En Abraham trad toe
en zeide:
"Zult Gij ook den rechtvaardige
met den goddelooze ombrengen?"
- 24 Misschien zijn er vijftig rechtvaardigen in de stad:
zult Gij ze ook ombrengen,
en de plaats niet sparen om de vijftig rechtvaardigen,
die binnen haar zijn?"
- 25 Het zij verre van U zulk een ding te doen,
te dooden den rechtvaardige met den goddelooze,
dat de rechtvaardige zij gelijk den goddelooze:
verre zij het van U:
zoude de Rechter der gansche aarde geen recht doen?"
- 26 Toen zeide de HEERE:
"Zoo Ik te Sodom binnen de stad vijftig rechtvaardigen zal vinden,
zoo zal Ik de gansche plaats sparen om hunnentwil."
- 27 En Abraham antwoordde
en zeide:
"Zie toch,
ik heb mij onderwonden te spreken tot den Heere,
hoewel ik stof en asch ben:
28 misschien zullen aan de vijftig rechtvaardigen vijf ontbreken:
zult gij dan om vijf de gansche stad verderven?"
En Hij zeide:
"Ik zal ze niet verderven,
zoo Ik daar vijfenveertig zal vinden."
- 29 En hij voer nog voort tot Hem te spreken,
en zeide:
"Misschien zullen aldaar veertig gevonden worden."
En Hij zeide:
"Ik zal het niet doen om der veertig wil."
- 30 Voorts zeide hij:
"Dat toch de Heere niet ontsteke,
dat ik spreek:
misschien zullen aldaar dertig gevonden worden."
En Hij zeide:
"Ik zal het niet doen, zoo Ik aldaar dertig zal vinden."
- 31 En hij zeide:
"Zie toch,
ik heb mij onderwonden te spreken tot den Heere:
misschien zullen daar twintig gevonden worden."
En Hij zeide:
"Ik zal ze niet verderven om der twintig wil."
- 32 Nog zeide hij:
"Dat de Heere niet ontsteke,
dat ik alleenlijk ditmaal spreek:
misschien zullen daar tien gevonden worden."
En Hij zeide:
"Ik zal ze niet verderven om der tien wil."
- 33 Toen ging de HEERE weg,
als Hij geëindigd had tot Abraham te spreken;

en Abraham keerde weder naar zijne plaats.

19

Verwoesting van Sodom en Gomorra

- 1 En die twee Engelen kwamen te Sodom
in den avond,
en Lot zat in de poort te Sodom;
en als Lot hen zag,
stond hij op hun tegemoet,
en boog zich met het aangezicht ter aarde;
- 2 en hij zeide:
"Zie nu,
mijne heeren,
keert toch in ten huize van uwen knecht
en vernacht,
en wascht uwe voeten,
en gij zult vroeg opstaan
en gaan uws weegs."
En zij zeiden:
"Neen, maar wij zullen op de straat vernachten."
- 3 En hij hield bij hen zeer aan,
zoodat zij tot hem inkeerden
en in zijn huis kwamen;
en hij maakte hun eenen maaltijd,
en bakte ongezuurde koekskens,
en zij aten.
- 4 Eer zij zich te slapen leiden,
zoo hebben de mannen dier stad,
de mannen van Sodom,
van den jongste tot den oudste toe,
dat huis omsingeld,
het gansche volk,
van het uiterste einde af;
- 5 En zij riepen Lot toe
en zeiden tot hem:
"Waar zijn die mannen,
die dezen nacht tot u gekomen zijn?
Breng ze uit tot ons,
opdat wij ze bekennen."
- 6 Toen ging Lot uit tot hen aan de deur,
en hij sloot de deur achter zich toe;
- 7 en hij zeide:
"Mijne broeders,
doet toch geen kwaad.
- 8 Zie toch,
ik heb twee dochters,
die geenen man bekend hebben:
ik zal ze nu tot u uitbrengen,
en doet haar zooals het goed is in uwe oogen;
alleen doet dezen mannen niets,
want daarom zijn zij onder de schaduw mijns daks ingegaan."
- 9 Toen zeiden zij:
"Kom verder aan!"

- Voorts zeiden zij:
"Deze ééne is gekomen om als een vreemdeling *hier* te wonen,
en zoude hij alleszins rechter zijn?
Nu zullen wij u meer kwaad doen dan hun."
En zij drongen zeer op den man,
op Lot,
en zij traden toe om de deur open te breken.
- 10 Doch die mannen staken hunne hand uit
en deden Lot tot zich inkomen in het huis,
en sloten de deur toe.
- 11 En zij sloegen de mannen,
die aan de deur des huizes waren,
met verblindheden,
van den kleinste tot den grootste,
zoodat zij moede werden om de deur te vinden.
- 12 Toen zeiden die mannen tot Lot:
"Wien hebt gij hier meer?
Eenen schoonzoon,
of uwe zonen,
of uwe dochteren,
en allen,
die gij hebt in deze stad,
breng ze uit deze plaats:
- 13 want wij gaan deze plaats verderven,
omdat het geroep aangaande hen groot geworden is
voor het aangezicht des HEEREN,
en de HEERE ons uitgezonden heeft
om haar te verderven."
- 14 Toen ging Lot uit,
en sprak tot zijne schoonzonen,
die zijne dochteren nemen zouden,
en zeide:
"Maakt u op,
gaat uit deze plaats,
want de HEERE gaat deze stad verderven";
maar hij was in de oogen zijner schoonzonen als jokkende.
- 15 En als de dageraad opging,
drongen de Engelen Lot aan,
zeggende:
"Maak u op,
neem uwe huisvrouw,
en uwe twee dochteren,
die voorhanden zijn,
opdat gij in de ongerechtigheid dezer stad niet omkomt."
- 16 Maar hij vertoefde:
zoo grepen dan die mannen zijne hand
en de hand zijner twee dochteren,
om de versooning des HEEREN over hem,
en zij brachten hem uit
en stelden hem buiten de stad.
- 17 En het geschiedde als zij hen uitgebracht hadden naar buiten,
zoo zeide Hij:
"Behoud u om uws levens wil,
zie niet achter u om

en sta niet op deze gansche vlakte;
 behoud u naar het gebergte henen,
 opdat gij niet omkomt."

18 En Lot zeide tot hen:
 "Neen toch, Heere:

19 zie toch,
 uw knecht heeft genade gevonden in Uwe oogen,
 en Gij hebt uwe weldadigheid groot gemaakt,
 die Gij aan mij gedaan hebt,
 om mijne ziel te behouden bij het leven;
 maar ik zal niet kunnen behouden worden naar het gebergte henen,
 opdat mij niet misschien dat kwaad aankleve
 en ik sterve.

20 Zie toch,
 deze stad is nabij om derwaarts te vluchten,
 en zij is klein,
 laat mij toch derwaarts behouden worden
 (is zij niet klein?),
 opdat mijne ziel leve."

21 En Hij zeide tot hem:
 "Zie,

Ik heb uw aangezicht opgenomen ook in deze zaak,
 dat Ik deze stad niet omkeere,
 waarvan gij gesproken hebt;

22 haast u,
 behoud u derwaarts,
 want Ik zal niets kunnen doen,
 totdat gij daarhenen ingekomen zijt."

Daarom noemde men den naam dezer stad Zoar.

23 De zon ging op boven de aarde,
 als Lot te Zoar inkwam.

24 Toen deed de HEERE zwavel en vuur
 over Sodom en Gomorra regenen,
 van den HEERE uit den hemel;

25 en Hij keerde deze steden om,
 en die gansche vlakte,
 en alle inwoners dezer steden,
 ook het gewas des lands.

26 En zijne huisvrouw zag om van achter hem:
 en zij werd een zoutpilaar.

27 En Abraham maakte zich des morgens vroeg op,
 naar de plaats waar hij voor het aangezicht des HEEREN gestaan had,

28 en hij zag naar Sodom en Gomorra toe,
 en naar het gansche land van die vlakte:
 en hij zag,
 en zie
 daar ging een rook van het land op,
 gelijk de rook eens ovens.

29 En het geschiedde toen God de steden dezer vlakte verdoerde,
 dat God aan Abraham gedacht,
 en Hij leidde Lot uit het midden dezer omkeering,
 bij het omkeeren dier steden,
 in welke Lot gewoond had.

Moab en Ammon:

- 30 En Lot toog op uit Zoar,
en woonde op den berg,
en zijne twee dochters met hem,
want hij vreesde binnen Zoar te wonen;
en hij woonde in eene spelonk,
hij en zijne twee dochters.
- 31 Toen zeide de eerstgeborene tot de jongste:
"Onze vader is oud,
en daar is geen man in dit land om tot ons in te gaan
naar de wijze der gansche aarde:
- 32 kom, laat ons onzen vader wijn te drinken geven,
en bij hem liggen,
opdat wij van onzen vader zaad in het leven behouden."
- 33 En zij gaven dien nacht haren vader wijn te drinken,
en de eerstgeborene kwam en lag bij haren vader;
en hij werd het niet gewaar bij haar nederliggen
noch bij haar opstaan.
- 34 En het geschiedde des anderen daags,
dat de eerstgeborene zeide tot de jongste:
"Zie,
ik heb gisteren nacht bij mijnen vader gelegen:
laat ons dezen nacht hem wijn te drinken geven;
ga dan in,
lig bij hem,
opdat wij van onzen vader zaad in het leven behouden."
- 35 En zij gaven haren vader ook dien nacht wijn te drinken,
en de jongste stond op, en lag bij hem;
en hij werd het niet gewaar bij haar nederliggen
noch bij haar opstaan.
- 36 En de twee dochters van Lot werden bevrucht van haren vader.
- 37 En de eerstgeborene baarde eenen zoon,
en noemde zijnen naam Moab:
deze is de vader der Moabieten,
tot op dezen dag.
- 38 En de jongste baarde óók eenen zoon,
en noemde zijnen naam Ben-Ammi:
deze is de vader der kinderen Ammons,
tot op dezen dag.

20

Abraham te Gerar:

- 1 En Abraham reisde van daar naar het land van het Zuiden,
en woonde tusschen Kades
en tusschen Sur;
en hij verkeerde als vreemdeling te Gerar.
- 2 Als nu Abraham van Sara zijne huisvrouw gezegd had:
"Zij is mijne zuster",
zoo zond Abimélech de koning van Gerar en nam Sara weg.
- 3 Maar God kwam tot Abimélech in eenen droom des nachts,
en Hij zeide tot hem:
"Zie,
gij zijt dood om de vrouw,

die gij weggenomen hebt,
 want zij is met eenen man getrouwd."

4 Doch Abimélech was tot haar niet genaderd;
 daarom zeide hij:
 "HEERE, zult gij ook een rechtvaardig volk dooden?

5 Heeft hij zelf mij niet gezegd:
 'Zij is mijne zuster'?
 en ook zij heeft gezegd:
 'Hij is mijn broeder';
 in oprechtheid mijns harten
 en in reinigheid mijner handen heb ik dit gedaan."

6 En God zeide tot hem in den droom:
 "Ik heb ook geweten,
 dat gij dit in oprechtheid uws harten gedaan hebt,
 en Ik heb u ook belet tegen Mij te zondigen;
 daarom heb Ik u niet toegelaten haar aan te roeren.

7 Zoo geef dan nu dezès mans huisvrouw weder,
 want hij is een Profeet,
 en hij zal voor u bidden,
 opdat gij leeft;
 maar zoo gij haar niet wedergeeft,
 weet dat gij voorzeker sterven zult,
 gij en al wat het uwe is."

8 Toen stond Abimélech 's morgens vroeg op
 en riep alle zijne knechten,
 en sprak alle deze woorden voor hunne ooren;
 en die mannen vreesden zeer.

9 En Abimélech riep Abraham
 en zeide tot hem:
 "Wat hebt gij ons gedaan,
 en wat heb ik tegen u gezondigd,
 dat gij over mij
 en over mijn koninkrijk eene groote zonde gebracht hebt?
 Gij hebt daden met mij gedaan,
 die niet moesten gedaan worden."

10 Voorts zeide Abimélech tot Abraham:
 "Wat hebt gij gezien,
 dat gij deze zaak gedaan hebt?"

11 En Abraham zeide:
 "Want ik dacht,
 alleen is de vreeze Gods in deze plaats niet,
 zoodat zij mij om der wille mijner huisvrouw zullen dooden.

12 En ook is zij waarlijk mijne zuster:
 zij is mijns vaders dochter,
 maar niet mijner moeder dochter;
 en zij is mij tot vrouw geworden."

13 En het is geschied als God mij uit mijns vaders huis deed dwalen,
 zoo sprak ik tot haar:
 "Dit zij uwe weldadigheid,
 die gij bij mij doen zult:
 aan alle plaats,
 waar wij komen zullen,
 zeg van mij:
 'Hij is mijne broeder.'"

- 14 Toen nam Abimélech schapen en runderen,
ook dienstknechten en dienstmaagden
en gaf ze aan Abraham;
en hij gaf hem Sara zijne huisvrouw weder.
- 15 En Abimélech zeide:
"Zie,
mijn land is voor uw aangezicht:
woon waar het goed is in uwe oogen."
- 16 En tot Sara zeide hij:
"Zie
ik heb uwen broeder duizend zilverlingen gegeven;
zie,
hij zij u een deksel der oogen,
allen die met u zijn,
ja, bij allen,
en wees geleerd."
- 17 En Abraham bad tot God,
en God genas Abimélech,
en zijne huisvrouw,
en zijne dienstmaagden,
zoodat zij baarden;
- 18 want de HEERE had alle de baarmoeders van het huis Abimélechs ganschelijk toegesloten,
ter oorzaak van Sara,
Abrahams huisvrouw.

21

Isaäk geboren. Ismaël weggezonden:

- 1 En de HEERE bezocht Sara
gelijk Hij gezegd had,
en de HEERE deed aan Sara
gelijk als Hij gesproken had;
- 2 en Sara werd bevrucht,
en baarde Abraham eenen zoon in zijnen ouderdom,
op den gezetten tijd,
dien hem God gezegd had.
- 3 En Abraham noemde den naam zijns zoons,
die hem geboren was,
dien Sara hem gebaard had,
Isaäk.
- 4 En Abraham besneed zijnen zoon Isaäk,
zijnde acht dagen oud,
gelijk God hem geboden had.
- 5 En Abraham was honderd jaar oud,
als hem Isaäk zijn zoon geboren werd.
- 6 En Sara zeide:
"God heeft mij een lachen gemaakt;
al wie het hoort zal met mij lachen."
- 7 Voorts zeide zei:
"Wie zoude Abraham gezegd hebben:
'Sara heeft zonen gezoogd,'
want ik heb eenen zoon gebaard in zijnen ouderdom."
- 8 En het kind werd groot,
en werd gespeend.

- Toen maakte Abraham eenen grooten maaltijd op den dag,
als Isaäk gespeend werd.
- 9 En Sara zag den zoon van Hagar de Egyptische,
dien zij Abraham gebaard had,
spottende,
- 10 en zij zeide tot Abraham:
"Drijf deze dienstmaagd
en haren zoon uit;
want de zoon dezer dienstmaagd
zal met mijnen zoon,
met Isaäk,
niet erven."
- 11 En dit woord was zeer kwaad in Abrahams oogen,
ter oorzake van zijnen zoon.
- 12 Maar God zeide tot Abraham:
"Laat het niet kwaad zijn in uwe oogen over den jongen
en over uwe dienstmaagd:
al wat Sara tot u zal zeggen,
hoor naar hare stem;
want in Isaäk zal uw zaad genoemd worden,
13 doch Ik zal ook den zoon dezer dienstmaagd tot een volk stellen,
omdat hij uw zaad is."
- 14 Toen stond Abraham 's morgens vroeg op,
en nam brood
en eene flesch water,
en gaf ze aan Hagar,
die leggende op haren schouder;
ook *gaf hij haar* het kind,
en zond haar weg.
En zij ging voort
en dwaalde in de woestijn Ber-Séba.
- 15 Als nu het water uit de flesch uit was,
zoo wierp zij het kind onder een van de struiken;
- 16 en zij ging
en zette zich tegenover,
afgaande zoover als die met den boog schieten;
want zij zeide:
"Dat ik het kind niet zie sterven";
en zij zat tegenover,
en hief hare stem op
en weende.
- 17 En God hoorde de stem des jongens,
en de Engel Gods riep Hagar toe uit den hemel
en zeide tot haar:
"Wat is u, Hagar?
Vrees niet,
want God heeft naar des jongens stem gehoord,
ter plaatse waar hij is.
- 18 Sta op,
hef den jongen op,
en houd hem vast met uwe hand,
want Ik zal hem tot een groot volk stellen."
- 19 En God opende hare oogen,
dat zij eenen waterput zag;

en zij ging en vulde de flesch met water,
en gaf den jongen te drinken.
20 En God was met den jongen,
en hij werd groot,
en hij woonde in de woestijn,
en werd een boogschutter;
21 en hij woonde in de woestijn Paran,
en zijne moeder nam hem eene vrouw uit Egypteland.

Abraham te Ber-Seba:

22 Voorts geschiedde het ter zelfder tijd,
dat Abimélech,
mitsgaders Pichol zijn krijgsoverste,
tot Abraham sprak,
zeggende:
"God is met u in alles wat gij doet;
23 zoo zweer mij nu hier bij God:
Zoo gij mij
of mijnen zoon
of mijnen neef liegen zult!
Naar de weldadigheid,
die ik bij u gedaan heb,
zult gij doen bij mij
en bij het land,
waarin gij als vreemdeling verkeert."
24 En Abraham zeide:
"Ik zal zweren."
25 Doch Abraham berispte Abimélech ter oorzake eens waterputs,
dien Abimélechs knechten met geweld genomen hadden.
26 Toen zeide Abimélech:
"Ik heb niet geweten
wie dit stuk gedaan heeft,
en ook hebt gij het mij niet aangezegd,
en ik heb er ook niet van gehoord dan heden."
27 En Abraham nam schapen
en runderen
en gaf ze Abimélech;
en die beiden maakten een verbond.
28 Doch Abraham stelde zeven ooilammeren der kudde bijzonder.
29 Zoo zeide Abimélech tot Abraham:
"Wat zullen hier deze zeven ooilammeren,
die gij bijzonder gesteld hebt?"
30 En hij zeide:
"Dat gij de zeven ooilammeren van mijne hand nemen zult,
opdat het mij tot eene getuigenis zij,
dat ik dezen put gegraven heb."
31 Daarom noemde men die plaats Ber-Séba,
omdat die beiden daar gezworen hadden.
32 Alzoo maakten zij een verbond te Ber-Séba.
Daarna stond Abimélech op,
en Pichol zijn krijgsoverste,
en zij keerden weder naar het land der Filistijnen.
33 En hij plantte een bosch in Ber-Séba,
en riep aldaar den Naam des HEEREN des eeuwigen Gods aan.

34 En Abraham woonde als vreemdeling vele dagen in der Filistijnen land.

22

Abrahams offer:

- 1 En het geschiedde na deze dingen,
dat God Abraham verzocht,
en Hij zeide tot hem:
"Abraham!"
En hij zeide:
"Zie *hier* ben ik."
- 2 En Hij zeide:
"Neem nu uwen zoon,
uwen eenige,
dien gij liefhebt,
Isaäk,
en ga henen naar het land Moría
en offer hem aldaar tot een brandoffer,
op een van de bergen,
dien Ik u zeggen zal."
- 3 Toen stond Abraham 's morgens vroeg op
en zadelde zijnen ezel,
en nam twee van zijne jongens met zich,
en Izaäk zijnen zoon;
en hij kloofde hout voor het brandoffer
en maakte zich op
en ging naar de plaats,
die hem God gezegd had.
- 4 Aan den derden dag,
toen hief Abraham zijne oogen op
en zag die plaats van verre;
- 5 en Abraham zeide tot zijne jongens:
"Blijft gij hier met den ezel
en ik en de jongen zullen henengaan tot daar;
als wij aangebeden zullen hebben,
dan zullen wij wederkeeren."
- 6 En Abraham nam het hout des brandoffers
en leidde het op Isaäk zijnen zoon;
en hij nam het vuur en het mes in zijne hand,
en zij beiden gingen te zamen.
- 7 Toen sprak Isaäk tot Abraham zijnen vader
en zeide:
"Mijn vader!"
En hij zeide:
"Zie *hier* ben ik, mijn zoon."
En hij zeide:
"Zie, het vuur
en het hout,
maar waar is het lam tot het brandoffer?"
- 8 En Abraham zeide:
"God zal Zichzelven een lam ten brandoffer voorzien, mijn zoon."
Zoo gingen zij beiden te zamen.
- 9 En zij kwamen tot de plaats,
die God hem gezegd had;

- en Abraham bouwde aldaar een altaar,
en hij schikte het hout,
en bond zijnen zoon Isaäk,
en leidde hem op het altaar boven op het hout;
- 10 en Abraham strekte zijne hand uit
en nam het mes om zijnen zoon te slachten.
- 11 Maar de Engel des HEEREN riep tot hem van den hemel
en zeide:
"Abraham, Abraham!"
En hij zeide:
"Zie *hier* ben ik."
- 12 Toen zeide Hij:
"Strek uwe hand niet uit naar den jongen,
en doe hem niets;
want nu weet Ik,
dat gij godvreezende zijt
en uwen zoon,
uwen eenige,
van Mij niet hebt onthouden."
- 13 Toen hief Abraham zijne oogen op
en zag om,
en zie,
achter was een ram in de verwarde struiken vast met zijne hoornen;
en Abraham ging
en nam dien ram,
en offerde hem ten brandoffer in zijns zoons stede.
- 14 En Abraham noemde den naam van dien plaats:
"De HEERE zal 't voorzien";
waarom heden ten dage gezegd wordt:
"Op den berg des HEEREN zal 't voorzien worden."
- 15 Toen riep de Engel des HEEREN tot Abraham ten tweede male van den hemel,
16 en zeide:
"Ik zweer bij Mijzelven,
spreekt de HEERE:
daarom dat gij deze zaak gedaan hebt,
en uwen zoon,
uwen eenige
niet onthouden hebt,
- 17 voorzeker zal Ik u grootelijks zegenen,
en uw zaad zeer vermenigvuldigen,
als de sterren des hemels
en als het zand,
dat aan den oever der zee is;
en uw zaad zal de poort zijner vijanden erfelijk bezitten;
- 18 en in uwen zaden zullen gezegd worden alle volkeren der aarde,
naardien gij Mijner stem gehoorzaam geweest zijt."
- 19 Toen keerde Abraham weder tot zijne jongens,
en zij maakten zich op
en zij gingen samen naar Ber-Séba;
en Abraham woonde te Ber-Séba.

Nahors zonen:

- 20 En het geschiedde na deze dingen,
dat men Abraham boodschapte,

zeggende:
"Zie, Milka heeft ook Nahor uwen broeder zonen gebaard:
21 Uz, zijnen eerstgeborene,
en Buz zijnen broeder,
en Kemuël den vader van Aram,
22 en Kesed,
en Hazo,
en Pildas,
en Jidlaf,
en Bethuël:
23 (en Bethuël gewon Rebekka);
deze acht baarde Milka aan Nahor,
den broeder Abrahams.
24 En zijn bijwif,
wier naam was Reüma,
die baarde ook Tebah,
en Gaham,
en Tahas,
en Maächa."

23

Sara's dood en begrafenis:

1 En het leven van Sara was honderd en zevenentwintig jaar:
dit waren de jaren des levens van Sara.
2 En Sara stierf te Kirjath-Arba,
dat is Hebron,
in het land Kanaän;
en Abraham kwam
om Sara te beklagen
en haar te beweenen.
3 Daarna stond Abraham op van het aangezicht zijner doode,
en hij sprak tot de zonen Heths,
zeggende:
4 "Ik ben een vreemdeling
en inwoner bij u;
geef mij eene erfbegrafenis bij u,
opdat ik mijne doode van voor mijn aangezicht begrave."
5 En de zonen Heths antwoordden Abraham,
zeggende tot hem:
6 "Hoor ons, mijn heer;
gij zijt een vorst Gods in het midden van ons:
begrAAF uwe doode in de keur onzer graven;
niemand van ons zal zijn graf voor u weren,
dat gij uwe doode niet zoudt begraven."
7 Toen stond Abraham op,
en boog zich neder voor het volk des lands,
voor de zonen Heths;
8 en hij sprak met hen,
zeggende:
"Is het met uwen wil,
dat ik mijne doode begrave van voor mijn aangezicht,
zoo hoort mij,
en spreekt voor mij bij Efron,

- den zoon Zohars,
9 dat hij mij geve de spelonk Machpela,
die hij heeft,
die aan het einde van zijnen akker is,
dat hij ze mij voor het volle geld geve,
tot eene erfbegravenis in het midden van u."
10 Efron zat in het midden der zonen Heths;
en Efron,
de Hethiet,
antwoordde Abraham
voor de ooren der zonen Heths,
aller dergenen,
die ter poorte zijner stad ingingen,
zeggende:
11 "Neen, mijn heer, hoor mij:
den akker geef ik u,
ook de spelonk, die daarin is, die geef ik u;
voor de oogen der zonen mijns volks geef ik u die:
begrAAF uwe doode."
12 Toen boog zich Abraham neder voor het aangezicht van het volk des lands,
13 en hij sprak tot Efron voor de ooren van het volk des lands,
zeggende:
"Trouwens, zijt gij 't?
Lieve, hoor mij:
ik zal het geld des akkers geven,
neem het van mij,
zoo zal ik mijne doode aldaar begraven."
14 En Efron antwoordde Abraham,
zeggende tot hem:
15 "Mijn heer, hoor mij:
een land van vierhonderd sikkelen zilvers,
wat is dat tusschen mij
en tusschen u?
Begraaf slechts uw doode."
16 En Abraham luisterde naar Efron,
en Abraham woog Efron het geld,
waarvan hij gesproken had voor de ooren der zonen Heths,
vierhonderd sikkelen zilvers,
onder den koopman gangbaar.
17 Alzoo werd Efrons akker,
die in Machpela was,
die tegenover Mamré *lag*,
de akker,
en de spelonk, die daarin was,
en al het geboomte, dat op den akker *stond*,
dat rondom in zijne gansche landpale was,
18 bevestigd aan Abraham
tot eene bezitting voor de oogen der zonen Heths,
bij allen, die tot zijne stadpoorte in gingen.
19 En daarna begroef Abraham zijne huisvrouw Sara
in de spelonk des akkers van Machpela,
tegenover Mamré,
dat is Hebron,
in het land Kanaän.

20 Alzoo werd die akker
en de spelonk,
die daarin was,
aan Abraham bevestigd tot eene erfbegravenis,
van de zonen Heths.

24

Isaäks huwelijk:

1 Abraham nu was oud *en* welbedaad,
en de HEERE had Abraham in alles gezegend.

2 Zoo sprak Abraham tot zijnen knecht,
den oudsten zijns huizes,
regeerende over alles dat hij had:
"Leg toch uwe hand onder mijne heupe,
opdat ik u doe zweren bij den HEERE,
den God des hemels
en den God der aarde,
dat gij voor mijnen zoon geene vrouw nemen zult
van de dochteren der Kanaänieten in het midden derwelken ik woon,
4 maar dat gij naar mijn land
en naar mijne maagschap trekken
en mijnen zoon Isaäk eene vrouw nemen zult."

5 En de knecht zeide tot hem:
"Misschien zal die vrouw mij niet willen volgen in dit land:
zal ik dan uwen zoon moeten wederbrengen in het land,
waar gij uitgetogen zijt?"

6 En Abraham zeide tot hem:
"Wacht u, dat gij mijnen zoon niet weder daarhenen brengt.

7 De HEERE,
de God des hemels,
Die mij uit mijns vaders huis
en uit het land mijner maagschap genomen heeft,
en Die tot mij gesproken heeft,
en Die mij gezworen heeft,
zeggende:
'Uwen zade zal Ik dit land geven':
Die Zelf zal Zijnen Engel voor uw aangezicht zenden,
dat gij voor mijnen zoon van daar eene vrouw neemt.

8 Maar indien de vrouw u niet volgen wil,
zoo zult gij rein zijn van dezen mijnen eed;
alleenlijk breng mijnen zoon daar niet weder henen."

9 Toen leide de knecht zijne hand onder Abrahams zijns heeren heup,
en hij zwoer hem over deze zaak.

10 En de knecht nam tien kemelen van zijns heeren kemelen
en toog henen;
en al het goed zijns heeren was in zijne hand;
en hij maakte zich op
en toog henen
naar Mesopotamië
naar de stad Nahors.

11 En hij deed de kemelen nederknielen buiten de stad
bij eenen waterput,
op den avondtijd,

- ten tijde als de putsters uitkwamen;
12 en hij zeide:
"HEERE, God mijns heeren Abrahams,
doe *ze* mij toch heden ontmoeten,
en doe weldadigheid bij Abraham,
mijnen heer.
- 13 Zie,
ik sta bij de waterfontein,
en de dochteren der mannen dezer stad
zijn uitgaande om water te putten:
- 14 zoo geschiede het,
dat die jonge dochter,
tot welke ik zal zeggen:
'Neig uwe kruik,
dat ik drinke,'
en die zal zeggen:
'Drink,
en ik zal ook uwe kemelen drenken,'
degene *zij*,
die Gij Uwen knecht Isaäk toegewezen hebt,
en dat ik daaraan herkenne,
dat Gij weldadigheid bij mijnen heer gedaan hebt."
- 15 En het geschiedde,
eer hij geëindigd had te spreken,
zie,
zoo kwam Rebekka uit,
welke aan Bethüel geboren was,
den zoon van Milka,
huisvrouw van Nahor,
den broeder Abrahams;
en zij had hare kruik op haren schouder.
- 16 En de jonge dochter was zeer schoon van aangezicht,
eene maagd,
en geen man had haar bekend;
en zij ging af naar de fontein
en vulde hare kruik
en ging op.
- 17 Toen liep die knecht haar tegemoet,
en hij zeide:
"Laat mij toch een weinig water uit uwe kruik drinken."
- 18 En zij zeide:
"Drink, mijn heer";
en zij haastte zich
en liet hare kruik neder op hare hand,
en gaf hem te drinken.
- 19 Als zij nu voleindigd had hem te drinken te geven,
zeide zij:
"Ik zal ook voor uwe kemelen putten,
totdat zij voleindigd hebben te drinken."
- 20 En zij haastte zich
en goot hare kruik uit den drinkbak,
en liep weder naar den put om te putten,
en zij putte voor alle zijne kemelen.
- 21 En de man ontzette zich over haar,

- stilzwijgende,
om te merken of de HEERE zijnen weg voorspoedig gemaakt had
of niet.
- 22 En het geschiedde als de kemelen voleindigd hadden te drinken,
dat die man een gouden voorhoofdsiersel nam,
welks gewicht was een halve sikkal,
en twee armringen aan hare handen,
welker gewicht was tien *sikkelen* gouds.
- 23 Want hij had gezegd:
"Wiens dochter zijt gij;
geef het mij toch te kennen:
is er ook ten huize uws vaders plaats voor ons om te vernachten?"
- 24 En zij had tot hem gezegd:
"Ik ben de dochter Bethuëls,
des zoons van Milka,
dien zij Nahor gebaard heeft."
- 25 Voorts had zij tot hem gezegd:
"Ook is er stroo
en veel voeder bij ons,
ook plaats om te vernachten."
- 26 Toen neigde die man zijn hoofd
en aanbad den HEERE,
27 en hij zeide:
"Geloofd zij de HEERE,
de God mijns heeren Abrahams,
Die Zijne weldadigheid en waarheid niet nagelaten heeft van mijnen heer;
aangaande mij,
de HEERE heeft mij op dezen weg geleid
naar het huis van mijns heeren broederen."
- 28 En die jonge dochter liep
en gaf ten huize harer moeder te kennen gelijk deze zaken waren.
- 29 En Rebekka had eenen broeder,
wiens naam was Laban;
en Laban liep tot den man naar buiten tot de fontein.
- 30 En het geschiedde als hij dat voorhoofdsiersel gezien had
en de armringen aan de handen zijner zuster,
en als hij gehoord had de woorden zijner zuster Rebekka,
zeggende:
"Alzóó heeft die man tot mij gesproken":
zoo kwam hij tot dien man,
en zie,
hij stond bij de kemelen bij de fontein;
- 31 en hij zeide:
"Kom in, gij gezegende des HEEREN;
waarom zoudt gij buiten staan?
Want ik heb het huis bereid,
en de plaats voor de kemelen."
- 32 Toen kwam die man naar het huis toe,
en men ontgordde de kemelen,
en men gaf den kemelen stroo
en voeder,
en water om zijne voeten te wasschen
en de voeten der mannen,
die bij hem waren.

33 Daarna werd hem te eten voorgezet;
 maar hij zeide:
 "Ik zal niet eten,
 totdat ik mijne woorden gesproken heb."
 En hij zeide:
 "Spreek."
 34 Toen zeide hij:
 "Ik ben Abrahams knecht;
 35 en de HEERE heeft mijnen heer zeer gezegend,
 zoodat hij groot geworden is;
 en Hij heeft hem gegeven
 schapen en runderen,
 en zilver en goud,
 en knechten en maagden,
 en kemelen en ezels.
 36 En Sara,
 mijns heeren huisvrouw,
 heeft mijnen heer eenen zoon gebaard,
 nadat zij oud geworden was;
 en hij heeft hem gegeven alles wat hij heeft.
 37 En mijn heer heeft mij doen zweren,
 zeggende:
 'Gij zult mijnen zoon geene vrouw nemen van de dochteren der Kanaänieten,
 in welker land ik woon;
 38 maar gij zult trekken naar mijns vaders huis
 en naar mijn geslacht,
 en zult mijnen zoon eene vrouw nemen.'
 39 Toen zeide ik tot mijnen heer:
 'Misschien zal mij die vrouw niet volgen.'
 40 En hij zeide tot mij:
 'De HEERE, voor Wiens aangezicht ik gewandeld heb,
 zal Zijnen Engel met u zenden
 en hij zal uwen weg voorspoedig maken,
 dat gij mijnen zoon eene vrouw neemt uit mijn geslacht
 en uit mijns vaders huis.
 41 Dan zult gij van mijnen eed rein zijn,
 wanneer gij tot mijn geslacht zult gegaan zijn;
 en indien zij ze u niet geven,
 zoo zult gij rein zijn van mijnen eed.'
 42 En ik kwam heden aan de fontein,
 en ik zeide:
 'O HEERE, God mijns heeren Abrahams,
 zoo gij nu mijnen weg voorspoedig maken zult op welken ik ga:
 43 zie,
 ik sta bij de waterfontein;
 zoo geschiede, dat de maagd,
 die uitkomen zal om te putten,
 en tot welke ik zeggen zal:
 "Geef mij toch een weinig water te drinken uit uwe kruik",
 44 en die tot mij zal zeggen:
 "Drink gij óók
 en ik zal ook voor uwe kemelen putten",
 dat deze die vrouw zij,
 die de HEERE aan mijns heeren zoon heeft toegewezen.'

45 Eer ik geëindigd had te spreken in mijn hart,
 zie
 zoo kwam Rebekka uit,
 en had hare kruik op haren schouder,
 en zij kwam af tot de fontein
 en putte;
 en ik zeide tot haar:
 'Geef mij toch te drinken.'
 46 Zoo haastte zij zich
 en liet hare kruik van zich neder,
 en zeide:
 'Drink gij,
 en ik zal ook uwe kemelen drenken';
 en ik dronk,
 en zij drenkte ook de kemelen.
 47 Toen vraagde ik haar
 en zeide:
 'Wiens dochter zijt gij?'
 En zij zeide:
 'De dochter van Bethuël,
 den zoon Nahors,
 welken Milka hem gebaard heeft.'
 Zoo leide ik het voorhoofdsiersel op haar aangezicht,
 en de armringen aan hare handen;
 48 en ik neigde mijn hoofd
 en aanbad de HEERE,
 en ik loofde den HEERE,
 den God mijns heeren Abrahams,
Die mij op den rechten weg geleid had,
 om de dochter van mijns heeren broeder voor zijnen zoon te nemen.
 49 Nu dan,
 zoo gijlieden weldadigheid en trouw aan mijnen heer doen zult,
 geeft het mij te kennen,
 en zoo niet,
 geeft het mij óók te kennen,
 opdat ik mij ter rechter-
 of ter linkerhand wende."
 50 Toen antwoordden Laban en Bethuël
 en zeiden:
 "Van den HEERE is deze zaak voortgekomen,
 wij kunnen kwaad noch goed tot u spreken:
 51 zie
 Rebekka is voor uw aangezicht,
 neem haar en trek henen;
 zij uws heeren zoons vrouw,
 gelijk de HEERE gesproken heeft."
 52 En het geschiedde als Abrahams knecht hunne woorden hoorde,
 zoo boog hij zich ter aarde voor den HEERE.
 53 En de knecht langde voort zilveren kleinoodiën
 en gouden kleinoodiën
 en kleederen,
 en hij gaf ze aan Rebekka;
 hij gaf ook haren broeder
 en harer moeder kostbaarheden.

54 Toen aten
 en dronken zij,
hij
 en de mannen,
 die bij hem waren,
en zij vernachtten:
en zij stonden des morgens op
en hij zeide:
"Laat mij trekken tot mijnen heer."
55 Toen zeide haar broeder
 en hare moeder:
"Laat de jonge dochter een dag of tien bij ons blijven;
 daarna zult gij gaan."
56 Maar hij zeide tot hen:
"Houdt mij niet op,
 dewijl de HEERE mijnen weg voorspoedig gemaakt heeft;
laat mij trekken,
 dat ik tot mijnen heer ga."
57 Toen zeiden zij:
"Laat ons de jonge dochter roepen
 en haren mond vragen."
58 En zij riepen Rebekka
 en zeiden tot haar:
"Zult gij met dezen man trekken?"
En zij antwoordde:
"Ik zal trekken."
59 Toen lieten zij Rebekka hunne zuster
 en hare voedster trekken,
mitsgaders Abrahams knecht
 en zijne mannen;
60 en zij zegenden Rebekka
 en zeiden tot haar:
"O onze zuster,
 wordt gij tot duizenden millioenen,
en uw zaad bezitte de poort zijner haters."
61 En Rebekka maakte zich op met hare jonge dochteren,
 en zij reden op kemelen,
 en volgden den man;
en die knecht nam Rebekka
 en toog henen.
62 Isaäk nu kwam van daar men komt tot den put Lachai-Roï;
 en hij woonde in het Zuiderland.
63 En Isaäk was uitgegaan om te bidden in het veld,
 tegen het naken van den avond,
en hij hief zijne oogen op
 en zag toe,
en zie,
 de kemelen kwamen.
64 Rebekka hief óók hare oogen op
 en zag Isaäk,
en zij viel van den kemel af;
65 en zij zeide tot den knecht:
"Wie is die man,
 die ons in het veld tegemoet wandelt?"

En de knecht zeide:
"Dat is mijn heer."
Toen nam zij den sluier
en bedekte zich.
66 En de knecht vertelde Isaäk alle de zaken,
die hij gedaan had.
67 En Isaäk bracht haar in de tent zijner moeder Sara;
en hij nam Rebekka
en zij werd hem tot vrouw,
en hij had haar lief.
Alzoo werd Izaäk getroost na zijn moeders *dood*.

25

Verdere nakomelingschap van Abraham:

1 En Abraham voer voort
en nam een vrouw,
wier naam was Ketura.
2 En zij baarde hem Zimran,
en Joksan,
en Medan,
en Midian,
en Jisbak
en Suah.
3 En Joksan gewon Scheba
en Dedan;
en de zonen Dedans waren de Assurieten,
en Letusieten,
en Leümmieten.
4 En de zonen Midians waren Efa,
en Efer,
en Henoch,
en Abida,
en Eldaä:
deze allen waren zonen van Ketura.
5 Doch Abraham gaf Isaäk al wat hij had;
6 maar den zonen der bijwijven,
die Abraham had,
gaf Abraham geschenken,
en zond ze weg van zijnen zoon Isaäk,
terwijl hij nog leefde,
oostwaarts
naar het land van het Oosten.

Abrahams dood:

7 Dit nu zijn de dagen der jaren des levens van Abraham,
welke hij geleefd heeft,
honderd vijfenzeventig jaren.
8 En Abraham gaf den geest
en stierf in goeden ouderdom,
oud
en *des levens* zat,
en hij werd tot zijne volkeren verzameld.
9 En Isaäk

- en Ismaël,
zijne zonen,
begroeven hem in de spelonk van Machpela,
in den akker van Efron,
den zoon van Zohar,
den Hethiet,
welke tegenover Mamré is;
10 in den akker,
dien Abraham van Hets zonen gekocht had;
daar is Abraham begraven,
en Sara zijne huisvrouw.
11 En het geschiedde na Abrahams dood,
dat God Isaäk zijnen zoon zegende:
en Isaäk woonde bij den put Lachai-Roï.

Ismaëls afstammelingen:

- 12 Dit nu zijn de geboorten Ismaëls,
des zoons Abrahams,
dien Hagar,
Sara's Egyptische dienstmaagd,
Abraham gebaard heeft;
13 en dit zijn de namen der zonen Ismaëls,
met hunne namen
naar hunne geboorten:
de eerstgeborene Ismaëls,
Nebàjoth;
daarna Kedar,
en Adbeël,
en Mibsam,
14 en Misma,
en Duma,
en Massa,
15 Hadar,
en Tema,
Jetur,
Nafis,
en Kedma.
16 Dit zijn de zonen Ismaëls,
en dit zijn hunne namen
in hunne dorpen
en paleizen,
twaalf vorsten naar hunne volkeren.
17 En dit zijn de jaren des levens van Ismaël,
honderd zevenendertig jaren,
en hij gaf den geest en stierf,
en hij werd verzameld tot zijne volkeren.
18 En zij woonden van Havila tot Sur toe,
hetwelk tegenover Egypte is,
waar gij gaat naar Assur;
hij heeft zich nedergeslagen voor het aangezicht aller zijner broederen.

Esau en Jakob:

- 19 Dit zijn nu de geboorten Isaäks,
des zoons Abrahams:

Abraham gewon Isaäk.
20 En Isaäk was veertig jaar oud,
als hij Rebekka de dochter Bethuëls,
des Syriërs,
uit Paddan-Aram,
de zuster van Laban den Syriër,
zich tot vrouw nam.
21 En Isaäk bad den HEERE zeer
in de tegenwoordigheid van zijne vrouw,
want zij was onvruchtbaar;
en de HEERE liet Zich van hem verbidden,
zoodat Rebekka zijne huisvrouw zwanger werd.
22 En de kinderen stieten zich te zamen in haren lijve.
Toen zeide zij:
"Is het zoo?
waarom ben ik dus?"
en zij ging om den HEERE te vragen.
23 En de HEERE zeide tot haar:
"Twee volkeren zijn in uwen schoot,
en twee natiën zullen zich uit uw ingewand vanéén scheiden;
en het ééne volk zal sterker zijn dan het andere volk,
en de meerdere zal den mindere dienen."
24 Als nu hare dagen vervuld waren om te baren,
zie,
zoo waren tweelingen in haren schoot.
25 En de eerste kwam uit,
ros;
hij was geheel als een haren kleed:
daarom noemden zij zijnen naam Esau.
26 En daarna kwam zijnen broeder uit,
wiens hand Esaus verzenen hield:
daarom noemde men zijnen naam Jakob.
En Isaäk was zestig jaar oud,
als hij ze gewon.
27 Als nu deze jongens groot werden,
werd Esau een man,
verstandig op de jacht,
een veldman,
maar Jakob werd een oprecht man,
wonende in tenten.
28 En Isaäk had Esau lief,
want het wildbraad was naar zijnen mond;
maar Rebekka had Jakob lief.
29 En Jakob had een kooksel gekookt;
en Esau kwam uit het veld
en was moede.
30 En Esau zeide tot Jakob:
"Laat mij toch slorpen van dat roode,
dat roode daar,
want ik ben moede":
daarom heeft men zijnen naam genoemd Edom.
31 Toen zeide Jakob:
"Verkoop mij op dezen dag uwe eerstgeboorte."
32 En Esau zeide:

"Zie, ik ga sterven;
en waartoe mij dan de eerstgeboorte?"
33 Toen zeide Jakob:
"Zweer mij op dezen dag",
en hij zwoer hem:
en hij verkocht Jakob zijne eerstgeboorte.
34 En Jakob gaf Esau brood
en het linzenkooksel;
en hij at en dronk,
en hij stond op en ging henen:
alzo verachtte Esau de eerstgeboorte.

26

Isaäk te Gerar:

1 En daar was honger in dat land,
behalve den eersten honger,
die in de dagen Abrahams geweest was:
daarom toog Isaäk tot Abimélech,
der Filistijnen koning,
naar Gerar.
2 En de HEERE verscheen hem
en zeide:
"Trek niet af naar Egypte:
woon in het land,
dat Ik u aanzeggen zal;
3 woon als vreemdeling in dit land,
en Ik zal met u zijn
en zal u zegenen;
want u
en uwen zade
zal Ik alle deze landen geven,
en Ik zal den eed bevestigen,
dien Ik Abraham uwen vader gezworen heb;
4 en Ik zal uw zaad vermenigvuldigen
als de sterren des hemels,
en Ik zal uwen zade alle deze landen geven;
en in uwen zade zullen gezegend worden alle volkeren der aarde;
5 daarom dat Abraham Mijner Stem gehoorzaam geweest is,
en heeft onderhouden
Mijn bevel,
Mijne geboden,
Mijne inzettingen,
en Mijne wetten."
6 Alzo woonde Isaäk te Gerar.
7 En als de mannen van die plaats hem vraagden van zijne huisvrouw,
zeide hij:
"Zij is mijne zuster";
want hij vreesde te zeggen:
"mijne huisvrouw," "opdat mij misschien," *zeide hij*,
"de mannen dezer plaats niet dooden om Rebekka";
want zij was schoon van aangezicht.
8 En het geschiedde als hij eenen langen tijd daar geweest was,
dat Abimélech de koning der Filistijnen ten venster uitkeek,

en hij zag,
dat, zie,
Isaäk was jokkende met Rebekka zijne huisvrouw.

9 Toen riep Abimélech Isaäk
en zeide:
"Voorwaar, zie,
zij is uwe huisvrouw:
hoe hebt gij dan gezegd:
'Zij is mijne zuster?'"
En Isaäk zeide tot hem:
"Want ik zeide:
'Dat ik niet misschien om harentwil sterve.'"

10 En Abimélech zeide:
"Wat is dit *dat* gij ons gedaan hebt?
Lichtelijk had één van dit volk bij uwe huisvrouw gelegen,
zoodat gij eene schuld over ons zoudt gebracht hebben."

11 En Abimélech gebod den ganschen volke,
zeggende:
"Zoo wie dezen man
of zijne huisvrouw aanroert,
zal voorzeker gedood worden."

12 En Isaäk zaaide in dat land,
en hij vond in dat jaar honderd maten,
want de HEERE zegende hem.

13 En die man werd groot,
ja, hij werd gaandeweg grooter,
totdat hij zeer groot geworden was;

14 en hij had bezitting van schapen
en bezitting van runderen
en groot gezin,
zoodat hem de Filistijnen benijdden.

15 En alle de putten, die zijns vaders knechten
in de dagen van zijnen vader Abraham gegraven hadden,
die stopten de Filistijnen en vulden ze met aarde.

16 Ook zeide Abimélech tot Isaäk:
"Trek van ons,
want gij zijt veel machtiger geworden dan wij."

17 Toen toog Isaäk van daar
en hij legerde zich in het dal van Gerar,
en woonde aldaar.

18 Als nu Isaäk wedergekeerd was,
groef hij de waterputten op,
die zij ten tijde Abrahams zijns vaders gegraven,
en die de Filistijnen na Abrahams dood toegestopt hadden;
en hij noemde derzelver namen
naar de namen, waarmede zijn vader die genoemd had.

19 De knechten Isaäks dan groeven in dat dal,
en zij vonden aldaar eenen put van levend water;

20 en de herders van Gerar twistten met Isaäks herders,
zeggende:
"Dit water hoort ons toe":
daarom noemde hij den naam van dien put Esek,
omdat zij met hem gekeven hadden.

21 Toen groeven zij eenen anderen put,

- en daar twistten zij óók over:
daarom noemde hij zijnen naam Sitna.
22 En hij brak van daar op,
en groef eenen anderen put,
en zij twistten over dien niet;
daarom noemde hij zijnen naam Rehoboth,
en zeide:
"Want nu heeft ons de HEERE ruimte gemaakt,
en wij zijn gewassen in dit land."
23 Daarna toog hij van daar op naar Ber-Séba.
24 En de HEERE verscheen hem in dien nacht,
en zeide:
"Ik ben de God van Abraham uwen vader:
vrees niet,
want Ik ben met u,
en Ik zal u zegenen
en uw zaad vermenigvuldigen,
om Abrahams Mijns knechts wil."
25 Toen bouwde hij daar een altaar,
en riep den Naam des HEEREN aan;
en hij sloeg aldaar zijne tent op,
en Isaäks knechten groeven daar eenen put.

Isaäks verbond met Abimélech:

- 26 En Abimélech trok tot hem van Gerar,
met Ahuzzath zijnen vriend
en Pichol zijnen krijgsoverste.
27 En Isaäk zeide tot hem:
"Waarom zijt gij tot mij gekomen,
daar gij mij haat
en mij van u hebt weggezonden?"
28 En zij zeiden:
"Wij hebben duidelijk gezien dat de HEERE met u is;
daarom hebben wij gezegd:
'Laat toch een eed tusschen ons zijn,
tusschen ons en tusschen u,
en laat ons een verbond met u maken:
29 zoo gij bij ons kwaad doet,
gelijk als wij u niet aangeroord hebben
en gelijk als wij bij u alleenlijk goed gedaan hebben,
en hebben u in vrede laten vertrekken!'
Gij zijt nu de gezegende des HEEREN."
30 Toen maakte hij hun een maaltijd,
en zij aten en dronken.
31 En zij stonden des morgens vroeg op,
en zwoeren de één den ander;
daarna liet ze Isaäk gaan,
en zij togen van hem in vrede.
32 En het geschiedde tenzelfden dage,
dat Isaäks knechten kwamen
en boodschapten hem van de zaak des puts,
dien zij gegraven hadden,
en zij zeiden hem:
"Wij hebben water gevonden."

33 En hij noemde denzelven Séba:
daarom is de naam dier stad Ber-Séba,
tot op dezen zelfden dag.

Esau's huwelijk:

34 Als nu Esau veertig jaar oud was,
nam hij tot vrouw Judith,
de dochter van Beëri den Hethiet,
en Basmath,
de dochter Elons des Hethiets.

35 En deze waren Isaäk en Rebekka eene bitterheid des geestes.

27

Isaäk zegent Jakob en Esau:

1 En het geschiedde als Isaäk oud geworden was
en zijne oogen donker geworden waren,
dat hij niet zien kon,
toen riep hij Esau zijnen grootsten zoon,
en zeide tot hem:
"Mijn zoon!"
En hij zeide:
"Zie *hier* ben ik."
2 En hij zeide:
"Zie nu,
ik ben oud geworden,
ik weet den dag mijns doods niet:
3 nu dan,
neem toch uw gereedschap,
uwen pijlkoker
en uwen boog,
en ga uit in het veld,
jaag mij een wildbraad;
4 en maak mij smakelijke spijzen,
zooals ik ze gaarne heb,
en breng ze mij;
dat ik ete,
opdat mijn ziel u zegene,
eer ik sterve."
5 Rebekka hoorde toe als Isaäk tot zijnen zoon Esau sprak;
en Esau ging in het veld om een wildbraad te jagen,
dat hij het inbracht.
6 Toen sprak Rebekka tot Jakob, haren zoon,
zeggende:
"Zie,
ik heb uwen vader tot Esau uwen broeder hooren spreken,
zeggende:
7 'Breng mij een wildbraad,
en maak mij smakelijke spijzen toe,
dat ik ete;
en ik zal u zegenen voor het aangezicht des HEEREN,
vóór mijnen dood.'
8 Nu dan, mijn zoon,
hoor mijne stem in hetgeen dat ik u gebiede:

9 ga nu henen tot de kudde,
en haal van mij van daar twee goede geitenbokjes;
en ik zal ze uwen vader maken tot smakelijke spijzen,
gelijk als hij gaarne heeft;

10 en gij zult ze uwen vader brengen,
en hij zal eten,
opdat hij u zegene vóór zijnen dood."

11 Toen zeide Jakob tot Rebekka zijne moeder:
"Zie, mijn broeder Esau is een harig man,
en ik ben een glad man:

12 misschien zal mijn vader mij betasten,
en ik zal in zijne oogen zijn als een bedrieger:
zoo zoude ik eenen vloek over mij halen,
en niet eenen zegen."

13 En zijne moeder zeide tot hem:
"Uw vloek zij op mij, mijn zoon:
hoor alleen naar mijne stem,
en ga,
haal ze mij."

14 Toen ging hij,
en hij haalde ze
en bracht ze zijner moeder,
en zijne moeder maakte smakelijke spijzen,
gelijk als zijne vader gaarne had.

15 Daarna nam Rebekka Esaus haars grootsten zoons kostelijke kleederen,
die ze bij zich in huis had,
en zij trok ze Jakob haren kleinsten zoon aan:

16 en de vellen van de geitenbokjes trok zij over zijne handen
en over de gladdigheid van zijnen hals;

17 en zij gaf de smakelijke spijzen en het brood,
dewelke zij toegemaakt had,
in de hand Jakobs haars zoons.

18 En hij kwam tot zijnen vader
en zeide:
"Mijn vader!"
En hij zeide:
"Zie, *hier* ben ik;
wie zijt gij, mijn zoon?"

19 En Jakob zeide tot zijnen vader:
"Ik ben Esau uw eerstgeborene;
ik heb gedaan gelijk als gij tot mij gesproken hadt;
sta toch op, zit, en eet van mijn wildbraad,
opdat uwe ziel mij zegene."

20 Toen zeide Isaäk tot zijnen zoon:
"Hoe is dit, *dat* gij het zoo haastig gevonden hebt, mijn zoon?"
En hij zeide:
"Omdat de HEERE uw God het heeft doen ontmoeten voor mijn aangezicht."

21 En Isaäk zeide tot Jakob:
"Nader toch,
dat ik u betaste,
mijn zoon,
of gij mijn zoon Esau zelf zijt of niet."

22 Toen kwam Jakob bij,
tot zijnen vader Isaäk,

die hem betastte;
 en hij zeide:
 "De stem is Jakobs stem,
 maar de handen zijn Esaus handen."
 23 Doch hij kende hem niet,
 omdat zijne handen harig waren
 gelijk zijns broeders Esaus handen;
 en hij zegende hem.
 24 En hij zeide:
 "Zijt gij mijn zoon Esau zelf?"
 25 En hij zeide:
 "Ik ben 't."
 Toen zeide hij:
 "Stel het nabij mij,
 dat ik van het wildbraad mijns zoons ete,
 opdat mijne ziel u zegene."
 En hij stelde het nabij hem,
 en hij at;
 hij bracht hem ook wijn,
 en hij dronk.
 26 En zijn vader Isaäk zeide tot hem:
 "Kom toch bij
 en kus mij,
 mijn zoon."
 27 En hij kwam bij
 en hij kuste hem;
 toen rook hij den reuk zijner kleederen
 en zegende hem,
 en hij zeide:
 "Zie, de reuk mijns zoons
 is als de reuk des velds,
 hetwelk de HEERE gezegend heeft.
 28 Zoo geve u dan God van den dauw des hemels
 en de vettigheden der aarde,
 en menigte van tarwe en most.
 29 Volken zullen u dienen
 en natiën zullen zich voor u nederbuigen;
 wees heer over uwe broederen,
 en de zonen uwer moeder zullen zich voor u nederbuigen;
 vervloekt moet hij zijn zoo wie u vervloekt,
 en zoo wie u zegent zij gezegend."
 30 En het geschiedde als Isaäk voleindigd had Jakob te zegenen,
 zoo geschiedde het
 toen Jakob maar even
 van zijns vaders Isaäks aangezicht uitgegaan was,
 dat Esau zijn broeder van zijne jacht kwam.
 31 Hij nu óók maakte smakelijke spijzen toe,
 en bracht ze tot zijnen vader;
 en hij zeide tot zijnen vader:
 "Mijn vader sta op
 en ete van het wildbraad zijns zoons,
 opdat uwe ziel mij zegene."
 32 En Isaäk zijn vader zeide tot hem:
 "Wie zijt gij?"

- En hij zeide:
"Ik ben uw zoon,
uw eerstgeborene,
Esau."
- 33 Toen verschrikte Isaäk met zeer groote verschrikking gansch zeer,
en zeide:
"Wie is hij dan,
die het wildbraad gejaagd
en tot mij gebracht heeft?
En ik heb van alles gegeten eer gij kwaamt,
en heb hem gezegend:
ook zal hij gezegend wezen."
- 34 Als Esau de woorden zijns vaders hoorde,
zoo schreeuwde hij met eenen grooten
en bitteren schreeuw gansch zeer,
en hij zeide tot zijnen vader:
"Zegen mij,
ook mij, mijn vader!"
- 35 En hij zeide:
"Uw broeder is gekomen met bedrog,
en heeft uwen zegen weggenomen."
- 36 Toen zeide hij:
"Is 't niet omdat men zijnen naam noemt Jakob,
dat hij mij nu twee reizen heeft bedrogen?
Mijne eerstgeboorte heeft hij genomen,
en zie,
nu heeft hij mijnen zegen genomen."
Voorts zeide hij:
"Hebt gij dan geenen zegen voor mij uitbehouden?"
- 37 Toen antwoordde Isaäk en zeide tot Esau:
"Zie,
ik heb hem eenen heer over u gesteld
en alle zijne broeders heb ik hem tot knechten gegeven,
en ik heb hem met koren
en most ondersteund:
wat zal ik u dan nu doen,
mijn zoon?"
- 38 En Esau zeide tot zijnen vader:
"Hebt gij *maar* dezen éénen zegen,
mijn vader?
Zegen mij,
ook mij, mijn vader!"
En Esau hief zijne stem op
en weende.
- 39 Toen antwoordde zijn vader Isaäk
en zeide tot hem:
"Zie, de vettigheden der aarde zullen uwe woningen zijn,
en van den dauw des hemels van boven af *zult gij gezegend zijn*."
- 40 En op uw zwaard zult gij leven,
en zult uwen broeder dienen;
doch het zal geschieden als gij heerschen zult,
dan zult gij zijn juk van uwen hals afrukken."
- 41 En Esau haatte Jakob om dien zegen,
waarmede zijn vader hem gezegend had,

en Esau zeide in zijn hart:
 "De dagen van den rouw mijns vaders naderen,
 en ik zal mijnen broeder Jakob dooden."
 42 Toen aan Rebekka deze woorden van Esau haren grootsten zoon geboodschapt werden,
 zoo zond zij henen
 en ontbood Jakob haren kleinsten zoon,
 en zeide tot hem:
 "Zie,
 uw broeder Esau troost zich over u,
 dat hij u dooden zal.
 43 Nu dan, mijn zoon,
 hoor naar mijne stem
 en maak u op,
 vlied gij naar Haran,
 tot Laban mijnen broeder,
 44 en blijf bij hem eenige dagen,
 totdat de hittige gramschap uws broeders keere,
 45 totdat de toorn uws broeders van u afkeere,
 en hij vergeten hebbe hetgeen gij hem gedaan hebt;
 dan zal ik zenden en u van daar nemen!
 waarom zoude ik ook van u beiden beroofd worden op éénen dag?"
 46 En Rebekka zeide tot Isaäk:
 "Ik heb verdriet aan mijn leven vanwege de dochteren Heths:
 indien Jakob eene vrouw neemt van de dochteren Heths,
 gelijk deze zijn,
 van de dochteren dezes lands,
 waartoe zal mij het leven zijn?"

28

Jakob naar Mesopotamië:

1 En Isaäk riep Jakob
 en zegende hem,
 en gebood hem,
 en zeide tot hem:
 "Neem geene vrouw van de dochteren Kanaäns:
 2 maak u op,
 ga naar Paddan-Aram,
 ten huize van Bethuël,
 uw moeders vader,
 en neem u van daar eene vrouw van de dochteren Labans,
 uw moeders broeder.
 3 En God Almachtig zegene u,
 en make u vruchtbaar
 en vermenigvuldige u,
 dat gij tot eene menigte van volkeren wordt;
 4 en Hij geve u den zegen Abrahams,
 u en uwen zade met u,
 opdat gij erfelijk bezit het land uwer vreemdelingschappen,
 hetwelk God Abraham gegeven heeft."
 5 Alzoo zond Isaäk Jakob weg,
 dat hij toog naar Paddan-Aram,
 tot Laban,
 Bethuëls zoon,

- den Syriër,
den broeder van Rebekka,
Jakobs en Esaus moeder.
- 6 Als nu Esau zag,
dat Isaäk Jakob gezegend,
en hem naar Paddan-Aram weggezonden had
om zich van daar eene vrouw te nemen;
en als hij hem zegende,
dat hij hem geboden had,
zeggende:
"Neem geene vrouw van de dochteren Kanaäns";
- 7 en dat Jakob zijnen vader
en zijnen moeder gehoorzaam geweest was
en naar Paddan-Aram getrokken was;
- 8 en dat Esau zag,
dat de dochteren Kanaäns kwaad waren in de oogen Isaäks zijns vaders,
- 9 zoo ging Esau tot Ismaël,
en nam zich tot eene vrouw,
boven zijne vrouwen,
Mahalath,
de dochter Ismaëls,
des zoons Abrahams,
de zuster van Nebajoth.

Jakobs droom te Bethel:

- 10 Jakob dan toog uit van Ber-Séba
en ging naar Haran.
- 11 En hij geraakte op eene plaats waar hij vernachtte,
want de zon was ondergegaan;
en hij nam van de steenen dier plaats,
en maakte zijne hoofdpeluw,
en leide zich te slapen te dier zelfder plaatse.
- 12 En hij droomde;
en zie,
eene ladder was gesteld op de aarde,
welker opperste aan den hemel raakte;
en zie,
de Engelen Gods klommen daarbij op
en neder.
- 13 En zie,
de HEERE stond op dezelve,
en zeide:
"Ik ben de HEERE,
die God uws vaders Abrahams
en de God Isaäks:
dit land waarop gij ligt te slapen,
zal Ik u geven en uwen zade.
- 14 En uw zaad zal wezen als het stof der aarde,
en gij zult uitbreken *in menigte*,
westwaarts
en oostwaarts,
en noordwaarts
en zuidwaarts;
en in u

- en in uwen zade
zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden.
- 15 En zie,
Ik ben met u,
en Ik zal u behoeden overal waar gij henen trekken zult,
en Ik zal u wederbrengen in ditzelfde land;
want Ik zal u niet verlaten,
totdat Ik zal gedaan hebben
hetgeen Ik tot u gesproken heb."

Jakobs gelofte:

- 16 Toen nu Jakob van zijnen slaap ontwaakte,
zeide hij:
"Gewisselijk is de HEERE aan deze plaats,
en ik heb 't niet geweten."
- 17 En hij vreesde,
en zeide:
"Hoe vreeselijk is deze plaats!
Dit is niet dan een huis Gods,
en dit is de poort des hemels."
- 18 Toen stond Jakob des morgens vroeg op,
en hij nam dien steen,
dien hij tot zijne hoofdpeluw gelegd had,
en zette hem tot een opgericht teeken,
en goot daar olie boven op;
- 19 en hij noemde den naam dier plaats Beth-El,
daar toch de naam dier stad te voren was Luz.
- 20 En Jakob beloofde eene gelofte,
zeggende:
"Wanneer God met mij geweest zal zijn,
en mij behoed zal hebben op dezen weg,
dien ik reis,
en mij gegeven zal hebben brood om te eten
en kleederen om aan te trekken,
- 21 en ik ten huize mijns vaders in vrede zal wedergekeerd zijn,
zoo zal de HEERE mij tot eenen God zijn,
- 22 en deze steen,
dien ik tot een opgericht teeken gezet heb,
zal een huis Gods wezen,
en alles wat Gij mij geven zult,
daarvan zal ik U voorzeker de tienden geven."

29

Jakob bij Laban:

- 1 Toen hief Jakob zijne voeten op,
en ging naar het land der kinderen van het Oosten.
- 2 En hij zag toe,
en zie,
daar was een put in het veld;
en zie,
daar waren drie kudde schapen nevens dien nederliggende,
want uit dien put drenkten zij de kudde;
en daar was een groote steen op den mond van dien put,

3 en derwaarts werden alle de kudden verzameld,
en zij wentelden den steen van den mond des puts,
 en drenkten de schapen,
 en leiden den steen weder op den mond van dien put op zijne plaats.

4 Toen zeide Jakob tot hen:
 "Mijne broeders,
 van waar zijt gij?"
En zij zeiden:
 "Wij zijn van Haran."

5 En hij zeide tot hen:
 "Kent gij Laban,
 den zoon Nahors?"
En zij zeiden:
 "Wij kennen hem."

6 Voorts zeide hij tot hen:
 "Is 't wèl met hem?"
Zij zeiden:
 "'t Is wèl;
 en zie,
 Rachel zijne dochter,
 die komt met de schapen."

7 En hij zeide:
 "Zie,
 het is nog hoog dag,
het is geen tijd dat het vee verzameld worde:
 drenkt de schapen,
 en gaat henen,
 weidt ze."

8 Toen zeiden zij:
 "Wij kunnen niet,
 totdat alle de kudden te zamen zullen verzameld zijn,
 en men den mond des puts afwentele,
 opdat wij de schapen drenken."

9 Als hij nog met hen sprak,
 zoo kwam Rachel met de schapen,
 die haren vader toebehoorden;
 want zij was eene herderin.

10 En het geschiedde als Jakob Rachel zag,
 de dochter van Laban,
 zijn moeders broeder,
 en de schapen van Laban,
 zijn moeders broeder,
dat Jakob toetrad
 en wentelde den steen van den mond des puts,
 en drenkte de schapen van Laban,
 zijn moeders broeder.

11 En Jakob kuste Rachel,
 en hij hief zijne stem op en weende.

12 En Jakob gaf Rachel te kennen,
 dat hij haars vaders broeder
 en dat hij de zoon van Rebekka was.
Toen liep zij henen en gaf het haren vader te kennen.

Rachel en Lea:

- 13 En het geschiedde als Laban die tijding hoorde van Jakob,
zijn zusters zoon,
zoo liep hij hem tegemoet
en omhelsde hem
en kustte hem,
en bracht hem tot zijn huis;
en hij vertelde Laban alle deze dingen.
- 14 Toen zeide Laban tot hem:
"Voorwaar,
gij zijt mijn gebeente
en mijn vleesch";
en hij bleef bij hem eene volle maand.
- 15 Daarna zeide Laban tot Jakob:
"Omdat gij mijn broeder zijt,
zoudt gij mij deshalven om niet dienen?
Verklaar mij,
wat zal uw loon zijn?"
- 16 En Laban had twee dochters:
de naam der grootste was Lea,
en de naam der kleinste was Rachel.
- 17 Doch Lea had teedere oogen,
maar Rachel was schoon van gedaante
en schoon van aangezicht.
- 18 En Jakob had Rachel lief;
en hij zeide:
"Ik zal u zeven jaren dienen om Rachel,
uwe kleinste dochter."
- 19 Toen zeide Laban:
"Het is beter,
dat ik ze u geve,
dan dat ik ze eenen anderen man geve:
blijf bij mij."
- 20 Alzoo diende Jakob om Rachel zeven jaren;
en die waren in zijne oogen als eenige dagen,
omdat hij haar liefhad.
- 21 Toen zeide Jakob tot Laban:
"Geef mijne huisvrouw,
want mijne dagen zijn vervuld,
dat ik tot haar inga."
- 22 Zoo verzamelde Laban alle de mannen dier plaats,
en maakte eenen maaltijd.
- 23 En het geschiedde des avonds,
dat hij zijne dochter Lea nam
en bracht haar tot hem;
en hij ging tot haar in.
- 24 En Laban gaf Zilpa,
zijne dienstmaagd,
aan Lea
zijne dochter,
haar *tot* eene dienstmaagd.
- 25 En het geschiedde des morgens
en zie,
het was Lea.

Daarom zeide hij tot Laban:
"Wat is dit,
dat gij mij gedaan hebt?
Heb ik niet bij u gediend om Rachel?
Waarom hebt gij mij dan bedrogen?"
26 En Laban zeide:
"Men doet alzoo niet te dezer onzer plaatse,
dat men de kleinste uitgeve
vóór de eerstgeborene.
27 Vervul de week van deze;
dan zullen wij u ook die geven,
voor den dienst,
dien gij nog andere zeven jaren bij mij dienen zult."
28 En Jakob deed alzoo,
en hij vervulde de week van deze.
Toen gaf hij Rachel zijne dochter,
hem tot eene vrouw.
29 En Laban gaf aan zijne dochter Rachel zijne dienstmaagd Bilha,
haar tot eene dienstmaagd.
30 En hij ging ook in tot Rachel,
en hij had ook Rachel liever dan Lea;
en hij diende bij hem nog andere zeven jaren.

Lea's zonen:

31 Toen nu de HEERE zag,
dat Lea gehaat was,
opende Hij hare baarmoeder;
maar Rachel was onvruchtbaar.
32 En Lea werd bevrucht,
en baarde eenen zoon,
en zij noemde zijnen naam Ruben;
want zij zeide:
"Omdat de HEERE mijne verdrukking heeft aangezien,
daarom zal mijn man mij nu liefhebben."
33 En zij werd weder bevrucht,
en baarde eenen zoon,
en zeide:
"Dewijl de HEERE gehoord heeft,
dat ik gehaat was,
zoo heeft Hij mij ook dezen gegeven",
en zij noemde zijnen naam Simeon.
34 En zij werd nog bevrucht,
en baarde eenen zoon,
en zeide:
"Nu zal ditmaal mijn man bij mij voegen,
dewijl ik hem drie zonen gebaard heb";
daarom noemde zij zijnen naam Levi.
35 En zij werd weder bevrucht,
en baarde eenen zoon,
en zeide:
"Ditmaal zal ik den HEERE loven";
daarom noemde zij zijnen naam Juda.
En zij hield op van baren.

30

Jakobs andere kinderen en zijn rijkdom:

- 1 Als nu Rachel zag,
dat zij Jakob niet baarde,
zoo benijdde Rachel hare zuster;
en zij zeide tot Jakob:
"Geef mij kinderen,
of indien niet,
zoo ben ik dood."
- 2 Toen ontstak Jakobs toorn tegen Rachel,
en hij zeide:
"Ben ik dan in plaats van God,
die de vrucht des schoots van u geweerd heeft?"
- 3 En zij zeide:
"Zie
daar is mijne dienstmaagd Bilha,
ga tot haar in,
dat zij op mijne knieën bare
en ik ook uit haar gebouwd worde."
- 4 Zoo gaf zij hem hare dienstmaagd Bilha tot eene vrouw,
en Jakob ging tot haar in.
- 5 En Bilha werd zwanger,
en baarde Jakob eenen zoon:
- 6 toen zeide Rachel:
"God heeft mij gericht
en ook mijne stem verhoord,
en heeft mij eenen zoon gegeven";
daarom noemde zij zijnen naam Dan.
- 7 En Bilha
Rachels dienstmaagd,
werd weder bevrucht,
en baarde Jakob den tweeden zoon.
- 8 Toen zeide Rachel:
"Ik heb worstelingen Gods met mijne zuster geworsteld,
ook heb ik de overhand gehad";
en zij noemde zijnen naam Naftali.
- 9 Toen nu Lea zag,
dat zij ophield van baren,
nam zij ook hare dienstmaagd Zilpa
en gaf die Jakob tot eene vrouw.
- 10 En Zilpa,
Lea's dienstmaagd,
baarde Jakob eenen zoon.
- 11 Toen zeide Lea:
"daar komt een hoop";
en zij noemde zijnen naam Gad.
- 12 Daarna baarde Zilpa,
Lea's dienstmaagd,
Jakob den tweeden zoon:
- 13 toen zeide Lea:
"tot mijn geluk,
want de dochters zullen mij gelukkig achten";
en zij noemde zijnen naam Aser.

- 14 En Ruben ging in de dagen des tarwenoogstes,
en hij vond Dudaïm in het veld,
en hij bracht ze tot zijne moeder Lea.
Toen zeide Rachel tot Lea:
"Geef mij toch van uws zoons Dudaïm."
- 15 En zij zeide tot haar:
"Is 't weinig,
dat gij mijnen man genomen hebt,
dat gij ook mijns zoons Dudaïm nemen zult?"
Toen zeide Rachel:
"Daarom zal hij dezen nacht voor uws zoons Dudaïm bij u liggen."
- 16 Als nu Jakob des avonds uit het veld kwam,
ging Lea uit hem tegemoet
en zeide:
"Gij zult tot mij inkomen,
want ik heb u om loon zekerlijk gehuurd voor mijns zoons Dudaïm";
en hij lag dien nacht bij haar.
- 17 En God verhoorde Lea,
en zij werd bevrucht,
en baarde Jakob den vijfden zoon.
- 18 Toen zeide Lea:
"God heeft mijn loon gegeven,
nadat ik mijne dienstmaagd mijnen man gegeven heb";
en zij noemde zijnen naam Issaschar.
- 19 En Lea werd wederom bevrucht,
en zij baarde Jakob den zesden zoon:
- 20 En Lea zeide:
"God heeft mij, mij *heeft Hij* begiftigd met eene goede gifte,
ditmaal zal mijn man mij bijwonen,
want ik heb hem zes zonen gebaard";
en zij noemde zijnen naam Zebulon.
- 21 En zij baarde daarna eene dochter,
en zij noemde haren naam Dina.
- 22 God dacht ook aan Rachel,
en God verhoorde haar
en opende hare baarmoeder;
- 23 en zij werd bevrucht,
en baarde eenen zoon:
en zij zeide:
"God heeft mijne smaadheid weggenomen."
- 24 En zij noemde zijnen naam Jozef,
zeggende:
"De HEERE voege mij eenen anderen zoon daartoe."
- 25 En het geschiedde als Rachel Jozef gebaard had,
dat Jakob tot Laban zeide:
"Laat mij vertrekken,
dat ik ga tot mijne plaats
en naar mijn land.
- 26 Geef mijne vrouwen
en mijne kinderen,
om dewelke ik u gediend heb,
dat ik vertrekke;
want gij weet mijnen dienst,
dien ik u gediend heb."

- 27 Toen zeide Laban tot hem:
"Zoo ik nu genade gevonden heb in uwe oogen:
ik heb waargenomen,
dat de HEERE mij om uwentwil gezegend heeft."
- 28 Hij zeide dan:
"Noem uitdrukkelijk uw loon,
dat ik geven zal."
- 29 Toen zeide hij tot hem:
"Gij weet hoe ik u gediend heb,
en hoe uw vee bij mij geweest is;
30 want het weinige dat gij vóór mij gehad hebt,
dat is tot een menigte uitgebroken,
en de HEERE heeft u gezegend bij mijnen voet:
nu dan, wanneer zal ik ook werken voor mijn huis?"
- 31 En hij zeide:
"Wat zal ik u geven?"
Toen zeide Jakob:
"Gij zult mij nietmetal geven,
indien gij mij deze zaak doen zult:
ik zal wederom uwe kudde weiden
en bewaren;
32 ik zal heden door uwe gansche kudde gaan,
daarvan afzonderende
al het gespikkelde
en geplekte vee,
en al het bruine vee onder de lammeren,
en het geplekte en gespikkelde onder de geiten;
en zulks zal mijn loon zijn.
- 33 Zoo zal mijne gerechtigheid op den dag van morgen met mij betuigen,
als gij komen zult over mijn loon,
voor uw aangezicht:
al wat niet gespikkeld en gevlekt is onder de geiten,
en bruin onder de lammeren,
dat zij bij mij gestolen."
- 34 Toen zeide Laban:
"Zie,
och ja,
het zij naar uw woord."
- 35 En hij zonderde af tenzelfde dage
de gesprenkelde en geplekte bokken,
en alle de gespikkelde en geplekte geiten,
alles waar wit aan was,
en al het bruine onder de lammeren,
en hij gaf ze in de hand zijner zonen.
- 36 En hij stelde eenen weg van drie dagen tusschen zich
en tusschen Jakob;
en Jakob weidde de overige kudde Labans.
- 37 Toen nam zich Jakob roeden
van groen populierenhout
en van hazelaar
en van kastanje,
en hij schildte daarin witte strepen,
ontblootende het witte,
hetwelk aan die roeden was,

38 en hij leide deze roeden,
die hij geschild had,
in de goten
en in de drinkbakken van het water,
waar de kudde kwam drinken,
tegenover de kudde;
en zij werden verhit als zij kwamen om te drinken.

39 Als dan de kudde verhit werd bij de roeden,
zoo lammerde de kudde
gesprenkelde,
gespikkelde
en geplekte.

40 Toen scheidde Jakob de lammeren,
en hij wendde het gezicht der kudde op het gesprenkelde
en al het bruine onder Labans kudde;
en hij stelde zijne kudden alléén,
en hij zette ze niet bij Labans kudde.

41 En het geschiedde telkens als de kudde der vroegelingen verhit werd,
zoo stelde Jakob de roeden voor de oogen der kudde in de goten,
opdat zij hittig werden bij de roeden;

42 maar als de kudde spade hittig werd,
zoo stelde hij ze niet;
zoodat de spadelingen Laban
en de vroegelingen Jakob toekwamen.

43 En die man brak gansch zeer uit *in menigte*,
en hij had vele kudden,
en dienstmaagden
en dienstknechten,
en kemelen
en ezels.

31

Jakobs terugkeer:

1 Toen hoorde hij de woorden der zonen Labans,
zeggende:
"Jakob heeft genomen alles wat onzes vaders was,
en van hetgeen dat onzes vaders was
heeft hij al deze heerlijkheid gemaakt."

2 Jakob zag ook het aangezicht Labans aan,
en zie,
dat was jegens hem niet als gisteren *en* eergisteren.

3 En de HEERE zeide tot Jakob:
"Keer weder tot het land uwer vaderen
en tot uwe maagschap,
en Ik zal met u zijn."

4 Toen zond Jakob henen en riep Rachel en Lea op het veld tot zijne kudde,
5 en hij zeide tot haar:
"Ik zie uws vaders aangezicht,
dat het jegens mij niet is als gisteren *en* eergisteren;
doch de God mijns vaders is bij mij geweest.

6 En gijlieden weet,
dat ik met al mijne macht uwen vader gediend heb;

7 maar uw vader heeft bedriegelijk met mij gehandeld,
 en heeft mijn loon tien malen veranderd;
 doch God heeft hem niet toegelaten mij kwaad te doen.

8 Wanneer hij aldus zeide:
 'De gespikkelde zullen uw loon zijn',
 zoo lammerden alle de kudden gespikkelde;
 en wanneer hij alzóó zeide:
 'De gesprenkelde zullen uw loon zijn',
 zoo lammerden alle de kudden gesprenkelde.

9 Alzoo heeft God uwen vader het vee ontruk
 en aan mij gegeven.

10 En het geschiedde ten tijde als de kudde hittig werd,
 dat ik mijne oogen ophief
 en ik zag in den droom,
 en zie,
 de bokken,
 die de kudde beklommen waren
 gesprenkelde,
 gespikkelde,
 en hagelvlekkige.

11 En de Engel Gods zeide tot mij in den droom:
 'Jakob!'
 En ik zeide:
 'Zie *hier* ben ik.'

12 En Hij zeide:
 'Hef toch uwe oogen op
 en zie,
 alle bokken,
 die de kudde beklimmen,
 zijn gesprenkelde,
 gespikkelde,
 en hagelvlekkige,
 want Ik heb gezien alles wat Laban u doet.

13 Ik ben de God van Beth-El,
 alwaar gij het opgerichte teeken gezalfd hebt:
 waar gij Mij eene gelofte beloofd hebt:
 nu, maak u op,
 vertrek uit dit land,
 en keer weder in het land uwer maagschap.'"

14 Toen antwoordden Rachel en Lea
 en zeiden tot hem:
 "Is er nog voor ons een deel of erfenis in onzes vaders huis?"

15 Zijn wij niet vreemden van hem geacht?
 Want hij heeft ons verkocht,
 en hij heeft ook steeds ons geld verteerd.

16 Want al de rijkdom,
 dien God onzen vader heeft ontruk,
 die is onze
 en onzer zonen;
 nu dan,
 doe alles wat God tot u gezegd heeft."

17 Toen maakte zich Jakob op
 en laadde zijne zonen
 en zijne vrouwen op kemelen,

- 18 en hij voerde al zijn vee weg
en al zijne have,
die hij verworven had,
het vee,
dat hij bezat,
hetwelk hij in Paddan Aram verworven had,
om te komen tot Isaäk,
zijn vader,
naar het land Kanaän.
- 19 Laban nu was gegaan om zijne schapen te scheren:
zoo stal Rachel de Terafim,
die haar vader had.
- 20 En Jakob ontstal zich van het hart Labans des Syriërs,
overmits hij hem niet te kennen gaf,
dat hij vlood.
- 21 En hij vlood,
en al wat het zijne was,
en hij maakte zich op
en voer over de rivier,
en hij zette zijn aangezicht naar het gebergte Gilead.
- 22 En ten derde dage werd Laban geboodschaft,
dat Jakob gevloten was.
- 23 Toen nam hij zijne broeders met zich,
en jaagde hem achterna eenen weg van zeven dagen,
en hij kreeg hem op het gebergte van Gilead.
- 24 Doch God kwam tot Laban den Syriër in eenen droom des nachts,
en hij zeide tot hem:
"Wacht u,
dat gij met Jakob niet spreekt,
noch goed
noch kwaad."
- 25 En Laban achterhaalde Jakob;
Jakob nu had zijne tent geslagen op dat gebergte;
ook sloeg Laban met zijne broederen *de zijne* op het gebergte Gileads.
- 26 Toen zeide Laban tot Jakob:
"Wat hebt gij gedaan,
dat gij u van mijn harte ontstolen hebt,
en mijne dochteren ontvoerd hebt als gevangenen met het zwaard?"
- 27 Waarom zijt gij heimelijk gevloten,
en hebt *u* mij ontstolen,
en hebt mij niet aangezegd,
dat ik u geleid hadde
met vreugde
en met zangen,
met getrommel
en met harp?
- 28 Ook hebt gij mij niet toegelaten mijne zonen
en mijne dochteren te kussen;
nu gij hebt dwaselijk gedaan *zoo* doende.
- 29 Het ware in de macht mijner hand ulieden kwaad te doen;
maar ulieder vaders God heeft tot mij gisteren nacht gesproken,
zeggende:
'Wacht u van met Jakob te spreken,
òf goed òf kwaad.'

30 En nu,
gij hebt immers willen vertrekken,
omdat gij zoozeer begeerig waart naar uws vaders huis:
waarom hebt gij mijne goden gestolen?"

31 Toen antwoordde Jakob
en zeide tot Laban:
"Omdat ik vreesde;
want ik zeide:
'Opdat gij niet misschien uwe dochteren mij ontweldigdet.'

32 Bij denwelken gij uwe goden vinden zult,
laat hem niet leven;
onderken gij voor onze broederen wat bij mij is,
en neem het tot u."
Want Jakob wist niet,
dat Rachel ze gestolen had.

33 Toen ging Laban in Jakobs tent,
en in Lea's tent,
en in de tent der beide dienstmaagden,
en hij vond niets;
en als hij uit Lea's tent gegaan was,
kwam hij in Rachels tent.

34 Maar Rachel had de Terafim genomen
en zij had die in een kemelszadeltuig gelegd;
en zij zat op dezelve:
en Laban betastte die gansche tent
en hij vond niets;

35 en zij zeide tot haren vader:
"Dat *de toorn* niet ontsteke in mijns heeren oogen,
omdat ik voor uw aangezicht niet kan opstaan,
want *het gaat* mij naar de wijze der vrouwen";
en hij doorzocht,
maar hij vond de Terafim niet.

36 Toen ontstak Jakob
en twistte met Laban,
en Jakob antwoordde
en zeide tot Laban:
"Wat is mijne overtreding,
wat is mijne zonde,
dat gij mij *zoo* hittiglijk hebt nagejaagd?"

37 Als gij al mijn huisraad betast hebt,
wat hebt gij gevonden van al het huisraad uws huizes?
Leg het hier
voor mijne broederen
en uwe broederen
en laat hen richten tusschen ons beiden.

38 Deze twintig jaren ben ik bij u geweest:
uwe ooien en uwe geiten hebben niet misdragen,
en de rammen uwer kudde heb ik niet gegeten.

39 Het verscheurde heb ik tot u niet gebracht,
ik heb het geboet;
gij hebt het van mijne hand geëischt,
het ware des daags gestolen
of des nachts gestolen.

40 Ik ben geweest,

dat mij bij dag de hitte verteerd
 en bij nacht de vorst,
 en dat mijne slaap van mijne oogen week.
 41 Ik ben nu twintig jaren in uw huis geweest:
 ik heb u veertien jaren gediend om uwe beide dochteren,
 en zes jaren om uwe kudde,
 en gij hebt mijn loon tien malen veranderd.
 42 Zoo niet de God mijns vaders,
 de God Abrahams
 en de vreeze Isaäks bij mij geweest was,
 zeker,
 gij zoudt mij nu ledig weggezonden hebben.
 God heeft mijne ellende
 en den arbeid mijner handen aangezien,
 en heeft u gisteren nacht bestraft. "
 43 Toen antwoordde Laban
 en zeide tot Jakob:
 "Deze dochters zijn mijn dochters,
 en deze zonen zijn mijne zonen,
 en deze kudde is mijne kudde,
 ja, al wat gij ziet, dat is mijn:
 en wat zoude ik aan deze mijne dochteren heden doen,
 of aan hare zonen,
 die zij gebaard hebben?
 44 Nu dan,
 kom,
 laat ons een verbond maken,
 ik en gij,
 dat het tot een getuigenis zij
 tusschen mij
 en tusschen u."
 45 Toen nam Jakob eenen steen,
 en hij verhoogde dien *tot* een opgericht teeken;
 46 en Jakob zeide tot zijne broederen:
 "Vergadert steenen";
 en zij namen steenen
 en maakten eenen hoop,
 en zij aten aldaar op dien hoop.
 47 En Laban noemde hem Jegar-Sahadutha,
 maar Jakob noemde denzelven Gilead.
 48 Toen zeide Laban:
 "Deze hoop zij heden een getuige
 tusschen mij
 en tusschen u."
 Daarom noemde men zijnen naam Gilead,
 49 en Mizpa,
 omdat hij zeide:
 "Dat de HEERE toezicht houde
 tusschen mij
 en tusschen u,
 wanneer wij de één van den anderen zullen verborgen zijn.
 50 Zoo gij mijne dochteren beleedigt,
 en zoo gij vrouwen neemt nevens mijne dochteren,
 niemand is bij ons:

- zie toe,
God zal getuige zijn
tusschen mij
en tusschen u."
- 51 Laban zeide voorts tot Jakob:
"Zie daar is deze zelfde hoop,
en zie daar is dit opgericht teeken,
hetwelk ik opgeworpen heb
tusschen mij
en tusschen u:
- 52 deze zelfde hoop zij getuige,
en dit opgericht teeken zij getuige,
dat ik tot u voorbij dezen hoop niet komen zal,
en dat gij tot mij voorbij dezen hoop
en dit opgericht teeken
niet komen zult ten kwade.
- 53 De God Abrahams
en de God Nahors,
de God huns vaders,
richte tusschen ons."
En Jakob zwoer bij de vreeze zijns vaders Isaäks.
- 54 Toen slachtte Jakob eene slachting op dat gebergte,
en hij noodigde zijne broederen om brood te eten;
en zij aten brood,
en vernachtten op dat gebergte.
- 55 En Laban stond des morgens vroeg op,
en kuste zijne zonen
en zijne dochteren,
en zegende ze;
en Laban trok henen
en keerde weder tot zijne plaats.

32

Jakobs vrees voor Esau:

- 1 Jakob toog óók zijns weegs;
en de Engelen Gods ontmoetten hem.
- 2 En Jakob zeide, met dat hij ze zag:
"Dit is een heirleger Gods";
en hij noemde den naam derzelver plaats Mahanaïm.
- 3 En Jakob zond boden uit voor zijn aangezicht tot Esau zijnen broeder,
naar het land Seïr,
de landstreek Edoms,
- 4 en hij gebood hun,
zeggende:
"Zóó zult gij zeggen tot mijnen heer,
tot Esau:
"Zóó zegt Jakob uw knecht:
"Ik heb als vreemdeling gewoond bij Laban,
en heb er tot nu toe vertoefd;
- 5 en ik heb ossen
en ezels,
schapen,

en knechten
 en maagden;
 en ik heb gezonden om mijnen heer aan te zeggen;
 opdat ik genade vinde in uwe oogen.""

6 En de boden kwamen weder tot Jakob,
 zeggende:
 "Wij zijn gekomen tot uwen broeder,
 tot Esau:
 en ook trekt hij u tegemoet,
 en vierhonderd mannen met hem."

7 Toen vreesde Jakob zeer,
 en hem was bange,
 en hij verdeelde het volk, dat met hem was,
 en de schapen
 en de runderen
 en de kemelen,
 in twee heiren;
 8 want hij zeide:
 "Indien Esau tegen het ééne heir komt
 en slaat het,
 zoo zal het overgeblevene heir ontkomen."

9 Voorts zeide Jakob:
 "O God mijns vaders Abrahams
 en God mijns vaders Isaäks,
 o HEERE, Die tot mij gezegd hebt:
 'Keer weder tot uw land
 en tot uwe maagschap,
 en Ik zal wèl bij u doen':
 10 ik ben geringer dan alle deze weldadigheden
 en dan al deze trouw,
 die Gij aan uwen knecht gedaan hebt;
 want ik ben met mijnen staf over dezen Jordaan gegaan,
 en nu ben ik tot twee heiren geworden.

11 Ruk mij toch uit mijns broeders hand,
 uit Esaus hand;
 want ik vreeze hem,
 dat hij niet misschien kome
 en mij sla,
 de moeder met de zonen.

12 Gij hebt immers gezegd:
 'Ik zal gewisselijk bij u weldoen,
 en Ik zal uw zaad stellen als het zand der zee,
 dat vanwege de menigte niet geteld kan worden.'"

13 En hij vernachtte aldaar
 dienzelfden nacht;
 en hij nam van hetgeen dat in zijne hand kwam
 een geschenk voor Esau zijnen broeder,
 14 tweehonderd geiten en twintig bokken,
 tweehonderd ooien en twintig rammen,
 15 dertig zogende kemelinnen met hare veulens,
 veertig koeien en tien varren,
 twintig ezalinnen en tien jonge ezels;

16 en hij gaf ze in de hand zijner knechten,
 elke kudde bijzonder;

- en hij zeide tot zijne knechten:
"Gaat gijlieden dóór voor mijn aangezicht,
en stelt ruimte tusschen kudde en tusschen kudde."
17 En hij gebood den eerste,
zeggende:
"Wanneer Esau mijn broeder u ontmoeten zal,
en u vragen,
zeggende:
'Wiens zijt gij,
en waarhenen gaat gij,
en wiens zijn deze voor uw aangezicht?'
18 zoo zult gij zeggen:
'Dat is een geschenk van uwen knecht Jakob,
gezonden tot mijnen heer,
tot Esau;
en zie,
hijzelf is óók achter ons."
19 En hij gebood ook den tweede,
ook den derde,
ook allen,
die de kudden nagingen,
zeggende:
"Naar ditzelfde woord zult gij spreken tot Esau,
als gij hem vinden zult;
20 en gij zult ook zeggen:
'Zie, uw knecht Jakob is achter ons."
Want hij zeide:
"Ik zal zijn aangezicht verzoenen met dit geschenk,
dat voor mijn aangezicht gaat,
en daarna zal ik zijn aangezicht zien;
misschien zal hij mijn aangezicht aannemen."
21 Alzoo ging dat geschenk henen voor zijn aangezicht;
doch hij zelf vernachtte dien nacht in het leger.
22 En hij stond op in dien nacht
en hij nam zijne twee vrouwen
en zijne twee dienstmaagden
en zijne elf kinderen,
en hij toog over het veer Jabbok;
23 en hij nam ze en deed ze over die beek trekken;
en hij deed overtrekken hetgeen hij had.

Jakob aan de Jabbok:

- 24 Doch Jakob bleef alléén over;
en een man worstelde met hem,
totdat de dageraad opging;
25 en toen Hij zag,
dat Hij hem niet overmocht,
roerde Hij het gewricht zijner heup aan,
zoodat het gewricht van Jakobs heup verwrongen werd,
als Hij met hem worstelde;
26 en Hij zeide:
"Laat mij gaan,
want de dageraad is opgegaan."
Maar hij zeide:

- "Ik zal u niet laten gaan,
tenzij dat Gij mij zegent."
27 En Hij zeide tot hem:
"Hoe is uw naam?"
En hij zeide:
"Jakob."
28 Toen zeide Hij:
"Uw naam zal voortaan niet Jakob heeten,
maar Israël;
want gij hebt u vorstelijk gedragen met God
en met de menschen,
en hebt overmocht."
29 En Jakob vraagde
en zeide:
"Geef toch Uwen Naam te kennen."
En Hij zeide:
"Waarom is 't, dat gij naar Mijnen Naam vraagt?"
En Hij zegende hem aldaar.
30 En Jakob noemde den naam dier plaats Pniël;
"want", *zeide hij*, "ik heb God gezien *van aangezicht tot aangezicht*
en mijne ziel is gered geweest."
31 En de zon rees hem op,
als hij door Pniël gegaan was;
en hij was hinkende aan zijne heup.
32 Daarom eten de kinderen Israëls de verrukte zenuw niet,
die op het gewricht der heup is,
tot op dezen dag,
omdat Hij het gewricht van Jakobs heup aangeroord had aan de verrukte zenuw.

33

Ontmoeting en verzoening tusschen Jakob en Esau:

- 1 En Jakob hief zijne oogen op
en zag,
en zie,
Esau kwam,
en vierhonderd mannen met hem.
Toen verdeelde hij de kinderen onder Lea
en onder Rachel
en onder de twee dienstmaagden,
2 en hij stelde de dienstmaagden en hare kinderen vooraan,
en Lea en hare kinderen meer achterwaarts,
maar Rachel en Jozef de achterste.
3 En hij ging voorbij hun aangezicht henen,
en hij boog zich zevenmaal ter aarde,
totdat hij bij zijnen broeder kwam.
4 Toen liep Esau hem tegemoet,
en nam hem in den arm,
en viel hem aan den hals,
en kuste hem;
en zij weenden.
5 Daarna hief hij zijne oogen op
en zag die vrouwen en die kinderen,
en zeide:

"Wie zijn deze bij u?"
En hij zeide:
"De kinderen, die God uwen knecht genadiglijk verleend heeft."
6 Toen traden de dienstmaagden toe,
 zij, en hare kinderen,
 en zij bogen zich neder;
7 en Lea trad óók toe met hare kinderen,
 en zij bogen zich neder;
 en daarna trad Jozef toe en Rachel,
 en zij bogen zich neder.
8 En hij zeide:
 "Voor wien is al dit heir,
 dat ik ontmoet heb?"
En hij zeide:
"Om genade te vinden in de oogen mijns heeren."
9 Maar Esau zeide:
"Ik heb veel, mijn broeder,
 het zij het uwe,
 wat gij hebt."
10 Toen zeide Jakob:
"Och neen,
indien ik nu genade in uw oogen gevonden hebt,
 zoo neem mijn geschenk van mijne hand;
daarom dat ik uw aangezicht gezien heb,
 als had ik Gods aangezicht gezien,
 en gij welgevallen aan mij genomen hebt.
11 Neem toch mijnen zegen,
 die u toegebracht is,
dewijl God het mij genadig verleend heeft,
 en dewijl ik alles heb."
En hij hield bij hem aan,
 zoodat hij het nam.
12 En hij zeide:
"Laat ons reizen
en voorttrekken,
 en ik zal vóór u trekken."
13 Maar hij zeide tot hem:
"Mijn heer weet,
dat deze kinderen teeder zijn,
 en dat ik zogende schapen en koeien bij mij heb;
indien men ze maar éénen dag afdrijft,
zoo zal de geheele kudde sterven:
14 mijn heer trekke toch voorbij
 voor het aangezicht zijns knechts;
en ik zal mij op mijn gemak als leidsman voegen
 naar den gang van het werk,
 hetwelk voor mijn aangezicht is,
en naar den gang dezer kinderen,
 totdat ik bij mijnen heer te Seir kome."
15 En Esau zeide:
"Laat mij toch van dit volk,
 dat met mij is,
 u bijstellen."
En hij zeide:

"Waartoe dat?
Laat mij genade vinden in mijns heeren oogen."
16 Alzoo keerde Esau dien dag wederom zijns weegs
naar Seïr toe.
17 Maar Jakob reisde naar Sukkoth,
en bouwde een huis voor zich,
en maakte hutten voor zijn vee:
daarom noemde hij den naam dier plaats Sukkoth.
18 En Jakob kwam behouden *tot* de stad Sichem,
welke is in het land Kanaän,
als hij kwam van Paddan-Aram;
en hij legerde zich in het gezicht der stad.
19 En hij kocht een deel des velds,
waarop hij zijne tent gespannen had,
van de hand der zonen Hemors,
des vaders van Sichem,
voor honderd stukken geld;
20 en hij richtte aldaar een altaar op,
en noemde het:
"De God Israëls *is* God."

34

Dina en de Sichemieten:

1 En Dina,
de dochter van Lea,
die zij Jakob gebaard had,
ging uit om de dochteren van de stad te bezien.
2 Sichem nu,
Hemors des Heviets,
des landvorsten zoon,
zag haar,
en hij nam ze
en lag bij haar
en verkrachtte ze.
3 En zijne ziel kleefde aan Dina,
Jakobs dochter,
en hij had de jonge dochter lief,
en sprak naar het hart van de jonge dochter.
4 Sichem sprak ook tot zijnen vader Hemor,
zeggende:
"Neem mij deze dochter tot eene vrouw."
5 Toen Jakob nu hoorde,
dat hij zijnen dochter Dina verontreinigd had,
zoo waren zijne zonen met het vee in het veld;
en Jakob zweeg,
totdat zij kwamen.
6 En Hemor,
Sichems vader,
ging uit tot Jakob om met hem te spreken.
7 En de zonen Jakobs kwamen van het veld,
als zij dit hoorden;
en het smartte dezen mannen,
en zij ontstaken zeer,

omdat hij dwaasheid in Israël gedaan had,
 Jakobs dochter oonteerende,
 hetwelk alzoo niet moest gedaan worden.

8 Toen sprak Hemor met hen,
 zeggende:
 "Mijns zoons Sichems ziel is verliefd op ulieder dochter:
 geef ze hem toch tot eene vrouw;
 9 en verzwagert u met ons;
 geeft ons uwe dochteren,
 en neemt voor u onze dochteren,
 10 en woont met ons:
 en het land zal voor uw aangezicht zijn;
 woont
 en handelt daarin,
 en stelt u tot bezitters daarin."

11 En Sichem zeide tot haren vader
 en tot hare broederen:
 "Laat mij genade vinden in uwe oogen,
 en wat gij tot mij zeggen zult zal ik geven;
 12 vergroot zeer over mij den bruidschat
 en het geschenk,
 en ik zal geven gelijk gij tot mij zult zeggen:
 geeft mij slechts de jonge dochter tot eene vrouw."

13 Toen antwoordden Jakobs zonen aan Sichem
 en Hemor,
 zijnen vader,
 bedriegelijk,
 en spraken
 (omdat hij Dina hunne zuster verontreinigd had),
 14 en zij zeiden tot hen:
 "Wij zullen deze zaak niet kunnen doen,
 dat wij onze zuster aan eenen man geven zouden,
 die de voorhuid heeft;
 want dat ware ons eene schande.

15 Doch hierin zullen wij u ter wille zijn:
 zoo gij wordt gelijk als wij,
 dat onder u besneden worde al wat mannelijk is,
 16 dan zullen wij u onze dochteren geven,
 en uwe dochteren zullen wij ons nemen,
 en wij zullen met u wonen,
 en wij zullen tot één volk zijn.

17 Maar zoo gij ons niet zult hooren om besneden te worden,
 zoo zullen wij onze dochter nemen
 en wegtrekken."

18 En hunne woorden waren goed in de oogen van Hemor
 en in de oogen van Sichem,
 Hemors zoon;

19 en de jongeling vertoefde niet deze zaak te doen;
 want hij had lust in Jakobs dochter,
 en hij was geëerd boven al zijns vaders huis.

20 Zoo kwam Hemor
 en Sichem,
 zijn zoon,
 tot hunner stadspoort,

- en zij spraken tot de mannen hunner stad,
zeggende:
- 21 "Deze mannen zijn vreedzaam met ons:
daarom laat ze in dit land wonen,
en daarin handelen,
en het land
(zie, het is wijd van omvang)
voor hun aangezicht zijn;
wij zullen ons hunne dochteren tot vrouwen nemen,
en wij zullen onze dochteren hun geven.
- 22 Doch hierin zullen deze mannen ons ter wille zijn,
dat zij met ons wonen,
om tot één volk te zijn,
als al wat mannelijk is onder ons besneden wordt
gelijk als zij besneden zijn.
- 23 Hun vee
en hunne bezitting
en alle hunne beesten,
zullen die niet onze zijn?
Alleen laat ons hun ter wille zijn,
en zij zullen met ons wonen."
- 24 En zij hoorden naar Hemor
en naar Sichem,
zijnen zoon,
allen die te zijner stadspoort uitgingen,
en zij werden besneden,
al wat mannelijk was,
allen die te zijner stadspoort uitgingen.
- 25 En het geschiedde ten derden dage,
toen zij in de smart waren,
zoo namen de twee zonen Jakobs,
Simeon
en Levi,
broeders van Dina,
een iegelijk zijn zwaard
en kwamen stoutelijk in de stad,
en doodden al wat mannelijk was,
- 26 zij sloegen ook Hemor
en zijnen zoon Sichem dood
met de scherpste des zwaards;
en zij namen Dina uit Sichems huis,
en gingen van daar.
- 27 De zonen Jakobs kwamen over de verslagenen,
en plunderden de stad,
omdat zij hunne zuster verontreinigd hadden.
- 28 Hunne schapen
en hunne runderen
en hunne ezels,
en hetgeen dat in de stad
en hetgeen dat in het veld was
namen zij;
- 29 en al hun vermogen
en alle hunne kleine kinderen
en hunne vrouwen

voerden zij gevankelijk weg,
en plunderden ze,
en al wat binnenshuis was.
30 Toen zeide Jakob tot Simeon
en tot Levi:
"Gij hebt mij beroerd,
door mij stinkende te maken onder de inwoners dezes lands,
onder de Kanaänieten
en onder de Ferezieten;
en ik ben weinig volks in getal:
zoo zij zich tegen mij verzamelen,
zoo zullen zij mij verslaan,
en ik zal verdelgd worden,
ik en mijn huis."
31 En zij zeiden:
"Zoude hij dan *met* onze zuster als *met* eene hoer doen?"

35

Jakob trekt naar Hebron:

1 Daarna zeide God tot Jakob:
"Maak u op,
trek op naar Beth-El
en woon aldaar;
en maak daar een altaar dien God,
Die u verscheen,
toen gij vluchtet voor het aangezicht van uwen broeder Esau."
2 Toen zeide Jakob tot zijn huisgezin
en tot allen,
die bij hem waren:
"Doet weg de vreemde goden,
die in het midden van u zijn,
en reinigt u,
en verandert uwe kleederen;
3 en laten wij ons opmaken
en optrekken naar Beth-El,
en ik zal daar een altaar maken dien God,
Die mij antwoordt ten dage mijner benauwdheid,
en met mij geweest is op den weg,
dien ik bewandeld heb."
4 Toen gaven zij Jakob alle de vreemde goden,
die in hunne hand waren,
en de oorsierselen,
die aan hunne ooren waren,
en Jakob verborg ze onder den eikeboom,
die bij Sichem is.
5 En zij reisden henen;
en Gods verschrikking was over de steden,
die rondom waren,
zoodat zij de zonen Jakobs niet achterna jaagden.
6 Alzoo kwam Jacob te Luz
in het land Kanaän
(dat is Beth-El),
hij

- en al het volk,
dat bij hem was;
7 en hij bouwde aldaar een altaar
en noemde die plaats El Beth-El;
want God was hem aldaar geopenbaard,
als hij voor zijns broeders aangezicht vluchtte.
8 En Debora,
de voedster van Rebekka,
stierf,
en zij werd begraven onder aan Beth-El,
onder dien eik,
welks naam hij noemde Allon-Bachuth.
9 En God verscheen Jakob wederom,
als hij van Paddan-Aram gekomen was,
en hij zegende hem;
10 en God zeide tot hem:
"Uw naam is Jakob;
uw naam zal voortaan niet Jakob genoemd worden,
maar Israël zal uw naam zijn,"
en Hij noemde zijnen naam Israël.
11 Voorts zeide God tot hem:
"Ik ben God de Almachtige:
wees vruchtbaar
en vermenigvuldig;
een volk,
ja, een hoop der volkeren zal uit u worden,
den koningen zullen uit uwe lendenen voortkomen.
12 En dit land,
dat Ik Abraham en Isaäk gegeven heb,
dat zal Ik u geven;
en uwen zede na u zal Ik dit land geven."
13 Toen voer God van hem op ter plaatse,
waar Hij met hem gesproken had.
14 En Jakob stelde een opgericht teeken op ter plaatse,
waar Hij met hem gesproken had,
een steenen opgericht teeken,
en hij stortte daarop dankoffer
en goot olie daarover;
15 en Jakob noemde den naam dier plaats,
alwaar God met hem gesproken had,
Beth-El.

Dood van Rachel:

- 16 En zij reisden van Beth-El,
en er was nog eene streek lands om tot Efratha te komen:
en Rachel baarde,
en zij had het hard in haar baren.
17 En het geschiedde als zij het hard had in haar baren,
zoo zeide de vroedvrouw tot haar:
"Vrees niet,
want dezen zoon zult gij óók hebben."
18 En het geschiedde als hare ziel uitging
(want zij stief),
dat zij zijnen naam noemde Benoni;

- maar zijn vader noemde hem Benjamin.
- 19 Alzoo stief Rachel;
en zij werd begraven aan den weg naar Efratha,
dat is Bethlehem.
- 20 En Jakob richtte een gedenkteeken op boven haar graf;
dit is het gedenkteeken van Rachels graf tot op dezen dag.
- 21 Toen verreisde Israël,
en hij spande zijne tent op gene zijde van Migdal-Eder.
- 22 En het geschiedde als Israël in dat land woonde,
dat Ruben henenging
en lag bij Bilha,
zijns vaders bijwif;
en Israël hoorde het.
- 23 De zonen van Lea waren:
Ruben, Jakobs eerstgeborene,
daarna Simeon,
en Levi,
en Juda,
en Issaschar,
en Zebulon.
- 24 De zonen van Rachel:
Jozef
en Benjamin.
- 25 En de zonen van Bilha,
Rachels dienstmaagd:
Dan
en Naftali.
- 26 En de zonen van Zilpa,
Lea's dienstmaagd:
Gad
en Aser.
- Dit zijn Jakobs zonen,
die hem geboren zijn in Paddan-Aram.

Dood van Isaäk:

- 27 En Jakob kwam tot Isaäk zijnen vader
in Mamré te Kirjath-Arba,
dat is Hebron,
waar Abraham als vreemdeling had verkeerd,
en Isaäk.
- 28 En de dagen Isaäks waren honderd en tachtig jaar.
- 29 En Isaäk gaf den geest
en stierf,
en werd verzameld tot zijne volkeren,
oud
en zat van dagen:
en zijne zonen Esau
en Jakob begroeven hem.

36

Esau's nakomelingen:

- 1 Dit nu zijn de geboorten van Esau,
dat is Edom.

- 2 Esau nam zijne vrouwen uit de dochteren van Kanaän:
Ada,
 de dochter van Elon
 den Hethiet,
en Aholibama,
 de dochter van Ana,
 de dochter van Zibeon
 den Heviet;
- 3 en Basmath,
 de dochter van Ismaël,
 de zuster van Nebajoth.
- 4 Ada nu baarde aan Esau Elifaz,
en Basmath baarde Rehuël,
5 en Aholibama baarde Jehus
 en Jaëlam
 en Korach.
Dit zijn Esaus zonen,
 die hem geboren zijn in het land Kanaän.
- 6 Esau nu had genomen zijne vrouwen,
 en zijne zonen,
 en zijne dochters,
 en alle de zielen zijns huizes,
 en zijn vee,
 en alle zijne beesten,
 en al zijne bezitting, die hij in het land Kanaän verworven had,
en was vertrokken naar een *ander* land,
 van het aangezicht zijns broeders Jakobs;
- 7 want hunne have was te veel om samen te wonen,
 en het land hunner vreemdelingschappen kon ze niet dragen vanwege hun vee.
- 8 Derhalve woonde Esau op het gebergte Seïr;
 Esau is Edom.
- 9 Dit nu zijn de geboorten Esaus,
 des vaders der Edomieten,
 op het gebergte Seïr.
- 10 Dit zijn de namen der zonen Esaus:
 Elifaz,
 de zoon van Ada,
 Esaus huisvrouw;
 Rehuël,
 de zoon van Basmath,
 Esaus huisvrouw.
- 11 En de zonen van Elifaz waren Teman,
 Omar,
 Zefo
 en Gaëtam
 en Kenaz;
- 12 en Timna was een bijwif van Elifaz,
 den zoon Esaus,
en zij baarde aan Elifaz Amalek:
 dit zijn de zonen van Ada,
 Esaus huisvrouw.
- 13 En dit zijn de zonen Rehuëls,
 Nahath
 en Zerah,

- Samma
en Mizza:
dat zijn geweest de zonen van Basmath,
Esaus huisvrouw.
- 14 En dit zijn geweest de zonen van Aholibama,
dochter van Ana,
dochter van Zibeon,
Esaus huisvrouw;
en zij baarde aan Esau Jehus,
en Jaëlam,
en Korach.
- 15 Dit zijn de Vorsten der zonen Esaus:
de zonen van Elifaz,
den eerstgeborene Esaus,
waren:
de Vorst Teman,
de Vorst Omar,
de Vorst Zefo,
de Vorst Kenaz,
- 16 de Vorst Korach,
de Vorst Gaëtam,
de Vorst Amalek:
dat zijn de Vorsten van Elifaz in het land Edom;
dat zijn de zonen van Ada.
- 17 En dit zijn de zonen Rehuëls
des zoons Esaus:
de Vorst Nahath,
de Vorst Zerah,
de Vorst Samma,
de Vorst Mizza:
dat zijn de vorsten Rehuëls in het land Edom;
dat zijn de zonen van Basmath,
de huisvrouw Esaus.
- 18 En dit zijn de zonen van Aholibama,
de huisvrouw Esaus:
de Vorst Jehus,
de Vorst Jaëlam,
de Vorst Korach:
dat zijn de Vorsten van Aholibama,
de dochter van Ana,
de huisvrouw Esaus.
- 19 Dat zijn de zonen Esaus,
en dat zijn hunlieder Vorsten:
dat is Edom.
- 20 Dit zijn de zonen van Seïr,
den Horiet,
inwoners van dat land:
Lotan,
en Sobal,
en Zibeon,
en Ana,
- 21 en Dison,
en Ezer,

- en Disan:
dat zijn de Vorsten der Horieten,
zonen van Seïr
in het land Edom.
- 22 En de zonen Lotans waren
Hori
en Hemam;
en Lotans zuster was Timna.
- 23 En dit zijn de zonen van Sobal:
Alvan,
en Manahath,
en Ebal,
en Sefo,
en Onam.
- 24 En dit zijn de zonen Zibeons:
Aja
en Ana;
dat is die Ana,
die de muildieren in de woestijn gevonden heeft,
toen hij zijns vaders Zibeons ezels weidde.
- 25 En dit zijn de zonen van Ana:
Dison;
en Aholibama was de dochter van Ana.
- 26 En dit zijn de zonen Disons:
Hemdan,
en Esban,
en Jithran,
en Keran.
- 27 Dit zijn de zonen Ezers:
Bilhan,
en Zaävan
en Akan.
- 28 Dit zijn de zonen Disans:
Uz
en Aran.
- 29 Dit zijn de Vorsten der Horieten:
de Vorst Lotan,
de Vorst Sobal,
de Vorst Zibeon,
de Vorst Ana,
- 30 de Vorst Dison,
de Vorst Ezer,
de Vorst Disan:
Dit zijn de Vorsten der Horieten
naar hunne Vorsten
in het land Seïr.
- 31 En dit zijn de koningen,
die geregeerd hebben in het land Edom,
eer een koning regeerde over de kinderen Israëls.
- 32 Bela dan,
de zoon Beors,
regeerde in Edom,
en de naam zijner stad was Dinhaba.

- 33 En Bela stief,
en Jobab,
de zoon van Zerah,
van Bozra,
regeerde in zijne plaats.
- 34 En Jobab stierf,
en Husam uit der Temanieten land regeerde in zijne plaats.
- 35 En Husam stierf,
en in zijne plaats regeerde Hadad,
de zoon Bedads,
die Midian versloeg in het veld Moabs;
en de naam zijner stad was Avith.
- 36 En Hadad stierf,
en Samla van Masreka regeerde in zijne plaats.
- 37 En Samla stierf,
en Saul van Rehoboth aan de rivier regeerde in zijne plaats.
- 38 En Saul stierf,
en Baälhanan,
de zoon Achbors,
regeerde in zijne plaats.
- 39 En Baälhanan,
de zoon Achbors,
stierf
en Hadar regeerde in zijne plaats;
en de naam zijner stad was Paü;
en de naam zijner huisvrouw was Mehetabeël,
eene dochter van Matred,
de dochter van Mezahab.
- 40 En dit zijn de namen der Vorsten Esaus,
naar hunne geslachten,
naar hunne plaatsen,
met hunne namen:
de Vorst Timna,
de Vorst Alva,
de Vorst Jetheth,
- 41 de Vorst Aholibama,
de Vorst Ela,
de Vorst Pinon,
- 42 de Vorst Kenaz,
de Vorst Teman,
de Vorst Mibzar,
- 43 de Vorst Magdiël,
de Vorst Iram:
dit zijn de Vorsten Edoms,
naar hunne woningen,
in den lande hunner bezitting.
Hij is Esau,
de vader Edoms.

37

Jozef door zijn broeders verkocht:

- 1 En Jakob woonde in het land der vreemdelingschappen zijns vaders,
in het land Kanaän.

2 Dit zijn Jakobs geschiedenissen.
Jozef,
 zijnde een zoon van zeventien jaar,
 weidde de kudde met zijne broeders,
(en hij was een jongeling),
 met de zonen van Bilha
 en de zonen van Zilpa,
 zijns vaders vrouwen;
en Jozef bracht hun kwaad gerucht tot hunnen vader.

3 En Israël had Jozef lief boven alle zijne zonen,
 want hij was hem een zoon des ouderdoms;
 en hij maakte hem eenen veelvervigen rok.

4 Als nu zijne broeders zagen,
 dat hun vader hem boven alle zijne broederen liefhad,
 haatten zij hem
 en konden hem niet vrediglijk toespreken.

5 Ook droomde Jozef eenen droom,
 dien hij aan zijne broederen vertelde;
 daarom haatten zij hem nog te meer;

6 en hij zeide tot hen:
"Hoort toch dezen droom,
 dien ik gedroomd heb:

7 En zie,
 wij waren schoven bindende in het midden des velds;
en zie,
 mijne schoof stond op,
 en bleef ook staande;
en zie
 uwe schoven kwamen rondom,
 en bogen zich neder voor mijne schoof."

8 Toen zeiden zijne broeders tot hem:
"Zult gij dan ganschelijk over ons regeeren?
Zult gij dan ganschelijk over ons heerschen?"
Zoo haatten zij hem nog te meer om zijne droomen
 en om zijne woorden.

9 En hij droomde nog eenen anderen droom,
 en verhaalde dien aan zijne broeders,
 en hij zeide:
"Zie,
 ik heb nog eenen droom gedroomd,
en zie,
 de zon en de maan en elf sterren
 bogen zich voor mij neder."

10 En als hij het aan zijnen vader
 en aan zijne broederen verhaalde,
bestrafte hem zijn vader,
 en zeide tot hem:
"Wat is dit voor een droom,
 dien gij gedroomd hebt?
Zullen wij dan ganschelijk komen,
 ik en uwe moeder en uwe broeders,
 om ons voor u ter aarde te buigen?"

11 Zijne broeders dan benijdden hem;
 doch zijne vader bewaarde deze zaak.

12 En zijne broeders gingen henen om de kudde van hunnen vader te weiden
bij Sichem.

13 Zoo zeide Israël tot Jozef:
"Weiden uwe broeders niet bij Sichem?
Kom,
dat ik u tot hen zende."
En hij zeide tot hem:
"Zie, *hier* ben ik."

14 En hij zeide tot hem:
"Ga toch henen,
zie naar den welstand van uwe broederen
en naar den welstand van de kudde,
en breng mij een woord wederom."
Zoo zond hij hem uit het dal Hebron,
en hij kwam te Sichem.

15 En een man vond hem
(want zie,
hij was dwalende in het veld);
zoo vraagde hem deze man,
zeggende:
"Wat zoekt gij?"

16 En hij zeide:
"Ik zoek mijne broederen;
geef mij toch te kennen waar zij weiden."

17 Zoo zeide die man:
"Zij zijn van hier gereisd,
want ik hoorde ze zeggen:
'Laat ons naar Dothan gaan.'"
Jozef dan ging zijne broederen na,
en vond ze te Dothan.

18 En zij zagen hem van verre;
en eer hij tot hen naderde,
sloegen zij tegen hem eenen listigen raad om hem te dooden.

19 En zij zeiden de één tot den ander:
"Zie, daar komt deze meester-droomer aan:
nu komt dan
en laat ons hem doodslaan,
en hem in een dezer kuilen werpen;
en wij zullen zeggen:
'Een boos dier heeft hem opgegeten';
zoo zullen wij zien wat van zijne droomen worden zal."

21 Ruben hoorde dat,
en verloste hem uit hunne hand,
en hij zeide:
"Laat ons hem niet aan het leven slaan."

22 Ook zeide Ruben tot hen:
"Vergiet geen bloed:
werpt hem in dezen kuil,
die in de woestijn is,
en legt de hand niet aan hem";
opdat hij hem uit hunne hand verloste,
om hem tot zijne vader weder te brengen.

23 En het geschiedde als Jozef tot zijne broederen kwam,
zoo togen zij Jozef zijnen rok uit,

den veelervigen rok,
 dien hij aanhad,
 24 en zij namen hem
 en wierpen hem in den kuil;
 doch de kuil was ledig,
 er was geen water in.
 25 Daarna zaten zij neder om brood te eten,
 en hieven hunne oogen op
 en zagen,
 en zie,
 een reisgezelschap van Ismaëlieten kwam uit Gilead,
 en hunne kemelen droegen specerijen
 en balsem
 en mirre,
 reizende om dat al te brengen naar Egypte.
 26 Toen zeide Juda tot zijne broederen:
 "Wat gewin zal het zijn,
 dat wij onzen broeder doodslaan
 en zijn bloed verbergen?
 27 Komt
 en laat ons hem aan deze Ismaëlieten verkoopen,
 en onze hand zij niet aan hem;
 want hij is onze broeder,
 ons vleesch."
 En zijne broeders hoorden *hem*.
 28 Als nu de Midianietische kooplieden voorbij togen,
 zoo trokken
 en hieven zij Jozef op uit den kuil,
 en verkochten Jozef aan deze Ismaëlieten
 voor twintig zilverlingen;
 die brachten Jozef naar Egypte.
 29 Als nu Ruben tot den kuil wederkeerde,
 zie,
 zoo was Jozef niet in den kuil;
 toen scheurde hij zijne kleederen,
 30 en hij keerde weder tot zijne broederen
 en zeide:
 "De jongeling is er niet;
 en ik, waar zal Ik henengaan?"
 31 Toen namen zij Jozefs rok,
 en zij slachtten eenen geitenbok,
 en zij doopten den rok in het bloed;
 32 en zij zonden den veelervigen rok
 en deden hem tot hunnen vader brengen,
 en zeiden:
 "Dezen hebben wij gevonden;
 beken toch,
 of deze uws zoons rok zij, of niet."
 33 En hij herkende hem
 en zeide:
 "'t Is mijns zoons rok,
 een boos dier heeft hem opgegeten;
 voorzeker is Jozef verscheurd."
 34 Toen scheurde Jakob zijne kleederen,

en leide eenen zak om zijne lendenen,
en hij bedreef rouw over zijnen zoon vele dagen;
35 en alle zijne zonen
en alle zijne dochteren maakten zich op om hem te troosten,
maar hij weigerde zich te laten troosten,
en zeide:
"Want ik zal rouw bedrijvende tot mijnen zoon in het graf nederdalen."
Alzoo beweende hem zijn vader.
36 En de Midianieten verkochten hem in Egypte aan Potifar,
Farao's hoveling,
overste der trawanten.

38

Juda en Tamar:

1 En het geschiedde ten zelven tijde,
dat Juda van zijne broederen aftoog,
en hij keerde in tot een man van Adullam,
wiens naam was Hira;
2 en Juda zag aldaar de dochter van een Kanaänietisch man,
wiens naam was Sua,
en hij nam ze
en ging tot haar in;
3 en zij werd bevrucht,
en baarde eenen zoon,
en hij noemde zijnen naam Er.
4 Daarna werd zij weder bevrucht,
en baarde eenen zoon,
en hij noemde zijnen naam Onan.
5 En zij voer nog voort
en baarde eenen zoon,
en noemde zijnen naam Sela;
doch hij was te Kezib,
toen zij hem baarde.
6 Juda nu nam eene vrouw voor Er
zijnen eerstgeborene,
en haar naam was Tamar.
7 Maar Er,
de eerstgeborene van Juda,
was kwaad in des HEEREN oogen;
daarom doodde hem de HEERE.
8 Toen zeide Juda tot Onan:
"Ga in tot uws broeders huisvrouw,
en trouw haar in uws broeders naam,
en verwek uwen broeder zaad."
9 Doch Onan wetende dat dit zaad voor hem niet zoude zijn,
zoo geschiedde het als hij tot zijns broeders huisvrouw inging,
dat hij het verloor tegen de aarde,
om zijnen broeder geen zaad te geven.
10 En het was kwaad in des HEEREN oogen wat hij deed;
daarom doodde Hij hem ook.
11 Toen zeide Juda tot Tamar zijne schoondochter:
"Blijf weduwe in uws vaders huis,
totdat mijn zoon Sela groot worde";

- want hij zeide:
"Dat niet misschien deze óók sterve gelijk zijne broeders."
Zoo ging Tamar henen
en bleef in haars vaders huis.
- 12 Als nu vele dagen verlopen waren,
stierf de dochter van Sua,
huisvrouw van Juda;
daarna troostte zich Juda,
en ging op tot zijne schaapscheerders naar Timna toe,
hij
en Hira zijn vriend,
de Adullamiet.
- 13 En men gaf Tamar te kennen,
zeggende:
"Zie,
uw schoonvader gaat op naar Timna
om zijne schapen te scheren."
- 14 Toen leidde zij de kleederen haars weduwschaps van zich af;
en zij bedekte zich met eenen sluier
en omwond zich
en zette zich aan den ingang der twee fonteinen,
die op den weg naar Timna is;
want zij zag,
dat Sela groot geworden was
en zij hem niet tot vrouw was gegeven.
- 15 Als nu Juda haar zag,
zoo hield hij ze voor eene hoer,
overmits zij haar aangezicht bedekt had;
- 16 en hij week tot haar af naar den weg,
en zeide:
"Kom toch,
laat mij tot u ingaan;"
want hij wist niet,
dat zij zijne schoondochter was.
En zij zeide:
"Wat zult gij mij geven,
dat gij tot mij ingaat?"
- 17 En hij zeide:
"Ik zal u eenen geitenbok van de kudde zenden."
En zij zeide:
"Zoo gij pand zult geven,
totdat gij 't zendt."
- 18 Toen zeide hij:
"Wat pand is 't,
dat ik u geven zal?"
En zij zeide:
"Uwen zegelring,
en uw snoer,
en uwen staf,
die in uwe hand is";
hetwelk hij haar gaf,
en ging tot haar in,
en zij ontving bij hem.
- 19 En zij maakte zich op

en ging henen,
en leide haren sluier van zich af,
en zij trok de kleederen van haar weduwschap aan.
20 En Juda zond den geitenbok door de hand van zijnen vriend den Adullamiet,
om het pand uit de hand der vrouw te nemen;
maar hij vond ze niet.
21 En hij vraagde de lieden van hare plaats,
zeggende:
"Waar is de hoer,
die bij deze twee fonteinen aan den weg was?"
En zij zeiden:
"Hier is geene hoer geweest."
22 En hij keerde weder tot Juda
en zeide:
"Ik heb ze niet gevonden,
en ook zeiden de lieden van die plaats:
'Hier is geene hoer geweest.'"
23 Toen zeide Juda:
"Zij houde het voor zich,
opdat wij niet misschien tot verachting worden;
zie, ik heb dezen bok gezonden,
maar gij hebt haar niet gevonden."
24 En het geschiedde omtrent na drie maanden,
dat men Juda te kennen gaf,
zeggende:
"Tamar uwe schoondochter heeft gehoereerd,
en ook zie,
zij is zwanger van hoererij."
Toen zeide Juda:
"Brenge ze voor,
dat zij verbrand worde."
25 Als zij voorgebracht werd,
zond zij tot haren schoonvader,
om te zeggen:
"Bij den man,
wiens deze dingen zijn,
ben ik zwanger,"
en zij zeide:
"Beken toch,
wiens deze zegelring
en deze snoeren
en deze staf zijn."
26 En Juda kende ze,
en zeide:
"Zij is rechtvaardiger dan ik,
daarom dat ik haar aan mijnen zoon Sela niet gegeven heb."
En hij bekende haar voortaan niet meer.
27 En het geschiedde ten tijde als zij baren zoude,
zie,
zoo waren tweelingen in haren buik.
28 En het geschiedde
als zij baarde,
dat *een* de hand uitstak;
en de vroedvrouw nam ze,

en zij bond een scharlaken *draad* om zijne hand,
zeggende:
"Deze komt het eerst uit."
29 Maar het geschiedde als hij zijne hand weder introk,
zie
zoo kwam zijn broeder uit;
en zij zeide:
"Hoe zijt gij doorgebroken?
Op u is de breuke."
En men noemde zijnen naam Perez.
30 En daarna kwam zijn broeder uit,
om wiens hand de scharlaken *draad* was;
en men noemde zijnen naam Zerah.

39

Jozef bij Potifar:

1 Jozef nu werd naar Egypte afgevoerd;
en Potifar,
Farao's hoveling,
een overste der trawanten,
een Egyptisch man,
kocht hem uit de hand der Ismaëlieten,
die hem derwaarts afgevoerd hadden.
2 En de HEERE was met Jozef,
zoodat hij een voorspoedig man was,
en hij was in zijns heeren des Egyptenaars huis.
3 Als nu zijn heer zag,
dat de HEERE met hem was,
en dat de HEERE al wat hij deed door zijne hand voorspoedig maakte,
4 zoo vond Jozef genade in zijne oogen,
en diende hem;
en hij stelde hem over zijn huis,
en al wat hij had
gaf hij in zijne hand.
5 En het geschiedde van toen af
dat hij hem over zijn huis
en over al wat het zijne was gesteld had,
dat de HEERE des Egyptenaars huis zeggende om Jozefs wil,
ja, de zegen des HEEREN was in alles wat hij had,
in het huis
en in het veld.
6 En hij liet alles wat hij had in Jozefs hand,
zoodat hij met hem van geen ding kennis had,
behalve van het brood,
dat hij at.
En Jozef was schoon van gedaante
en schoon van aangezicht.
7 En het geschiedde na deze dingen,
dat zijns heeren huisvrouw hare oogen op Jozef wierp;
en zij zeide:
"Lig bij mij."
8 Maar hij weigerde het
en zeide tot zijns heeren huisvrouw:

"Zie,
mijn heer heeft geen kennis met mij
wat er in het huis is;
en al wat hij heeft,
dat heeft hij in mijne hand gegeven;
9 niemand is grooter in dit huis dan ik,
en hij heeft mij niets onthouden dan u,
daarin dat gij zijne huisvrouw zijt;
hoe zoude ik dan een zóó groot kwaad doen,
en zondigen tegen God?"
10 En het geschiedde als zij Jozef dag op dag aansprak,
en hij naar haar niet hoorde,
om bij haar te liggen
en bij haar te zijn,
11 zoo gebeurde het op zekeren dag,
dat hij in het huis kwam om zijn werk te doen,
en niemand van de lieden des huizes was daar binnenshuis;
12 en zij greep hem bij zijn kleed,
zeggende:
"Lig bij mij";
en hij liet zijn kleed in hare hand,
en vluchtte
en ging uit naar buiten.
13 En het geschiedde als zij zag,
dat hij zijn kleed in hare hand gelaten had
en naar buiten gevlucht was,
14 zoo riep zij de lieden van haar huis
en sprak tot hen,
zeggende:
"Ziet,
hij heeft ons den Hebreuwschen man ingebracht
om met ons te spotten;
hij is tot mij gekomen om bij mij te liggen,
en ik heb geroepen met luider stem:
15 en het geschiedde als hij hoorde,
dat ik mijn stem verhief
en riep,
zoo liet hij zijn kleed bij mij,
en vluchtte
en ging uit naar buiten."
16 En zij leide zijn kleed bij zich,
totdat zijn heer in zijn huis kwam.
17 Toen sprak zij tot hem naar diezelfde woorden,
zeggende:
"De Hebreuwsche knecht,
dien gij ons hebt ingebracht,
is tot mij gekomen
om met mij te spotten;
18 en het is geschied als ik mijne stem verhief
en riep,
dat hij zijn kleed bij mij liet
en naar buiten vluchtte."

Jozef in de gevangenis:

- 19 En het geschiedde
als zijn heer de woorden zijner huisvrouw hoorde,
die zij tot hem sprak,
zeggende:
"Naar deze woorden heeft mij uw knecht gedaan",
zoo ontstak zijn toorn;
20 en Jozefs heer nam hem
en leverde hem in het gevangenhuis
ter plaatse waar des konings gevangenen waren;
alzo was hij daar in het gevangenhuis.
21 Doch de HEERE was met Jozef
en wendde *Zijne* goedertierenheid tot hem,
en gaf hem genade in de oogen des oversten van het gevangenhuis;
22 en de overste van het gevangenhuis gaf al de gevangenen,
die in het gevangenhuis waren,
in Jozefs hand,
en al wat zij daar deden deed hij;
23 de overste van het gevangenhuis zag gansch op geen ding
dat in zijne hand was,
overmits dat de HEERE met hem was;
en wat hij deed,
dat deed de HEERE wèl gedijen.

40

De schenker en de bakker:

- 1 En het geschiedde na deze dingen,
dat de schenker des konings van Egypte
en de bakker zondigden tegen hunnen heer,
tegen den koning van Egypte,
2 zoodat Farao zeer toornig werd op zijne twee hovelingen,
op den overste des schenkers
en op den overste der bakkers;
3 en hij leverde ze in bewaring ten huize van den overste der trawanten,
in het gevangenhuis,
ter plaatse waar Jozef gevangen was.
4 En de overste der trawanten bestelde Jozef bij hen,
dat hij ze diende;
en zij waren *eenige* dagen in bewaring.
5 Zij droomden nu beide eenen droom,
elk zijnen droom,
in éénen nacht,
elk naar de uitlegging zijns drooms:
de schenker
en de bakker,
die des konings van Egypte waren,
die gevangen waren in het gevangenhuis.
6 En Jozef kwam des morgens tot hen,
en hij zag ze aan,
en zie,
zij waren ontsteld.
7 Toen vraagde hij de hovelingen van Farao,
die bij hem waren in hechtenis

in het huis zijns heeren,
zeggende:
"Waarom zijn uwe aangezichten heden kwalijk gesteld?"

8 En zij zeiden tot hem:
"Wij hebben eenen droom gedroomd,
en daar is niemand,
die hem uitlegge."
En Jozef zeide tot hen:
"Zijn de uitleggingen niet Godes?
Vertelt *ze* mij toch."

9 Toen vertelde de overste der schenkers Jozef zijnen droom,
en zeide tot hem:
"In mijnen droom,
zie,
zoo was een wijnstok voor mijn aangezicht;
10 en aan den wijnstok waren drie ranken;
en hij was als bottende,
zijn bloeisel ging op,
zijne trossen brachten rijpe druiven voort;
11 en Farao's beker was in mijne hand;
en ik nam die druiven
en drukte ze uit in Farao's beker,
en ik gaf den beker in Farao's hand."

12 Toen zeide Jozef tot hem:
"Dit is zijne uitlegging:
de drie ranken zijn drie dagen:
13 binnen drie dagen zal Farao uw hoofd verheffen
en zal u in uwen staat herstellen,
en gij zult Farao's beker in zijne hand geven,
naar de vorige wijze toen gij zijn schenker waart.
14 Doch gedenk mijner bij uzelfven,
wanneer het u wèl gaan zal,
en doe toch weldadigheid aan mij,
en doe van mij melding bij Farao,
en maak dat ik uit dit huis kome,
15 want ik ben diefelijk ontstolen uit der Hebreën land;
en ook heb ik hier niets gedaan,
dat zij mij in dezen kuil gezet hebben."

16 Toen de overste der bakkers zag,
dat hij eene goede uitlegging gedaan had,
zoo zeide hij tot Jozef:
"Ik was óók in mijnen droom
en zie,
drie getraliede korven waren op mijn hoofd;
17 en in den oppersten korf was van alle spijs van Farao,
die bakkerswerk is;
en het gevogelte at dezelve uit den korf van boven mijn hoofd."
18 Toen antwoorde Jozef
en zeide:
"Dit is zijne uitlegging:
de drie korven zijn drie dagen;
19 binnen nog drie dagen zal Farao uw hoofd verheffen van boven u,
en hij zal u aan een hout hangen,
en het gevogelte zal uw vleesch van boven u eten.

20 En het geschiedde op den derden dag,
den dag van Farao's geboorte,
dat hij voor alle zijne knechten eenen maaltijd maakte;
en hij verhief het hoofd van den overste der schenkers
en het hoofd van den overste der bakkers
in het midden zijner knechten;
21 en hij deed den overste der schenkers
wederkeeren tot zijn schenk-ambt,
zoodat hij den beker op Farao's hand gaf,
22 maar den overste der bakkers hing hij op,
gelijk Jozef hun uitgelegd had.
23 Doch de overste der schenkers gedacht aan Jozef niet,
maar vergat hem.

41

Farao's droomen:

1 En het geschiedde ten einde van twee volle jaren,
dat Farao droomde,
en zie,
hij stond aan de rivier;
2 en zie,
daar kwamen op uit de rivier zeven koeien,
schoon van aanzien
en vet van vleesch;
en zij weidden in het gras;
3 en zie,
zeven andere koeien kwamen na die op uit de rivier,
leelijk van aanzien
en dun van vleesch,
en zij stonden bij de *andere* koeien aan den oever van de rivier;
4 En die koeien,
leelijk van aanzien
en dun van vleesch,
aten op die zeven koeien,
schoon van aanzien
en vet.
Toen ontwaakte Farao.
5 Daarna sliep hij
en droomde andermaal,
en zie,
zeven aren rezen op in ééne halm,
vet
en goed;
6 en zie,
zeven dunne
en van den oostenwind verzengde aren schoten na dezelve uit:
7 en de dunne aren verslonden de zeven vette
en volle aren.
Toen ontwaakte Farao,
en zie,
het was een droom.
8 En het geschiedde in den morgenstond,
dat zijn geest verslagen was,

en hij zond henen
en riep alle de tovenaars van Egypte
en alle de wijzen,
die daar waren,
en Farao vertelde hun zijnen droom;
maar daar was niemand die ze Farao uitleide.
9 Toen sprak de overste der schenkers tot Farao,
zeggende:
"Ik gedenk heden aan mijne zonden.
10 Farao was zeer vertoornd op zijne dienaars,
en leverde mij in bewaring ten huize van den overste der trawanten,
mij,
en den overste der bakkers.
11 En in éénen nacht droomden wij eenen droom,
ik
en hij:
wij droomden,
elk naar de uitlegging zijns drooms.
12 En aldaar was bij ons een Hebreeuwsche jongeling,
een knecht van den overste der trawanten;
en wij vertelden ze hem,
en hij leide ons onze droomen uit,
aan ieder leide hij ze uit
naar zijnen droom;
13 en gelijk hij ons uitleide,
alzóó is het geschied;
mij heeft hij hersteld in mijnen staat,
en hem gehangen."
14 Toen zond Farao
en riep Jozef,
en zij deden hem haastiglijk uit den kuil komen;
en men schoor hem
en men veranderde zijne kleederen,
en hij kwam tot Farao.
15 En Farao sprak tot Jozef:
"Ik heb eenen droom gedroomd,
en daar is niemand,
die hem uitlegge;
maar ik heb van u hooren zeggen,
als gij eenen droom hoort,
dat gij hem uitlegt."
16 En Jozef antwoordde Farao,
zeggende:
"Het is buiten mij:
God zal Farao's welstand aanzeggen."
17 Toen sprak Farao tot Jozef:
"Zie,
18 in mijnen droom stond ik aan den oever der rivier;
en zie,
daar kwamen òp uit de rivier zeven koeien,
vet van vleesch
en schoon van gedaante,
en zij weidden in het gras;
19 en zie,

zeven andere koeien kwamen òp na deze,
mager en zeer leelijk van gedaante,
rank van vleesch,
ik heb dergelijke van leelijkheid niet gezien
in het gansche Egypteland:
20 en die ranke
en leelijke koeien
aten die eerste zeven vette koeien op;
21 dewelke in haren buik inkwamen,
maar men merkte niet,
dat zij in haren buik ingekomen waren,
want haar aanzien was leelijk gelijk als in den beginne.
Toen ontwaakte ik.
22 Daarna zag ik in mijnen droom,
en zie,
zeven aren rezen op in éénen halm,
vol en goed;
23 en zie,
zeven dorre,
dunne,
en van den oostenwind verzengde aren schoten na dezelve uit;
24 en de zeven dunne aren verslonden die zeven goede aren.
En ik heb het den tovenaars gezegd,
maar daar was niemand,
die het mij verklaarde."
25 Toen zeide Jozef tot Farao:
"Farao's droom,
die is één:
hetgeen God is doende
heeft Hij Farao te kennen gegeven.
26 Die zeven schoone koeien zijn zeven jaren,
die zeven schoone aren zijn óók zeven jaren:
de droom,
die is één.
27 En die zeven ranke
en leelijke koeien,
die na gene opkwamen,
zijn zeven jaren;
en die zeven ranke van den oostenwind verzengde aren
zullen zeven jaren des hongers wezen.
28 Dit is het woord,
hetwelk ik tot Farao gesproken heb:
hetgeen dat God is doende
heeft Hij Farao vertoond.
29 Zie,
de zeven aankomende jaren zal er groote overvloed
in het gansche land van Egypte zijn.
30 Maar na dezelve zullen er opstaan
zeven jaren des hongers,
dan zal in het land van Egypte
al die overvloed vergeten worden;
en de honger zal het land verteren.
31 Ook zal de overvloed in het land niet gemerkt worden,
vanwege dien honger,

die daarna wezen zal;
want hij zal zeer zwaar zijn.

32 En aangaande dat die droom aan Farao ten tweede male is herhaald,
dit is omdat de zaak van God vast besloten is,
en dat God haast om dezelve te doen.

33 Zoo zie nu Farao naar eenen verstandigen
en wijzen man,
en zette hem over het land van Egypte.

34 Farao doe *zóó*,
en bestelle opzieners over het land,
en neme het vijfde deel des lands van Egypte
in de jaren des overvloeds;

35 en dat zij alle spijze van deze aankomende goede jaren verzamelen,
en koren opleggen onder de hand van Farao
tot spijze in de steden,
en het bewaren:

36 zoo zal de spijze zijn tot voorraad voor het land,
voor zeven jaren des hongers,
die in Egypteland wezen zullen,
opdat het land van honger niet verga."

Jozef wordt onderkoning:

37 En dit woord was goed in de oogen van Farao
en in de oogen aller zijner knechten.

38 Zoo zeide Farao tot zijne knechten:
"Zouden wij wel eenen man vinden als dezen,
in denwelke Gods Geest is?"

39 Daarna zeide Farao tot Jozef:
"Naardien God u dit alles heeft kond gedaan,
zoo is er niemand *zoo* verstandig
en wijs als gij:

40 gij zult over mijn huis zijn,
en op uw bevel zal al mijn volk *de hand* kussen;
alleen dezen troon zal ik grooter zijn dan gij."

41 Voorts sprak Farao tot Jozef:
"Zie,
ik heb u over gansch Egypteland gesteld."

42 En Farao nam zijnen ring van zijne hand af,
en deed hem aan Jozefs hand,
en liet hem fijne linnen kleederen aantrekken
en leide een gouden keten aan zijnen hals;

43 en hij deed hem rijden op den tweeden wagen,
dien hij had,
en zij riepen voor zijn aangezicht:
"Knielt!"

Alzoo stelde hij hem over gansch Egypteland.

44 En Farao zeide tot Jozef:
"Ik ben Farao;
doch zonder u zal niemand zijne hand
of zijnen voet opheffen in gansch Egypteland."

45 En Farao noemde Jozefs naam Zafnath-Paänéah,
en gaf hem Asnath,
de dochter van Potiféra,
overste van On,

tot eene vrouw;
en Jozef toog uit door het land van Egypte.
46 Jozef nu was dertig jaar oud,
als hij stond voor het aangezicht van Farao,
koning van Egypte;
en Jozef ging uit van Farao's aangezicht
en hij toog door gansch Egypteland.
47 En het land bracht voort,
in de zeven jaren des overvloeds,
bij handvollen.
48 En hij vergaderde alle spijs der zeven jaren,
die in Egypteland was,
en deed de spijs in de steden:
de spijs van het veld van elke stad,
hetwelk rondom haar was,
deed hij daar binnen.
49 Alzo bracht Jozef bijeen zeer veel koren,
als het zand der zee,
totdat men ophield te tellen,
want daarvan was geen getal.
50 En Jozef werden twee zonen geboren,
eer een jaar des hongers aankwam,
die Asnath,
de dochter van Potiféra,
overste van On,
hem baarde.
51 En Jozef noemde den naam des eerstgeborenen: Manasse,
"want", *zeide hij*,
"God heeft mij doen vergeten al mijne moeite
en het gansche huis mijns vaders."
52 En den naam des tweeden noemde hij Efraïm,
"want", *zeide hij*,
"God heeft mij doen wassen
in het land mijner verdrukking."
53 Toen eindigden de zeven jaren des overvloeds,
die in Egypte geweest was,
54 en de zeven jaren des hongers begonnen aan te komen,
gelijk als Jozef gezegd had;
en daar was honger in alle de landen;
maar in gansch Egypteland was brood.
55 Als nu gansch Egypteland hongerde,
riep het volk tot Farao om brood:
en Farao zeide tot alle Egyptenaren:
"Gaat tot Jozef,
doet wat hij u zegt."
56 Als dan de honger over het gansche land was,
zoo opende Jozef alles waarin *iets* was,
en verkocht aan de Egyptenaren,
want de honger werd sterk in Egypteland,
57 en alle landen kwamen in Egypte tot Jozef
om te koopen,
want de honger was sterk in alle landen.

42

Jozefs broeders voor de eerste maal in Egypte:

- 1 Toen Jakob zag dat er koren in Egypte was,
zoo zeide Jakob tot zijne zonen:
"Waarom ziet gij op elkander?"
- 2 Voorts zeide hij:
"Zie,
ik heb gehoord,
dat er koren in Egypte is:
trekt daarhenen af,
en koopt ons *koren* van daar,
opdat wij leven
en niet sterven."
- 3 Toen togen Jozefs tien broederen af
om koren uit Egypte te koopen:
- 4 doch Benjamin,
Jozefs broeder,
zond Jakob niet met zijne broederen;
want hij zeide:
"Opdat hem niet misschien het verderf ontmoete."
- 5 Alzoo kwamen Israëls zonen
om te koopen onder degenen,
die daar kwamen;
want de honger was in het land Kanaän.
- 6 Jozef nu was regent over dat land:
hij verkocht aan allen volke des lands;
en Jozefs broederen kwamen
en bogen zich voor hem *met* het aangezicht ter aarde.
- 7 Als Jozef zijne broederen zag,
zoo kende hij ze;
maar hield zich vreemd jegens hen
en sprak hard met hen,
en zeide tot hen:
"Van waar komt gij?"
En zij zeiden:
"Uit het land Kanaän,
om spijs te kopen."
- 8 Jozef kende zijne broederen,
maar zij kenden hem niet.
- 9 Toen gedacht Jozef aan de droomen,
die hij van hen gedroomd had,
en hij zeide tot hen:
"Gij zijt verspieters,
gij zijt gekomen om te bezichtigen
waar het land bloot is."
- 10 En zij zeiden tot hem:
"Neen mijn heer,
maar uwe knechten zijn gekomen om spijs te koopen;
- 11 wij allen zijn één mans zonen;
wij zijn vroom:
uwe knechten zijn geen verspieters."
- 12 En hij zeide tot hen:
"Neen, maar gij zijt gekomen om te bezichtigen

- waar het land bloot is."
- 13 En zij zeiden:
"Wij uwe knechten waren twaalf gebroeders,
ééns mans zonen in het land Kanaän;
en zie,
de kleinste is heden bij onzen vader;
doch de een,
die is niet *meer*."
- 14 Toen zeide Jozef tot hen:
"Dat is het wat ik tot u gesproken heb,
zeggende:
'Gij zijt verspieders.'
- 15 Hierin zult gij beproefd worden:
zoo waarlijk als Farao leeft,
indien gij van hier zult uitgaan,
tenzij dan wanneer uw kleinste broeder herwaarts zal gekomen zijn.
- 16 Zendt éénen uit u,
die uwen broeder hale:
maar weest gijlieden gevangen,
en uwe woorden zullen beproefd worden,
of de waarheid bij u is;
en indien niet,
zoo waarlijk als Farao leeft,
zoo zijt gij verspieders."
- 17 En hij zette ze te zamen drie dagen in bewaring.
- 18 En ten derden dage zeide Jozef tot hen:
"Doet dit,
zoo zult gij leven:
ik vreeze God.
- 19 Zoo gij vroom zijt,
zoo zij één uwer broederen gebonden in het huis uwer bewaring;
en gaat gij henen,
brengt het koren voor den honger uwer huizen;
- 20 en brengt uwen kleinsten broeder tot mij:
zoo zullen uwe woorden waar gemaakt worden,
en gij zult niet sterven."
En zij deden alzoo.
- 21 Toen zeiden zij de één tot den ander:
"Voorwaar,
wij zijn schuldig aan onzen broeder,
wiens benauwdheid der ziel wij zagen,
toen hij ons om genade bad,
maar wij hoorden niet;
daarom komt deze benauwdheid over ons."
- 22 En Ruben antwoordde hun,
zeggende:
"Heb ik het tot u niet gezegd,
toen ik zeide:
'Zondigt niet aan dezen jongeling';
maar gij hoordet niet;
en ook zijn bloed,
zie,
het wordt gezocht."
- 23 En zij wisten niet,

dat Jozef het hoorde;
want daar was een taalman tusschen hen.
24 Toen wendde hij zich om van hen af,
en weende;
daarna keerde hij weder tot hen,
en sprak tot hen,
en nam Simeon van hen,
en bond hem voor hunne oogen.
25 En Jozef gebood,
dat men hunne zakken met koren vullen zoude,
en dat hun geld wederkeerde
een iegelijk in zijnen zak,
en dat men hun teerkost gaf voor den weg;
en men deed hun alzo.
26 En zij laadden hun koren op hunne ezels
en togen van daar.
27 Toen één zijnen zak opendeed
om zijnen ezel voeder te geven in de herberg,
zoo zag hij zijn geld;
want zie,
het was in den mond van zijnen zak;
28 en hij zeide tot zijne broederen:
"Mijn geld is wedergekeerd,
daartoe ook zie,
het is in mijnen zak."
Toen ontging hun het hart
en zij verschrikten,
de één tot den ander zeggende:
"Wat is dit,
dat ons God gedaan heeft?"
29 En zij kwamen in het land Kanaän
tot Jakob hunnen vader,
en zij gaven hem te kennen
al hun wedervaren,
zeggende:
30 "Die man,
de heer van dat land,
heeft hard met ons gesproken,
en hij heeft ons gehouden voor verspieders des lands;
31 maar wij zeiden tot hem:
'Wij zijn vroom,
wij zijn geen verspieders:
32 onzer waren twaalf gebroeders,
onzes vaders zonen;
de een,
die is niet *meer*,
en de kleinste is heden bij onzen vader
in het land Kanaän.'
33 En die man,
de heer van dat land,
zeide tot ons:
'Hieraan zal ik erkennen,
dat gijlieden vroom zijt:
laat één uwer broederen bij mij,

- en neemt voor den honger uwer huizen
en trekt henen;
- 34 en brengt uwen kleinsten broeder tot mij:
zoo zal ik weten,
dat gij geen verspieders zijt,
uwen broeder zal ik u wedergeven
en gij zult in dit land handelen.""
- 35 En het geschiedde
als zij hunne zakken ledigden,
zie,
zoo had een iegelijk den bundel zijns gelds in zijnen zak,
en zij zagen de bundels huns gelds,
zij
en hun vader,
en zij waren bevreesd.
- 36 Toen zeide Jakob hun vader tot hen:
"Gij berooft mij van kinderen:
Jozef, die is er niet,
en Simeon, die is er niet,
nu zult gij Benjamin wegnemen:
alle deze dingen zijn tegen mij."
- 37 Toen sprak Ruben tot zijn vader,
zeggende:
"Dood twee mijner zonen,
zoo ik hem tot u niet weder breng;
geef hem in mijne hand,
en ik zal hem weder tot u brengen."
- 38 Maar hij zeide:
"Mijn zoon zal met ulieden niet aftrekken;
want zijn broeder is dood,
en hij is alléén overgebleven:
zoo hem een verderf ontmoette op den weg,
dien gij zult gaan,
zoo zoudt gij mijne grauwe haren
met droefenis ten grave doen nederdalen."

43

Jozefs broeders voor de tweede maal in Egypte:

- 1 De honger nu werd zwaar in dat land.
- 2 Zoo geschiedde het
als zij den leeftocht,
dien ze uit Egypte gebracht hadden,
opgegeten hadden,
dat hun vader tot hen zeide:
"Keert weder,
koopt ons een weinig spijsze."
- 3 Toen sprak Juda tot hem,
zeggende:
"Die man heeft ons op het hoogste betuigd,
zeggende:
'Gij zult mijn aangezicht niet zien,
tenzij dat uw broeder met u is.'
- 4 Indien gij onzen broeder met ons zendt,

- wij zullen aftrekken
en u spijsz koopē;
5 maar indien gij *hem* niet zendt,
wij zullen niet aftrekken;
want die man heeft tot ons gezegd:
'Gij zult mijn aangezicht niet zien,
tenzij dat uw broeder met u is.'"
6 En Israēl zeide:
"Waarom hebt gij zoo kwalijk aan mij gedaan,
dat gij dien man te kennen gaaft,
of gij nog eenen broeder hadt?"
7 En zij zeiden:
"Die man vraagde zeer nauw naar ons
en naar onze maagschap,
zeggende:
'Leeft uw vader nog?
Hebt gij nog eenen broeder?'
Zoo gaven wij het hem te kennen
volgens diezelfde woorden:
hebben wij juist geweten,
dat hij zeggen zoude:
'Brenge uwē broeder af?'"
8 Toen zeide Juda tot Israēl zijnen vader:
"Zende den jongeling met mij,
zoo zullen wij ons opmaken
en reizen,
opdat wij leven
en niet sterven,
noch wij,
noch gij,
noch onze kinderkens.
9 Ik zal borg voor hem zijn,
van mijne hand zult gij hem eischen:
indien ik hem niet tot u breng
en hem voor uw aangezicht stel,
zoo zal ik alle dagen tegen u gezondigd hebben:
10 want hadden wij niet gezuimd,
voorwaar,
wij waren alreede tweemaal wedergekomen."
11 Toen zeide Israēl hun vader tot hen:
"Is 't nu alzóó,
zoo doe dit;
neemt van het loffelijkste dezes landes in uwe vaten,
en brengt dien man een geschenk henen af:
een weinig balsem
en een weinig honing,
specerijen
en mirre,
terpentijnnoten
en amandelen.
12 En neemt dubbel geld in uwe hand;
en brengt het geld,
hetwelk in den mond uwer zakken wedergekeerd is,
wederom in uwe hand;

misschien is 't een feil.
13 Neemt ook uwen broeder mede,
en maakt u op,
keert wederom tot dien man.
14 En God de Almachtige geve u barmhartigheid
voor het aangezicht diens mans,
dat hij uwen anderen broeder
en Benjamin met u late gaan.
En mij aangaande,
als ik van kinderen beroofd ben,
zoo ben ik beroofd."
15 En die mannen namen dat geschenk,
en namen dubbel geld in hunne hand,
en Benjamin;
en zij maakten zich op
en togen af naar Egypte,
en zij stonden voor Jozefs aangezicht.
16 Als Jozef Benjamin met hen zag,
zoo zeide hij tot dengene die over zijn huis was:
"Breng deze mannen naar het huis toe,
en slacht slachtvee,
en maak *het* gereed;
want deze mannen zullen te middag met mij eten."
17 De man nu deed gelijk Jozef gezegd had;
en de man bracht deze mannen ten huize Jozefs.
18 Toen vreesden deze mannen,
omdat zij ten huize Jozefs gebracht werden,
en zij zeiden:
"Ter oorzake van dat geld,
dat in het begin in onzen zakken wedergekeerd is,
worden wij *hier* ingebracht,
opdat hij ons overrompele
en ons overvalle,
en ons tot slaven neme,
met onze ezels."
19 Daarom naderden zij tot dien man,
die over Jozefs huis was,
en zij spraken tot hem aan de deur van het huis,
20 en zij zeiden:
"Och mijn heer,
wij waren in 't begin gewisselijk afgekomen om spijze te koopen;
21 het is nu geschied als wij in de herberg gekomen waren,
en wij onze zakken opendeden,
zie,
zoo was ieders geld in den mond van zijnen zak,
ons geld in zijn gewicht,
en wij hebben hetzelve wedergebracht in onze hand;
22 wij hebben ook ander geld in onze hand afgebracht,
om spijze te koopen:
wij weten niet wie ons geld in onze zakken gelegd heeft."
23 En hij zeide:
"Vrede zij ulieden,
vreest niet:
uw God

- en uws vaders God heeft u eenen schat in uwe zakken gegeven;
uw geld is tot mij gekomen."
En hij bracht Simeon tot hen uit.
- 24 Daarna bracht de man deze mannen in Jozefs huis,
en hij gaf water,
en zij wieschen hunne voeten;
hij gaf ook aan hunne ezels voeder.
- 25 En zij bereidden het geschenk,
totdat Jozef kwam op den middag;
want zij hadden gehoord,
dat zij aldaar brood zouden eten.
- 26 Als nu Jozef te huis gekomen was,
zoo brachten zij hem het geschenk,
hetwelk in hunne hand was,
in het huis;
en zij bogen zich voor hem ter aarde.
- 27 En hij vraagde ze naar *hunnen* welstand,
en zeide:
"Is het wèl met uwen vader,
den oude,
daar gij van zeidet?
Leeft hij nog?"
- 28 En zij zeiden:
"Het is wèl met uwen knecht onzen vader,
hij leeft nog";
en zij neigden het hoofd
en bogen zich neder.
- 29 En hij hief zijne oogen op
en zag Benjamin zijnen broeder,
den zoon zijner moeder,
en zeide:
"Is dit uw kleinste broeder,
daar gij tot mij van zeidet?"
Daarna zeide hij:
"Mijn zoon, God zij u genadig."
- 30 En Jozef haastte zich,
want zijn ingewand ontstak jegens zijnen broeder,
en hij zocht te weenen;
en hij ging in eene kamer en weende aldaar.
- 31 Daarna wiesch hij zijn aangezicht
en kwam uit,
en hij bedwong zichzelf,
en zeide:
"Zet brood op."
- 32 En zij richtten voor hem aan in 't bijzonder,
en voor hen in 't bijzonder,
en voor de Egyptenaren, die met hem aten, in 't bijzonder;
want de Egyptenaren mogen geen brood eten met de Hebreëen,
dewijl zulks den Egyptenaren een gruwel is.
- 33 En zij aten voor zijn aangezicht,
de eerstgeborene naar zijn eerstgeboorte,
en de jongere naar zijn jonkheid;
dies verwonderden zich de mannen onder elkander.
- 34 En hij langde hun van de gerechten,

die vóór hem waren;
maar Benjamins gerecht was vijfmaal grooter
dan de gerechten van hen allen.
En zij dronken,
en zij werden dronken met hem.

44

Voor de derde maal voor Jozef:

- 1 En hij gebood dengene die over zijn huis was,
zeggende:
"Vul de zakken dezer mannen met spijze,
naardat zij zullen kunnen dragen,
en leg ieder mans geld in den mond van zijnen zak;
2 en mijnen beker,
den zilveren beker,
zult gij leggen in den mond van des kleinsten zak,
met het geld van zijn koren."
En hij deed naar Jozefs woord,
hetwelk hij gesproken had.
3 Des morgens als het licht werd,
zoo liet men deze mannen trekken,
hen
en hunne ezels.
4 Zij zijn ter stad uitgegaan,
zij waren *nog* niet ver gekomen,
als Jozef tot dengene,
die over zijn huis was,
zeide:
"Maak u op
en jaag die mannen achterna,
en als gij ze zult achterhaald hebben,
zoo zult gij tot hen zeggen:
'Waarom hebt gij kwaad voor goed vergolden?
5 Is't deze niet,
waar mijn heer uit drinkt
en waarbij hij *iets* zekerlijk waarnemen zal?
Gij hebt kwalijk gedaan,
wat gij gedaan hebt."
6 En hij achterhaalde ze
en sprak tot hen diezelfde woorden.
7 En zij zeiden tot hem:
"Waarom spreekt mijn heer zulke woorden?
Het zij verre van uwe knechten,
dat zij zoodanig een ding doen zouden.
8 Zie,
het geld,
dat wij in den mond onzer zakken vonden,
hebben wij tot u uit het land Kanaän wedergebracht;
hoe zouden wij dan uit uws heeren huis zilver
of goud stelen?
9 Bij denwelken van uwe knechten hij gevonden zal worden,
dat hij sterve;
en ook zullen wij mijn heer tot slaven zijn."

- 10 En hij zeide:
"Dit zij nu ook alzóó naar uwe woorden:
bij wien hij gevonden wordt,
die zij mijn slaaf;
maar gijlieden zult onschuldig zijn."
- 11 En zij haastten zich
en een iegelijk zette zijnen zak neder op de aarde,
en een iegelijk opende zijnen zak.
- 12 En hij doorzocht,
beginnende met den grootste
en voleindigende met den kleinste;
en de beker werd gevonden in Benjamins zak.
- 13 Toen scheurden zij hunne kleederen;
en ieder laadde zijnen ezel op,
en zij keerden weder naar de stad.
- 14 En Juda kwam met zijne broederen in Jozefs huis,
want hij was nog zelf aldaar;
en zij vielen voor zijn aangezicht neder ter aarde.
- 15 En Jozef zeide tot hen:
"Wat daad is dit,
die gij gedaan hebt?
Weet gij niet,
dat zulk een man als ik
dat zekerlijk waarnemen zoude?"
- 16 Toen zeide Juda:
"Wat zullen wij tot mijnen heer zeggen?
Wat zullen wij spreken
en wat zullen wij ons rechtvaardigen?
God heeft de ongerechtigheid uwer knechten gevonden;
zie,
wij zijn mijns heeren slaven,
zoo wij,
als hij,
in wiens hand de beker gevonden is."
- 17 Maar hij zeide:
"Het zij verre van mij zulks te doen;
die man in wiens hand de beker gevonden is,
die zal mijn slaaf zijn;
doch trekt gijlieden op in vrede tot uwen vader."
- 18 Toen naderde Juda tot hem
en zeide:
"Och mijn heer,
laat toch uw knecht een woord spreken
voor mijns heeren ooren,
en laat uw toorn tegen uwen knecht niet ontsteken;
want gij zijt even gelijk Farao.
- 19 Mijn heer vraagde zijne knechten,
zeggende:
'Hebt gijlieden eenen vader of broeder?'
- 20 Zoo zeiden wij tot mijnen heer:
'Wij hebben eenen ouden vader,
en eenen jongeling des ouderdoms,
den kleinste,
wiens broeder dood is,

en hij is alléén van zijne moeder overgebleven,
en zijn vader heeft hem lief.'

21 Toen zeidet gij tot uwe knechten:
'Brenge hem af tot mij,
dat ik mijn oog op hem sla.'

22 En wij zeiden tot mijnen heer:
'Die jongeling zal zijnen vader niet kunnen verlaten;
in dien hij zijnen vader verlaat,
zoo zal hij sterven.'

23 Toen zeidet gij tot uwe knechten:
'Indien uw kleinste broeder met u niet afkomt,
zoo zult gij mijn aangezicht niet meer zien.'

24 En het is geschied
als wij tot uwen knecht mijnen vader opgetrokken zijn,
en wij hem mijns heeren woorden verhaald hebben,
en dat onze vader gezegd heeft:

25 'Keert weder,
koopt ons een weinig spijsze:'

26 zoo hebben wij gezegd:
'Wij zullen niet mogen aftrekken:
indien onze kleinste broeder bij ons is,
zoo zullen wij aftrekken;
want wij zullen diens mans aangezicht niet mogen zien,
zoo deze onze kleinste broeder niet bij ons is.'

27 Toen zeide uw knecht mijn vader tot ons:
'Gijlieden weet,
dat mijne huisvrouw mij twee *zonen* gebaar heeft;
28 en de één is van mij uitgegaan,
en ik heb gezegd:
"Voorwaar,
hij is gewisselijk verscheurd geworden;
en ik heb hem niet gezien tot nu toe":

29 indien gij nu dezen óók van mijn aangezicht wegneemt,
en hem een verderf ontmoette,
zoo zoudt gij mijne grauwe haren
met jammer ten grave doen nederdalen.'

30 Nu dan,
als ik tot uwen knecht mijnen vader kome,
en de jongeling niet bij ons is,
(alzo zijne ziel aan dezès ziel gebonden is),

31 zoo zal het geschieden als hij ziet,
dat de jongeling er niet is,
dat hij sterven zal;
en uwe knechten zullen de grauwe haren van uwen knecht onzen vader
met droefenis ten grave doen nederdalen.

32 Want uw knecht is voor dezen jongeling borg bij mijnen vader,
zeggende:
'Zoo ik hem tot u niet wederbreng,
zoo zal ik tegen mijnen vader alle dagen gezondigd hebben.'

33 Nu dan,
laat toch uw knecht voor dezen jongeling mijns heeren slaaf blijven,
en laat de jongeling met zijne broederen optrekken;

34 want hoe zoude ik optrekken tot mijnen vader,
indien de jongeling niet met mij was?

Opdat ik den jammer niet zie
welke mijnen vader overkomen zoude."

45

Jozef maakt zich aan zijn broeders bekend:

- 1 Toen kon zich Jozef niet bedwingen voor allen,
die bij hem stonden,
en hij riep:
"Doet alle man van mij uitgaan."
En daar stond niemand bij hem,
als Jozef zich aan zijne broederen bekend maakte.
- 2 En hij verhief zijne stem met weenen,
zoodat het de Egyptenaren hoorden
en dat het Farao's huis hoorde.
- 3 En Jozef zeide tot zijne broeders:
"Ik ben Jozef:
leeft mijn vader nog?"
En zijne broeders konden hem niet antwoorden,
want zij waren verschrikt voor zijn aangezicht.
- 4 En Jozef zeide tot zijne broeders:
"Nadert toch tot mij;"
en zij naderden.
Toen zeide hij:
"Ik ben Jozef,
uw broeder,
dien gij naar Egypte verkocht hebt.
- 5 Maar nu,
weest niet bekommerd,
en *de toorn* onststeke niet in uwe oogen,
omdat gij mij hierhenen verkocht hebt:
want God heeft mij voor uw aangezicht gezonden
tot behoudenis des levens.
- 6 Want het zijn nu twee jaren des hongers in het midden des lands,
en er zijn nog vijf jaren,
in dewelke geen ploeging nog oogst zijn zal;
- 7 doch God heeft mij voor ulieder aangezicht henengezonden,
om u een overblijfsel te stellen op de aarde,
en om u bij het leven te behouden door eene groote verlossing.
- 8 Nu dan,
gij hebt mij herwaarts niet gezonden,
maar God zelf,
die mij tot Farao's vader gesteld heeft,
en tot eenen heer over zijn gansche huis
en regeerder in het gansche land van Egypte.
- 9 Haast u
en trekt op tot mijnen vader,
en zegt tot hem:
'Alzoo zegt uw zoon Jozef:
"God heeft mij tot eenen heer over gansch Egypteland gesteld:
komt af tot mij
en vertoef niet;
- 10 en gij zult in het land Gosen wonen,
en nabij mij wezen,

gij en uw zonen
en de zonen uwer zonen,
en uwe schapen
en uwe runderen
en al wat gij hebt,
11 en ik zal u aldaar onderhouden;
want daar zullen nog vijf jaren des hongers zijn:
opdat gij niet verarmt,
gij
en uw huis
en alles wat gij hebt."
12 En zie,
uwe oogen zien het,
en de oogen mijns broeders Benjamins,
dat mijn mond tot u spreekt.
13 En boodschaft mijnen vader al mijne heerlijkheid in Egypte,
en alles wat gij gezien hebt;
en haast u
en brengt mijnen vader herwaarts af."
14 En hij viel aan Benjamins zijns broeders hals,
en weende;
en Benjamin weende aan zijnen hals.
15 En hij kuste alle zijne broederen,
en hij weende over hen;
en daarna spraken zijne broeders met hem.
16 Als dit gerucht in het huis Farao's gehoord werd,
dat men zeide:
"Jozefs broeders zijn gekomen",
was het goed in de oogen Farao's
en in de oogen zijner knechten;
17 en Farao zeide tot Jozef:
"Zeg tot uwe broederen:
'Doet dit,
laadt uwe beesten
en trekt henen,
gaat naar het land Kanaän;
18 en neemt uwen vader
en uwe huisgezinnen
en komt tot mij,
en ik zal u het beste van Egypteland geven,
en gij zult het vette dezès lands eten:
19 gij zijt toch gelast;
doet dit,
neemt u uit Egypteland wagenen
voor uwe kinderkens
en voor uwe vrouwen,
en voert uwen vader
en komt.
20 En uw oog verschoone uw huisraad niet;
want het beste van gansch Egypteland,
dat zal uwe zijn."
21 En de zonen Israëls deden alzoo.
Zoo gaf Jozef hun wagenen,
naar Farao's bevel;

- ook gaf hij hun teerkost op den weg.
22 Hij gaf hun allen,
één voor één,
wisselkleederen;
maar Benjamin gaf hij driehonderd zilverlingen
en vijf wisselkleederen.
23 En zijnen vader desgelijks zond hij tien ezels,
dragende van het beste van Egypte,
en tien ezelinnen dragende koren en brood,
en spijs voor zijnen vader op den weg.
24 En hij zond zijne broeders henen,
en zij vetrokken;
en hij zeide tot hen:
"Verstoort u niet op den weg."
25 En zij trokken op uit Egypte,
en zij kwamen in het land Kanaän tot hunnen vader Jakob.
26 Toen boodschapten zij hem,
zeggende:
"Jozef leeft nog,
ja,
ook is hij regeerder in gansch Egypteland":
toen bezweek zijn hart,
want hij geloofde ze niet.
27 Maar als zij tot hem gesproken hadden alle de woorden Jozefs,
die hij tot hen gesproken had,
en dat hij de wagens zag,
die Jozef gezonden had om hem te voeren,
zoo werd Jakobs huns vaders geest levendig,
28 en Israël zeide:
"Het is genoeg,
mijn zoon Jozef leeft nog:
ik zal gaan,
en hem zien
eer ik sterve."

46

Jakob trekt af naar Egypte:

- 1 En Israël verreisde met al wat hij had,
en hij kwam te Ber-Séba,
en hij offerde offeranden den God zijns vaders Isaäks.
2 En God sprak tot Israël in gezichten des nachts,
en zeide:
"Jakob,
Jakob!"
En hij zeide:
"Zie *hier* ben ik."
3 En hij zeide:
"Ik ben die God,
uws vaders God;
vrees niet af te trekken naar Egypte,
want Ik zal u aldaar tot een groot volk zetten.
4 Ik zal met u aftrekken naar Egypte,
en Ik zal u doen *weder* optrekken,

- mede optrekkende;
en Jozef zal zijne hand op uwe oogen leggen."
- 5 Toen maakte zich Jakob op van Ber-Séba;
en de zonen Israëls vervoerden Jakob hunnen vader,
en hunne kinderkens,
en hunne vrouwen,
op de wagens,
die Farao gezonden had
om hem te vervoeren.
- 6 En zij namen hun vee
en hunne have,
die zij in het land Kanaän verworven hadden,
en zij kwamen in Egypte,
Jakob en al zijn zaad met hem;
- 7 zijne zonen
en de zonen zijner zonen met hem,
zijne dochteren
en zijner zonen dochteren,
en al zijn zaad bracht hij met zich in Egypte.
- 8 En dit zijn de namen der zonen Israëls,
die in Egypte kwamen,
Jakob en zijne zonen.
De eerstgeborene Jakobs,
Ruben.
- 9 En Rubens zonen:
Henoeh,
en Pallu,
en Hezron,
en Karmi.
- 10 En Simeons zonen:
Jemuël,
en Jamin,
en Ohad,
en Jachin,
en Zohar,
en Saul,
de zoon eener Kanaänietische vrouw.
- 11 En de zonen van Levi:
Gerson,
Kohath
en Merari.
- 12 En de zonen van Juda:
Er
en Onan,
en Sela,
en Perez,
en Zerah;
doch Er en Onan waren gestorven in het land Kanaän.
En de zonen van Perez waren
Hezron en Hamul.
- 13 En Issaschars zonen:
Tola,
en Pua,
en Job,

- en Simron.
- 14 En Zebulons zonen:
Sered,
en Elon,
en Jahleël.
- 15 Dit zijn Lea's zonen,
die zij Jakob gebaard heeft in Paddan Aram,
met Dina zijne dochter:
alle de zielen zijner zonen
en zijner dochteren waren drieëndertig.
- 16 En Gads zonen:
Zifjon,
en Haggi,
Suni,
en Ezbon,
Eri,
en Arodi,
en Areli.
- 17 En Asers zonen:
Jimna
en Jisva,
en Jisvi,
en Bería,
en Serah hunne zuster;
en de zonen van Bería:
Heber
en Malkiël.
- 18 Dit zijn de zonen van Zilpa,
die Laban aan zijne dochter Lea gegeven had;
en zij baarde Jakob deze zestien zielen.
- 19 De zonen van Rachel,
Jakobs huisvrouw:
Jozef
en Benjamin.
- 20 En aan Jozef werden geboren in Egypteland
Manasse
en Efraïm
die Asnath, de dochter van Potiféra, den overste te On, hem baarde.
- 21 En Benjamins zonen:
Bela,
Becher,
en Asbel,
Gera,
en Naäman,
en Ehi,
en Ros,
Muppim,
en Huppim,
en Ard.
- 22 Dit zijn Rachels zonen,
die aan Jakob geboren zijn,
al te zamen veertien zielen.
- 23 En Dans zonen:
Husim.

- 24 En Naftali's zonen:
Jahzeël,
en Guni,
en Jezer,
en Sillem.
- 25 Dit zijn de zonen van Bilha,
die Laban aan zijne dochter Rachel gegeven had;
en zij baarde dezelve aan Jakob,
zij waren allen zeven zielen.
- 26 Alle de zielen,
die met Jakob in Egypte kwamen,
uit zijne heup gesproten,
uitgenomen de vrouwen der zonen Jakobs,
waren allen zes en zestig zielen.
- 27 En Jozefs zonen,
die hem in Egypte geboren zijn,
waren twee zielen.
Alle de zielen van het huis Jakobs,
die in Egypte kwamen,
waren zeventig.
- 28 En hij zond Juda voor zijn aangezicht henen tot Jozef,
om voor zijn aangezicht aanwijzing te doen naar Gosen;
en zij kwamen in het land Gosen.
- 29 Toen spande Jozef zijnen wagen aan,
en toog op,
zijnen vader Israël tegemoet naar Gosen;
en als hij zich aan hem vertoonde,
zoo viel hij hem aan zijnen hals,
en weende lang aan zijnen hals.
- 30 En Israël zeide tot Jozef:
"Dat ik nu sterve,
nadat ik uw aangezicht gezien heb,
dat gij nog leeft."
- 31 Daarna zeide Jozef tot zijne broederen
en tot zijns vaders huis:
"Ik zal optrekken
en Farao boodschappen,
en tot hem zeggen:
'Mijne broeders
en mijns vaders huis,
die in het land Kanaän waren,
zijn tot mij gekomen;
32 en die mannen zijn schaapherders,
want het zijn mannen,
die met vee omgaan;
en zij hebben hunne schapen
en hunne runderen,
en al wat zij hebben,
medegebracht.'
- 33 Wanneer het nu geschieden zal
dat Farao ulieden zal roepen,
en zeggen:
'Wat is uwe hanteering?'
- 34 zoo zult gij zeggen:

'Uwe knechten zijn mannen,
die van onze jeugd af tot nu toe met vee omgegaan hebben,
zoo wij
als onze vaders';
opdat gij in het land Gosen moogt wonen;
want alle schaapherder is den Egyptenaar een gruwel."

47

Jakob bij Farao:

- 1 Toen kwam Jozef
en boodschapte Farao,
en zeide:
"Mijn vader
en mijne broeders,
en hunne schapen
en hunne runderen,
met alles wat zij hebben,
zijn gekomen uit het land Kanaän,
en zie,
zij zijn in het land Gosen."
- 2 En hij nam een deel zijner broederen,
te weten vijf mannen,
en hij stelde ze voor Farao's aangezicht.
- 3 Toen zeide Farao tot zijne broederen:
"Wat is uwe hanteering?"
En zij zeiden tot Farao:
"Uwe knechten zijn schaapherders,
zoo wij
als onze vaders."
- 4 Voorts zeiden zij tot Farao:
"Wij zijn gekomen om als vreemdelingen in dit land te wonen;
want daar is geen weide voor de schapen,
die uwe knechten hebben,
dewijl de honger zwaar is in het land Kanaän;
en nu,
laat toch uwe knechten in het land Gosen wonen."
- 5 Toen sprak Farao tot Jozef,
zeggende:
"Uw vader
en uwe broeders zijn tot u gekomen;
Egypteland is voor uw aangezicht,
doe uwen vader
en uwen broeders in het beste van het land wonen;
laat ze in het land Gosen wonen,
en zoo gij weet,
dat er onder hen kloeke mannen zijn,
zoo stel ze tot veemeesters over hetgene dat ik heb."
- 7 En Jozef bracht zijnen vader Jakob mede,
en stelde hem voor Farao's aangezicht;
en Jakob zegende Farao.
- 8 En Farao zeide tot Jakob:
"Hoevele zijn de dagen der jaren uws levens?"
- 9 En Jakob zeide tot Farao:

- "De dagen der jaren mijner vreemdelingschappen
zijn honderd en dertig jaren;
weinig
en kwaad zijn de dagen der jaren mijns levens geweest,
en hebben niet bereikt de dagen van de jaren des levens mijner vaderen,
in de dagen hunner vreemdelingschappen."
10 En Jakob zegende Farao,
en ging uit van Farao's aangezicht.
11 En Jozef bestelde voor Jakob
en zijne broederen woningen,
en hij gaf hun eene bezitting in Egypteland,
in het beste van het land,
in het land Rameses,
gelijk als Farao geboden had.
12 En Jozef onderhield zijnen vader
en zijne broeders
en het gansche huis zijns vaders met brood,
tot den mond der kinderkens toe.

De hongersnood in Egypte:

- 13 En daar was geen brood in het gansche land,
want de honger was zeer zwaar;
zoodat het land van Egypte
en het land Kanaän raasden vanwege dien honger.
14 Toen verzamelde Jozef al het geld,
dat in Egypteland en in het land Kanaän gevonden werd,
voor het koren,
dat zij kochten;
en Jozef bracht dat geld in Farao's huis.
15 Als nu het geld uit Egypteland
en uit het land Kanaän verteerd was,
kwamen alle de Egyptenaars tot Jozef,
zeggende:
"Geef ons brood,
want waarom zouden wij in uwe tegenwoordigheid sterven,
want het geld ontbreekt."
16 En Jozef zeide:
"Geef uw vee,
zoo zal ik het u geven voor uw vee,
indien het geld ontbreekt."
17 Toen brachten zij hun vee tot Jozef,
en Jozef gaf hun brood,
voor paarden
en voor het vee der schapen
en voor het vee der runderen
en voor ezels;
en hij voedde ze met brood dat jaar,
voor al hun vee.
18 Toen dat jaar voleindigd was,
zoo kwamen zij tot hem in het tweede jaar,
en zeiden tot hem:
"Wij zullen het voor mijnen heer niet verbergen,
alzo het geld verteerd is
en de bezitting der beesten *gekomen* aan mijnen heer,

- zoo is er niet anders overgebleven voor het aangezicht mijns heeren,
dan ons lichaam
en ons land.
- 19 Waarom zullen wij voor uwe oogen sterven,
zoo wij
als ons land?
Koop ons
en ons land voor brood,
zoo zullen wij
en ons land
Farao dienstbaar zijn;
en geef zaad,
opdat wij leven
en niet sterven,
en het land niet woest worde."
- 20 Alzoo kocht Jozef het geheele land Egypte voor Farao;
want de Egyptenaars verkochten ieder zijnen akker,
dewijl de honger sterk over hen geworden was;
zoo werd het land Farao's eigendom.
- 21 En het volk aangaande,
dat zette hij over in de steden,
van het eene
tot het andere uiterste der landpale van Egypte.
- 22 Alleen het land der Priesteren kocht hij niet;
want de Priesters hadden een bescheiden deel van Farao,
en zij aten hun bescheiden deel,
hetwelk Farao hun gegeven had;
daarom verkochten zij hun land niet.
- 23 Toen zeide Jozef tot het volk:
"Zie,
ik heb heden u
en uw land gekocht voor Farao:
zie,
daar is zaad voor u,
opdat gij het land bezaait.
- 24 Doch met de inkomsten zal het geschieden,
dat gij Farao het vijfde deel zult geven,
en de vier deelen zullen voor u zijn,
tot zaad des velds,
en tot uwe spijsze
en dergenen die in uwe huizen zijn,
en om te eten voor uwe kinderkens."
- 25 En zij zeiden:
"Gij hebt ons leven behouden;
laat ons genade vinden in mijns heeren oogen,
en wij zullen Farao's knechten zijn."
- 26 Jozef dan stelde dit in tot eene wet,
tot op dezen dag,
over het land van Egypte,
dat Farao het vijfde deel zoude hebben;
behalve dat alleen het land der Priesteren Farao's niet werd.
- 27 Zoo woonde Israël in het land van Egypte,
in het land Gosen,
en zij stelden zich tot bezitters daarin,

en zij werden vruchtbaar
en vermeerderden zeer.
28 En Jakob leefde in het land van Egypte zeventien jaar;
zoodat de dagen Jakobs,
de jaren zijns levens,
geweest zijn honderd zeven en veertig jaar.
29 Als nu de dagen Israëls naderden,
dat hij sterven zoude,
zoo riep hij zijnen zoon Jozef
en zeide tot hem:
"Indien ik nu genade gevonden heb in uwe oogen,
zoo leg toch uwe hand onder mijne heup;
en doe weldadigheid
en trouw aan mij,
en begraaf mij toch niet in Egypte;
30 maar dat ik bij mijne vaderen ligge;
hierom zult gij mij uit Egypte voeren,
en mij in hun graf begraven."
En hij zeide:
"Ik zal doen naar uw woord."
31 En hij zeide:
"Zweer mij";
en hij zwoer hem.
En Israël boog zich ten hoofde van het bed.

48

Jakob zegent de zonen van Jozef:

1 Het geschiedde nu na deze dingen,
dat men Jozef zeide:
"Zie,
uw vader is krank."
Toen nam hij zijne zonen met zich,
Manasse
en Efraïm.
2 En men boodschapte Jakob
en men zeide:
"Zie,
uw zoon Jozef komt tot u."
Zoo versterkte zich Israël,
en zat op het bed.
3 Daarna zeide Jakob tot Jozef:
"God de Almachtige is mij verschenen te Luz
in het land Kanaän,
en Hij heeft mij gezegend:
4 en Hij heeft tot mij gezegd:
'Zie,
Ik zal u vruchtbaar maken
en u vermenigvuldigen,
en u tot een hoop van volkeren stellen;
en Ik zal uwen zaden na u dat land tot eene eeuwige bezitting geven.'
5 Nu dan,
uwe twee zonen,
die u in Egypteland geboren waren,

- eer ik in Egypte tot u gekomen ben,
zijn mijne:
Efraïm
en Manasse zullen mijne zijn,
als Ruben
en Simeon.
- 6 Maar uwe geslacht,
dat gij na hen zult gewinnen,
zullen uwe zijn:
zij zullen naar hunner broederen naam genoemd worden in hun erfdeel.
- 7 Toen ik nu van Paddan kwam,
zoo is Rachel bij mij gestorven
in het land Kanaän op den weg,
als het nog eene kleine streek lands was om tot Efrath te komen;
en ik begroef haar aldaar aan den weg van Efrath,
dewelke is Bethlehem."
- 8 En Israëel zag de zonen Jozefs,
en zeide:
"Wiens zijn deze?"
- 9 En Jozef zeide tot zijnen vader:
"Zij zijn mijne zonen,
die God mij hier gegeven heeft."
En hij zeide:
"Breng ze toch tot mij,
dat ik ze zegene."
- 10 Doch Israëls ooggen waren zwaar van ouderdom,
hij kon niet zien.
En hij deed ze tot hem naderen;
toen kuste hij ze
en omhelsde ze.
- 11 En Israëel zeide tot Jozef:
"Ik had niet gemeend uw aangezicht te zien,
maar zie,
God heeft mij ook uw zaad doen zien."
- 12 Toen deed hen Jozef uitgaan van zijne knieën,
en hij boog zich voor zijn aangezicht neder ter aarde;
13 en Jozef nam die beiden,
Efraïm met zijne rechterhand tegenover Israëls linkerhand,
en Manasse met zijne linkerhand tegenover Israëls rechterhand,
en hij deed ze tot hem naderen.
- 14 Maar Israëel strekte zijne rechterhand uit
en leide ze op Efraïms hoofd,
hoewel hij de minste was,
en zijne linkerhand op Manasse's hoofd;
hij bestuurde zijne handen verstandiglijk,
want Manasse was de eerstgeborene.
- 15 En hij zegende Jozef
en zeide:
"De God,
voor wiens aangezicht mijne vaderen Abraham
en Isaäk gewandeld hebben,
die God,
die mij gevoed heeft van dat ik was
tot op dezen dag,

- 16 die Engel,
Die mij verlost heeft van alle kwaad,
zegene deze jongelingen,
en dat in hen mijn naam genoemd worde
en de naam mijner vaderen Abraham
en Isaäk,
en dat zij vermenigvuldigden als visschen in menigte,
in het midden des lands."
- 17 Toen Jozef zag dat zijn vader zijne rechterhand op Efraïms hoofd leide,
zoo was het kwaad in zijne oogen,
en hij vatte zijns vaders hand,
om die van Efraïms hoofd op Manasse's hoofd af te brengen;
- 18 en Jozef zeide tot zijnen vader:
"Niet alzóó,
mijn vader;
want deze is de eerstgeborene;
leg uwe rechterhand op zijn hoofd."
- 19 Maar zijn vader weigerde het
en zeide:
"Ik weet het,
mijn zoon,
ik weet het;
hij zal óók tot een volk worden,
en hij zal óók groot worden;
maar nochtans zal zijne kleinste broeder grooter worden dan hij,
en zijn zaad zal eene volle menigte van volkeren worden."
- 20 Alzoo zegende hij ze te dien dage,
zeggende:
"In u zal Israël zegenen,
zeggende:
'God stelle u als Efraïm
en als Manasse.'"
En hij stelde Efraïm vóór Manasse.
- 21 Daarna zeide Israël tot Jozef:
"Zie, ik sterf;
maar God zal met ulieden wezen,
en hij zal u wederbrengen in het land uwer vaderen.
- 22 En ik heb u een stuk lands gegeven boven uwe broederen,
hetwelk ik met mijn zwaard
en met mijnen boog
uit der Amorieten hand genomen heb."

49

Jakob zegent zijne zonen:

- 1 Daarna riep Jakob zijne zonen,
en hij zeide:
"Verzamelt u,
en ik zal u verkondigen hetgeen u in de navolgende dagen wedervaren zal.
- 2 Komt tezamen
en hoort,
gij zonen Jakobs,
en hoort naar Israël,
uwen vader.

Ruben,
gij zijt mijn eerstgeborene,
3 mijne kracht
en het begin mijner macht,
de voortreffelijkste in hoogheid
en de voortreffelijkste in sterkte.
4 Snelle afloop als der wateren,
gij zult de voortreffelijkste niet zijn;
want gij hebt uws vaders leger beklommen;
toen hebt gij *het* geschonden;
hij heeft mijn bed beklommen.
5 Simeon en Levi zijn gebroeders:
hunne handelingen zijn werktuigen van geweld.
6 Mijne ziel kome niet in hunnen verborgen raad,
mijne eer worde niet vereenigd met hunne vergadering;
want in hunnen toorn hebben zij de mannen doodgeslagen,
en in hunnen moedwil hebben zij de ossen weggerukt.
7 Vervloekt zij hun toorn,
want zij is heftig,
en hunne verbolgenheid,
want zij is hard:
ik zal ze verdeelen onder Jakob
en zal ze verstrooien onder Israël.
8 Juda,
gij zijt het,
u zullen uwe broeders loven;
uwe hand zal zijn op den nek uwer vijanden;
voor u zullen uws vaders zonen nederbuigen.
9 Juda is een leeuwenwelp,
gij zijt van den roof opgeklimmen,
mijn zoon;
hij kromt zich,
hij legt zich neder als een leeuw,
als een oude leeuw:
wie zal hem doen opstaan?
10 De sceppter zal van Juda niet wijken,
noch de wetgever van tusschen zijne voeten,
totdat Silo komt,
en denzelve zullen de volkeren gehoorzaam zijn.
11 Hij bindt zijnen jongen ezel aan den wijnstok,
en het veulen zijner ezelin aan den edelsten wijnstok;
hij wast zijn kleed in den wijn,
en zijnen mantel in wijndruivenbloed;
12 hij is roodachtig van oogen door den wijn,
en wit van tanden door de melk.
13 Zebulon zal aan de haven der zeeën wonen,
en hij zal aan de haven der schepen wezen;
en zijne zijde zal zijn naar Sidon.
14 Issaschar is een sterk gebeende ezel,
nederliggende tusschen twee pakken.
15 Toen hij de rust zag,
dat zij goed was,
en het land,
dat het lustig was,

zoo boog hij zijnen schouder om te dragen,
 en was dienende onder schatting.
 16 Dan zal zijn volk richten,
 als een der stammen Israëls.
 17 Dan zal eene slang zijn aan den weg,
 eene adderslang nevens het pad,
 bijtende de verzenen des paards,
 dat zijn rijder achterover valle.
 18 Op Uwe zaligheid wacht ik, HEERE.
 19 Aangaande Gad,
 eene bende zal hem aanvallen;
 maar hij zal *ze* aanvallen in het einde.
 20 Van Aser,
 zijn brood zal vet zijn,
 en hij zal koninklijke lekkernijen leveren.
 21 Naftali is eene losgelaten hinde;
 hij geeft schoone woorden.
 22 Jozef is een vruchtbare tak,
 een vruchtbare tak aan eene fontein;
 elk der takken loopt over den muur.
 23 De schutters hebben hem wel bitterheid aangedaan,
 en hem beschoten
 en gehaat;
 24 maar zijn boog is in stevigheid gebleven,
 en de armen zijner handen zijn gesterkt geworden
 door de handen van den Machtige Jakobs;
 vandaar is hij een herder,
 een steen Israëls:
 25 van uws vaders God,
Die u zal helpen,
 en van den Almachtige,
Die u zal zegenen met zegeningen des hemels van boven,
 met zegeningen des afgronds, die daaronder ligt,
 met zegeningen der borsten en der baarmoeder.
 26 De zegeningen uws vaders gaan te boven de zegeningen mijner voorvaderen,
 tot aan het einde van de eeuwige heuvelen;
 die zullen zijn op het hoofd Jozefs,
 en op den hoofdschedel des afgezonderden zijner broederen.
 27 Benjamin zal *als* een wolf verscheuren;
 des morgens zal hij roof eten
 en des avonds zal hij buit uitdeelen."
 28 Alle deze stammen Israëls zijn twaalf;
 en dit is hetgeen hun vader tot hen sprak,
 als hij ze zegende:
 hij zegende ze ieder naar zijnen bijzonderen zegen.

Jakob sterft:

29 Daarna gebood hij hun en zeide tot hen:
 "Ik word verzameld tot mijn volk,
 begraaft mij bij mijne vaderen,
 in de spelonk,
 die daar is in den akker Efrons des Hethiets,
 30 in de spelonk,
 welke is in den akker van Machpela,

- die tegenover Mamré is
in het land Kanaän,
die Abraham met dien akker gekocht heeft
van Efron den Hethiet
tot eene erfbegrafenis.
- 31 Aldaar hebben zij Abraham begraven
en Sara zijne huisvrouw,
daar hebben zij Isaäk begraven
en Rebekka zijne huisvrouw,
en daar heb ik Lea begraven.
- 32 De akker en de spelonk,
die daarin is,
is gekocht van de zonen Heths."
- 33 Als Jakob voleindigd had zijnen zonen bevelen te geven,
zoo leide hij zijne voeten te zamen op het bed,
en hij gaf den geest,
en hij werd verzameld tot zijne volkeren.

50

Jakobs begrafenis:

- 1 Toen viel Jozef op zijns vaders aangezicht,
en hij weende over hem,
en kuste hem.
- 2 En Jozef gebod zijnen knechten den medicijnmeesters,
dat zij zijnen vader balsemen zouden;
en de medicijnmeesters balsemden Israël.
- 3 En veertig dagen werden aan hem vervuld:
want alzoo werden vervuld de dagen dergenen,
die gebalsemd werden
en de Egyptenaars beweenden hem zeventig dagen.
- 4 Als nu de dagen zijns beweeneens over waren,
zoo sprak Jozef tot den huize Farao's
zeggende:
"Indien ik nu genade gevonden heb in uwe oogten,
spreekt toch voor de oogen Farao's,
zeggende:
- 5 'Mijn vader heeft mij doen zweren,
zeggende:
"Zie, ik sterve:
in mijn graf,
dat ik mij in het land Kanaän gegraven heb,
dáár zult gij mij begraven."
Nu dan, laat mij toch optrekken
dat ik mijnen vader begrave,
dan zal ik wederkomen.'"
- 6 En Farao zeide:
"Trek op
en begraaf uwen vader,
gelijk als hij u heeft doen zweren."
- 7 En Jozef toog òp om zijnen vader te begraven;
en met hem togen òp alle Farao's knechten,
de oudsten van zijn huis,
en alle de oudsten des lands van Egypte;

- 8 daartoe het gansche huis Jozefs
en zijne broeders,
en het huis zijns vaders;
alleen hunne kleine kinderen
en hunne schapen
en hunne runderen
lieten zij in het land Gosen.
- 9 En met hem togen òp zoo wagenen als ruiteren;
en het was een zeer zwaar heir.
- 10 Toen zij nu aan de vlakte van het doornbosch kwamen,
dat aan gene zijde van den Jordaän is
hielden zij daar eene groote
en zeer zware rouwklage,
en hij maakte zijnen vader eenen rouw van zeven dagen.
- 11 Als de inwoners des lands,
de Kanaänieten,
dien rouw zagen in de vlakte van het doornbosch
zoo zeiden zij:
"Dit is een zware rouw der Egyptenaren";
daarom noemde men haren naam Abel-Mizraïm,
die aan het veer van den Jordaän is.
- 12 En zijne zonen deden hem gelijk als hij hun geboden had;
13 want zijne zonen vervoerden hem in het land Kanaän,
en begroeven hem in de spelonk des akkers van Machpela,
dewelke Abraham met den akker gekocht had
tot eene erfbegravenis van Efron,
den Hethiet,
tegenover Mamré.
- 14 Daarna keerde Jozef weder in Egypte,
hij
en zijne broeders,
en allen die met hem opgetogen waren
om zijnen vader te begraven,
nadat hij zijnen vader begraven had.

Jozef en zijn broeders:

- 15 Toen Jozefs broeders zagen,
dat hun vader dood was,
zoo zeiden zij:
"Misschien zal Jozef ons haten,
en hij zal ons gewisselijk vergelden al het kwaad,
dat wij hem aangedaan hebben."
- 16 Daarom ontboden zij aan Jozef,
zeggende:
"Uw vader heeft bevolen vóór zijnen dood,
zeggende:
17 'Zóó zult gij tot Jozef zeggen:
"Ei,
vergeef toch de overtreding uwer broederen
en hunne zonde:
want zij hebben u kwaad aangedaan,
maar nu vergeeft toch de overtreding der dienaren des Gods uws vaders.'"
En Jozef weende als zij tot hem spraken.
- 18 Daarna kwamen ook zijne broeders

en vielen voor hem neder,
en zeiden:
"Zie,
wij zijn u tot knechten."
19 En Jozef zeide tot hen:
"Vreest niet,
want ben ik in de plaats van God?
20 Gijlieden wel,
gij hebt kwaad tegen mij gedacht,
doch God heeft dat ten goede gedacht,
opdat Hij deed gelijk het te dezen dage is,
om een groot volk in het leven te behouden.
21 Nu dan,
vreest niet:
ik zal u
en uwe kleine kinderen onderhouden."
Zoo troostte hij hen
en sprak naar hun hart.

Jozefs dood:

22 Jozef dan woonde in Egypte,
hij en zijns vaders huis;
en Jozef leefde honderd en tien jaren;
23 en Jozef zag van Efraïm kinderen,
des derden gelids;
ook werden de zonen Machirs,
des zoons van Manasse,
op Jozefs knieën geboren.
24 En Jozef zeide tot zijne broederen:
"Ik sterf;
maar God zal u gewisselijk bezoeken,
en Hij zal u doen optrekken uit dit land,
in het land,
hetwelk Hij Abraham,
Isaäk
en Jakob
gezworen heeft."
25 En Jozef deed de zonen Israëls zweren,
zeggende:
"God zal u gewisselijk bezoeken,
zoo zult gij mijne beenderen van hier opvoeren."
26 En Jozef stierf,
honderd en tien jaren oud zijnde;
en zij balsemden hem,
en men leide hem in eene kist in Egypte.

